

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut

Valtakunnallinen selvitys 2015

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2017:3

Julia Riitakorpi, Kirsi Alila
ja Tarja Kahiluoto

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:3

Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut

Valtakunnallinen selvitys 2015

Julia Riitakorpi, Kirsi Alila ja Tarja Kahiluoto

Opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN: 978-952-263-449-8 (PDF)

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Teija Metsänperä

Helsinki 2017

Kuvailulehti

Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö	25.1.2017	
Tekijät	Julia Riitakorpi, Kirsi Alila ja Tarja Kahiluoto		
Julkaisun nimi	Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut. Valtakunnallinen selvitys 2015		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:3		
Diaarinumero	51/240/2016	Teema	koulutus
ISBN PDF	978-952-263-449-8	ISSN PDF	1799-0351
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-449-8		
Sivumäärä	120	Kieli	suomi
Asiasanat	varhaiskasvatus, yksityinen varhaiskasvatuspalvelu		
Tiivistelmä	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö toteutti kuntiin suunnatun selvityksen yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista joulukuussa 2015. Selvityksen tavoitteena oli saada kattavaa tietoa varhaiskasvatuksen yksityisten palvelujen muodoista, henkilöstöstä, toiminnasta, toimintaympäristöistä sekä tietojärjestelmistä. Lisäksi tavoitteena oli kartoittaa yksityisen varhaiskasvatustoiminnan palveluohjausta, ohjausta ja valvontaa, kuntien tukea yksityisille palveluille sekä yhteistyötä kunnan ja palveluntuottajien välillä. Toteutettu valtakunnallinen selvitys on ensimmäinen yksityisiin palveluihin keskittynyt tiedonkeruu. Selvityksen tuloksia hyödynnetään varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa kehittämisessä sekä säädösvalmistelussa.</p> <p>Kyselyyn vastasi 217 kuntaa, vastausprosentiksi muodostui 72 %. Kyselyyn vastanneista kunnista 65 % (n=142) ilmoittaa kuntansa alueella toteutettavan yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja. Näistä puolet ilmoittaa yksityisten palvelujen osuudeksi kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista alle kymmenen prosenttia ja puolet yli kymmenen prosenttia. Muutamaa kuntaa lukuun ottamatta kaikissa vastanneissa yli 10 000 asukkaan kunnissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Yleisin yksityisen varhaiskasvatustoiminnan muoto näyttäisi olevan yksityisen hoidon tuella toteutettu perhepäivähoito.</p> <p>Selvityksen mukaan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen voidaan arvioida lisääntyvän tulevaisuudessa. Kunnat näkevät, että yksityiset palvelut on kustannustehokas ja perheiden valinnanvapautta lisäävä tapa tuottaa varhaiskasvatuspalveluja. Kuntien arvioiden mukaan varhaiskasvatuksen laatu yksityisissä palveluissa näyttäisi vaihtelevan. Huomiota tulee pedagogiikan laadun osalta kiinnittää ennen kaikkea henkilöstön kelpoisuuksien toteutumiseen, lapsen tarpeenmukaisen erityisen tuen takaamiseen ja kasvatushenkilöstölle osoitettujen kasvatustehtävän ulkopuolisten työtehtävien (mm. siivous- ja keittiötyöt) määrään.</p> <p>Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvominen koetaan kunnissa haastavana. Kunnat toivovat selkeämpiä säädöksiä ja yhtenevämpiä käytäntöjä, sekä koulutuksellista tukea ja lisääntyvää yhteistyötä yksityisen varhaiskasvatustoiminnan ohjaamisen ja valvomisen parantamiseksi. Selvityksen perusteella yksityiset palvelut nähdään osana kunnan varhaiskasvatuspalvelujen kokonaisuutta, ja ne tulee ottaa osaksi varhaiskasvatuksen valtakunnallista kehittämistyötä.</p>		
Kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet	25.1.2017
Författare	Julia Riitakorpi, Kirsi Alila och Tarja Kahiluoto	
Publikationens titel	Privata tjänster inom småbarnspedagogik – riksomfattande utredning 2015	
Publikationsseriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2017:3	
Diarienummer	51/240/2016	Tema utbildning
ISBN PDF	978-952-263-449-8	ISSN PDF 1799-0351
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-449-8	
Sidantal	120	Språk finska
Nyckelord	småbarnspedagogik, privat tjänst inom småbarnspedagogik	
Referat	<p>I december 2015 genomförde Undervisnings- och kulturministeriet en utredning av de privata tjänsterna inom småbarnspedagogik i kommunerna. Syftet med utredningen var att få utförlig information om de privata tjänsteformerna, personalen, verksamheten, verksamhetsbetingelserna och datasystemen inom småbarnspedagogiken. Dessutom var målet att kartlägga servicestyrningen, styrningen och övervakningen inom den privata småbarnspedagogiska verksamheten samt kommunernas stöd till privata tjänster och samarbetet mellan kommunen och tjänsteleverantörerna. Den genomförda utredningen är den första datainsamlingen som fokuserat på privata tjänster. Resultaten av utredningen utnyttjas vid riksomfattande utveckling av småbarnspedagogiken och lagberedning.</p> <p>En enkät genomfördes där 217 kommuner deltog. Det ger en svarsprocent på 72 procent. Bland de kommuner som deltog i enkäten uppger 65 procent (n = 142) att det finns privata tjänster inom småbarnspedagogik i kommunområdet. Av dessa uppger hälften att de privata tjänsternas andel av alla tjänster inom småbarnspedagogik i kommunen är under tio procent och hälften att de är över tio procent. Med undantag av ett fåtal kommuner finns det privat småbarnspedagogisk verksamhet i alla de kommuner som har över 10 000 invånare och som deltog i enkäten. Den vanligaste formen av privat småbarnspedagogisk verksamhet verkar vara familjedagvård som genomförs med stöd för privat vård av barn.</p> <p>Utredningen visar att de privata tjänsterna inom småbarnspedagogik kan förväntas öka i framtiden. Kommunerna anser att privata tjänster är ett kostnadseffektivt sätt att producera tjänster inom småbarnspedagogik som även ökar familjernas valfrihet. Enligt kommunernas bedömningar verkar kvaliteten på småbarnspedagogiken variera i de privata tjänsterna. När det gäller kvaliteten på pedagogiken bör man framför allt fästa uppmärksamhet vid att personalen är behörig, att man kan garantera barnet ändamålsenligt särskilt stöd och på hur mycket tilldelade arbetsuppgifter (bl.a. städnings- och köksarbete) personalen har utöver fostransuppgiften.</p> <p>I kommunerna upplevs det svårt att övervaka de privata tjänsterna inom småbarnspedagogik. Kommunerna framför önskemål om tydligare lagstiftning och mer enhetlig praxis samt om stöd i form av utbildning och ökat samarbete för att förbättra styrningen och övervakningen av den privata småbarnspedagogiska verksamheten. Enligt utredningen ses de privata tjänsterna som en del av kommunens övergripande tjänster inom småbarnspedagogik, och de bör införlivas i det riksomfattande utvecklingsarbetet inom småbarnspedagogiken.</p>	
Förläggare	Undervisnings- och kulturministeriet	
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Description sheet

Published by	Ministry of Education and Culture	25.1.2017
Authors	Julia Riitakorpi, Kirsi Alila and Tarja Kahiluoto	
Title of publication	Private early childhood education and care services – a national survey 2015	
Series and publication number	Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2017:3	
Register number	51/240/2016	Subject Education
ISBN PDF	978-952-263-449-8	ISSN (PDF) 1799-0351
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-449-8	
Pages	120	Language Finnish
Keywords	early childhood education and care, private early childhood education and care service	
<p>Abstract</p> <p>The Ministry of Education and Culture conducted a survey on private early childhood education and care services among municipalities in December 2015. The purpose of the survey was to gather comprehensive information on the forms, staff, activities, operating environments and information systems of private early childhood education and care services. The objectives also included eliciting information about service counselling, steering and supervision related to private early childhood education and care activities, support provided by municipalities for private services as well as cooperation between municipalities and service providers. This national survey was the first data gathering exercise that focused on private services. Its results will be utilised in national development of early childhood education and care and legislative drafting.</p> <p>A total of 217 municipalities responded to the survey, resulting in a response rate of 72%. Of the responding municipalities, 65% (n=142) reported that private early childhood education and care services are provided in the municipality's area. One half of these respondents reported that private services account for less than ten per cent of all early childhood education and care services in the municipality, while the other half reported a share of over ten per cent. Apart from a few exceptions, private early childhood education and care services are available in all responding municipalities with more than 10,000 residents. The most common form of private early childhood education and care would appear to be family day-care supported by the private day care allowance.</p> <p>According to the report, the volume of private early childhood education and care services can be expected to grow in the future. The municipalities see private services as a cost-effective mode of service provision that gives families more choice. According to the municipalities' assessments, the quality of early childhood education and care in private services would seem to vary. Regarding pedagogical quality, attention should, above all, be paid to ensuring that the staff have the required qualifications, guaranteeing the provision of special support indicated by a child's needs and monitoring the number of non-pedagogical duties assigned to pedagogical staff (including cleaning and kitchen duties).</p> <p>The municipalities find the supervision of private early childhood education and care services challenging. They would like to see clearer statutes and more uniform practices, as well as support in the form of training and increased cooperation to improve the steering and supervision of private early childhood education and care activities. The survey indicates that private services are seen as part of the entity of early childhood education and care services in the municipality, and they should be included in national efforts to develop early childhood education and care.</p>		
Publisher	Ministry of Education and Culture, Finland	
Distributed by/ publication sales	Distribution by: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Sisältö

LUKIJALLE	9
------------------------	---

1 Selvityksen toteutus	11
-------------------------------------	----

2 Tulokset	17
-------------------------	----

2.1 Varhaiskasvatuspalvelut kunnan alueella	17
---	----

2.1.1 Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut palvelumuodoittain	17
---	----

2.1.2 Yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista	20
--	----

2.1.3 Yksityiset palveluntuottajat varhaiskasvatuksessa	28
---	----

2.2 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tukeminen kunnassa.....	29
---	----

2.3 Henkilöstö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	30
--	----

2.3.1 Kelpoisuusehtojen toteutuminen yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	30
--	----

2.3.2 Epäpätevän henkilökunnan käyttö yksityisissä palveluissa	31
--	----

2.3.3 Siivous- ja keittiöhenkilökunta sekä avustajat yksityisissä päiväkodeissa	32
---	----

2.3.4 Kasvatushenkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun toteutuminen	33
---	----

2.3.5 Erityisasiantuntijoiden palvelujen ja ammatillisen tuen saatavuus	34
---	----

2.4 Toiminta, tilat ja ympäristö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.....	35
---	----

2.4.1 Varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien toimitilat	36
--	----

2.4.2 Varhaiskasvatus toiminta ja –ympäristö yksityisissä palveluissa.....	37
--	----

2.4.3 Asiakkaat yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	41
---	----

2.4.4 Varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmien laatiminen yksityisissä palveluissa.....	45
--	----

2.5 Toiminnalliset ja pedagogiset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	49
--	----

2.5.1 Pedagogiset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	49
---	----

2.5.2 Toiminnalliset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.....	51
---	----

2.5.3 Kielelliset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	52
---	----

2.6 Tietojärjestelmät yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	53
---	----

2.7 Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja koskeva palveluohjaus.....	55
--	----

2.8 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaus ja valvonta	58
--	----

2.8.1 Menetelmät yksityisten palvelujen ohjaamiseen.....	58
--	----

2.8.2 Ohjaus- ja valvontakäytännöt	62
--	----

2.8.3 Muistutukset, valvontatoimenpiteet ja kantelut vuosien 2014–2015 välisenä aikana	67
---	----

2.8.4 Kehitysehdotuksia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan parantamiseksi	72
--	----

2.9 Yhteistyö kunnan ja yksityisten palveluntuottajien välillä.....	78
---	----

2.9.1 Yksityiset palveluntuottajat kunnan järjestämässä koulutuksessa	78
---	----

2.9.2 Yhteistyö tukipalvelujen osalta kunnan ja yksityisten palvelujen välillä	79
--	----

2.10 Kuntien ajatuksia yksityisestä varhaiskasvatus toiminnasta	83
---	----

3 Tulosten koonti	90
3.1 Yksityiset palvelut osana kunnan varhaiskasvatuspalveluja	90
3.1.1 Yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista.....	90
3.1.2 Kunnan tuki yksityisille varhaiskasvatuspalveluille sekä palveluohjaus	92
3.1.3 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaus ja valvonta	92
3.2 Yksityinen varhaiskasvatustoiminta	94
3.2.1 Henkilöstö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.....	94
3.2.2 Toiminta ja tilat yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.....	96
3.2.3 Asiakkaat yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.....	98
3.2.4 Lapsen tuen tarve yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.....	99
4 Johtopäätökset	101
Liite. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen selvityksen kyselylomake	105

LUKIJALLE

Varhaiskasvatus on merkittävä julkinen palvelu lapsille ja lapsiperheille. Kunnallisen varhaiskasvatuksen ja yksityisen hoidon tuen piirissä oli yhteensä 230 136 lasta vuonna 2015. Näistä lapsista 212 902 oli kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa ja yksityisen hoidon tuella hoidettiin 17 234 lasta. (Lähde: THL, Sotkanet) Tietoa palveluseteliä käyttävien lasten määrästä ei vielä ole saatavilla tätä raporttia kirjoitettaessa. Kuntaliiton vuonna 2016 tekemän selvityksen¹ mukaan palveluseteli oli käytössä 48 kunnassa vuonna 2015. Kyseisenä vuonna varhaiskasvatuksessa olevista lapsista noin 8 prosentilla (18 723 lasta) oli käytössä palveluseteli.

Varhaiskasvatuslain (36/1973) mukaan kunnalla on velvollisuus varhaiskasvatuksen järjestämiseksi asukkailleen. Kunnallisen varhaiskasvatuksen rinnalla on mahdollisuus myös vanhempien valinnan mukaan käyttää kotihoidon tai yksityisen hoidon tukea (Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996). Kunnat vastaavat varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisestä, niiden laadusta ja valvonnasta. Kunta voi järjestää palvelut itse, yhteistyössä sopimuksin toisen kunnan tai kuntien kanssa, olemalla jäsenenä kuntayhtymässä, hankkimalla palvelut valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelun tuottajalta tai antamalla palvelun käyttäjälle palvelusetelin.

Kuntien tehtävänä on valvoa yksityistä varhaiskasvatusta ja vastata siitä, että yksityisten palveluntuottajien toiminta on varhaiskasvatukselle asetettujen säädösten mukaista. Varhaiskasvatusta koskeva hallinnonalasiirto sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön tapahtui vuoden 2013 alussa. Varhaiskasvatuksen osalta sovelletaan kuitenkin edelleen muun muassa lakia yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) sekä lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009). Laki yksityisistä sosiaalipalveluista säätelee varhaiskasvatuslain ohella yksityisesti järjestettyä varhaiskasvatusta. Laki sisältää mm. yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamista, toiminnan edellytyksiä, palvelun laatua,

¹ Lahtinen, Jarkko & Selkee, Johanna 2016: Varhaiskasvatuskyselyraportti II: Hallinto, kuntalisät, palveluseteli. Helsinki. Kuntaliitto.

lupa- ja ilmoitusmenettelyä, valvontaa sekä yksityisten palvelujen tuottajien rekisteriä koskevia säännöksiä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia sovelletaan niissä tilanteissa, kun kunnan yhtenä vaihtoehtoisena varhaiskasvatuksen järjestämistapana käytetään palveluseteleitä.

Varhaiskasvatuslain valmistelu jatkuu opetus- ja kulttuuriministeriössä. Tavoitteena on saada purettua kytkökset sosiaalihuollon lainsäädäntöön sekä sisällyttää mm. yksityistä varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö varhaiskasvatuksen omaan lainsäädäntöön. Opetushallitus antoi 18.10.2016 määräyksenä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjan, joka ohjaa varhaiskasvatuksen toteuttamista, kehittämistä ja arvioimista niin kunnallisessa kuin yksityisessäkin varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen yksityisestä toiminnasta ei ole aiemmin tehty kattavaa valtakunnallista selvitystä. Tutkimustakin aiheesta on toistaiseksi kovin vähän. Käsissä oleva selvitys avaa monia tärkeitä teemoja varhaiskasvatuksen yksityisten palvelujen osalta kuntien tuottaman tiedon pohjalta. Toivottavasti jatkossa tieto täydentyy myös yksityisiin palveluihin kohdennetuilla selvityksillä.

Selvityksen tuloksia hyödynnetään varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa kehittämisessä sekä säädösvalmistelussa. Kyselylomakkeen ja raportin rakennetta kuvataan selvityksen toteuttamista kuvaavassa luvussa.

1 Selvityksen toteutus

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen osasto toteutti kaikkiin Manner-Suomen kuntiin kohdistuvan valtakunnallisen selvityksen yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista joulukuussa 2015. Selvityksen tavoitteena oli saada valtakunnallisesti kattavaa tietoa yksityisten palvelujen osuudesta kuntien varhaiskasvatuspalveluissa, kunnan antamasta tuesta yksityisille palveluille, palveluohjauksesta, ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyöstä kunnan ja yksityisten palveluntuottajien välillä. Lisäksi tavoitteena oli kartoittaa, minkälaista tietoa kunnilla on yksityisten palvelujen toiminnasta, tiloista ja henkilöstöstä sekä yksityisissä palveluissa käytössä olevista tietojärjestelmistä.

Selvitys toteutettiin kuntiin lähetetyllä Webropol-kyselyllä. Kysely lähetettiin kaikkiin Manner-Suomen kuntiin, joita vuonna 2015 oli yhteensä 301. Vastaajaksi pyydettiin kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavaa johtajaa tai viranhaltijaa tai hänen määrittelemäänsä tahoa. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa 3.12.–18.12.2015 välisenä aikana. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös ruotsiksi.

Selvityksessä yksityisiksi palveluiksi määriteltiin yksityisen hoidon tuella toteutetun toiminnan lisäksi myös ostopalvelu ja palvelusetelillä toteutettu toiminta. Selvitys kattaa varhaiskasvatuksen palvelumuodoista päiväkotitoiminnan, perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon, esiopetuksen ja vuorohoidon.

Kyselylomake koostui kaiken kaikkiaan 36 kysymyksestä, jotka jakautuivat yhdeksään teemaan. Kysymykset olivat pääosin monivalintakysymyksiä, muutamassa kysymyksessä vastaajia pyydettiin arvioimaan esitettyjen väittämien paikkansapitävyyttä asteikolla 1–3. Mukana oli myös joitakin avoimia kysymyksiä, joihin vastaajilla oli mahdollisuus muotoilla vapaasti vastauksensa. Kyselylomakkeen aluksi kysyttiin vastaajan ja hänen edustamansa kunnan taustatietoja.

Kyselylomakkeen ja raportin rakenne

Kyselyn ensimmäisessä osiossa selvitettiin kunnassa toteutettavia varhaiskasvatuspalveluja ja palvelumuodoittain niin kunnan oman tuotannon kuin yksityisenkin tuotannon osalta.

Tämä osio oli kaikille vastaajille pakollinen. Kunnilta kysyttiin kunnassa toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen muotoja sekä ostopalveluna, palvelusetelillä ja yksityishoidon tuella toteutettujen palvelujen osuutta kaikista kunnan varhaiskasvatuspalveluista. Kuntia pyydettiin kertomaan myös linjauksistaan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuudeksi lähitulevaisuudessa. Lisäksi kysyttiin kuntien perusteluja yksityisenä toteutettavien palvelujen määrän lisäämiselle tai vähentämiselle. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.1 Varhaiskasvatuspalvelut kunnan alueella.

Kyselyn seuraavat osiot oli suunnattu niille vastaajille, jotka ilmoittivat kuntansa alueella toimivan yksityisiä palveluntuottajia varhaiskasvatuksen alalla. Näiden osioiden kysymyksiin vastaaminen oli asetettu lomakkeessa vapaaehtoiseksi ja vastaajamäärät raportoidaan kunkin kysymyksen kohdalla erikseen.

Toisessa osiossa kysyttiin tukeeko kunta yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja yksityisen hoidon tuen kuntalisällä tai myöntämällä aloitusrahoitusta yksityisille palveluntuottajille. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.2 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tukeminen kunnassa.

Kolmannessa osiossa vastaajia pyydettiin arvioimaan esitettyjen yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstöä koskevien väittämien paikkansapitävyyttä asteikolla 1–3 omien näkemystensä mukaan. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.3 Henkilöstö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Neljännessä osiossa kysyttiin yksityisten palveluntuottajien toteuttamasta varhaiskasvatustoiminnasta sekä tiloista ja ympäristöistä, joissa toimintaa toteutetaan. Vastaajia pyydettiin arvioimaan esitettyjen väittämien paikkansapitävyyttä asteikolla 1–3. Osiossa kysyttiin myös varhaiskasvatussuunnitelmatyöskentelystä sekä yksityisten palveluntuottajien asiakkaista. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.4 Toiminta, tilat ja ympäristö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Kyselyn viidennessä osiossa selvitettiin minkälaisia toiminnallisia ja pedagogisia painotuksia yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat toteuttavat toiminnassaan. Lisäksi oltiin kiinnostuneita siitä, millä kielillä yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.5 Toiminnalliset ja pedagogiset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Kuudennessa osiossa kysyttiin onko yksityisillä varhaiskasvatuksen palveluntuottajilla käytössään sähköisiä asiakastietojärjestelmiä tai mobiilikirjausjärjestelmiä. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.6 Tietojärjestelmät yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Kyselyn seitsemännessä osiossa selvitettiin yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palveluohjausta. Kunnilta kysyttiin ohjataanko perheitä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen pii-

riin vai ei ja miksi. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.7 Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja koskeva palveluohjaus.

Kahdeksannessa osiossa selvitettiin yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaukseen ja valvontaan liittyviä asioita. Selvitettiin, minkälaisia keinoja kunnilla on ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa ja minkälaisia kehitysehdotuksia kunnilla on ohjauksen ja valvonnan parantamiseksi. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.8 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaus ja valvonta.

Viimeisessä osiossa selvitettiin kunnan ja yksityisten palveluntuottajien välistä yhteistyötä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tukipalvelujen osalta. Lopuksi vastaajat saivat kommentoida vapaasti kyselyä ja sen koskettamia aiheita. Osion tulokset raportoidaan luvussa 2.9 Yhteistyö kunnan ja yksityisten palveluntuottajien välillä ja luvussa 2.10 Kuntien ajatuksia yksityisestä varhaiskasvatustoiminnasta.

Luvussa 3 Tulosten koonti selvityksen keskeisimmät tulokset kootaan yhteen jaettuna alalukuihin Yksityiset palvelut osana kunnan varhaiskasvatuspalveluja ja Yksityinen varhaiskasvatustoiminta. Johtopäätöksissä (luku 4) tarkasteluun nostetaan joitakin keskeisistä tuloksista.

Selvityksen luotettavuuden tarkastelu

Kyselyn ensimmäisen osion jälkeen vastaajamäärät vaihtelevat jonkin verran kysymysten välillä. Tämä johtuu ensinnäkin siitä, että osioihin vastaaminen on ollut kaikille vastaajilla vapaaehtoista, toiseksi siitä, että monivalintakysymysten vastausvaihtoehdot ovat olleet osittain puutteellisia. Tiettyä palvelumuotoa koskevissa kysymyksissä ei ole aina ollut vastausvaihtoehtoa sellaiselle kunnalle, jonka alueella ei toteuteta kyseistä palvelua yksityisten palveluntuottajien toimesta. Vastaajamäärien vaihtelu vaikuttaa jonkin verran tulosten vertailtavuuteen kysymysten välillä. Lisäksi kyselylomakkeen rakenteesta johtuen kysymysten 14, 15 ja 35 kokonaisvastaajamäärät eivät ole tiedossa. Näiden kysymysten kohdalla tulokset raportoidaan vain frekvensseinä.

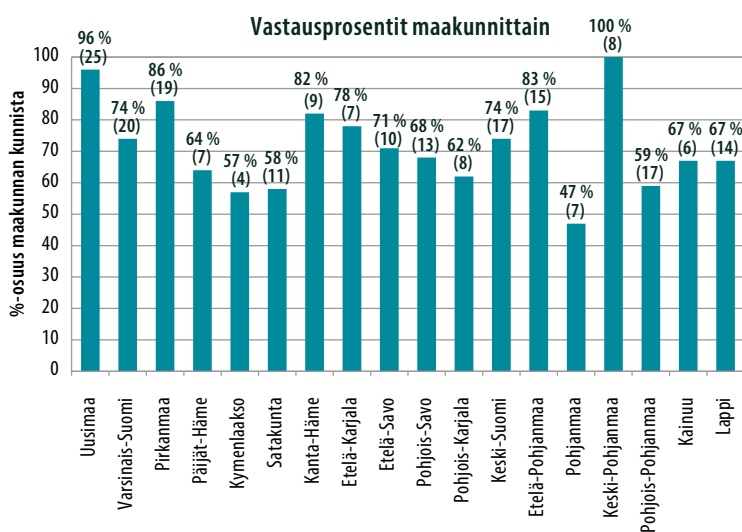
Kunnat saivat antaa palautetta kyselystä avoimessa vastauskentässä kyselyn lopuksi. Kuntien antamat palautteet raportoidaan luvussa 2.10 Kuntien ajatuksia yksityisestä varhaiskasvatustoiminnasta.

Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että kyselyyn ovat vastanneet kuntien edustajat.

Aineisto

Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 215 vastaajaa, joista 206 suomeksi ja yhdeksän ruotsiksi. Kolme vastaajaa vastasi useamman kuin yhden kunnan puolesta (kaksi kahden kunnan ja yksi neljän kunnan) esimerkiksi kuntayhtymän vuoksi. Näiden vastaajien vastaukset on kerrottu vastauksen kattavien kuntien lukumäärällä. Kahdesta kunnasta kyselyyn vastasi kaksi eri henkilöä, joiden vastaukset olivat keskenään ristiriitaisia. Näissä tapauksissa kuntaan otettiin yhteyttä ja selvitettiin, kumman vastaajan vastaukset liitetään aineistoon. Ylimääräiset vastaukset on poistettu aineistosta. Edellä mainitut asiat huomioon ottaen kyselyyn saadut vastaukset kattavat kaiken kaikkiaan 217 kuntaa ja vastausprosentti on 72 % (N=217).

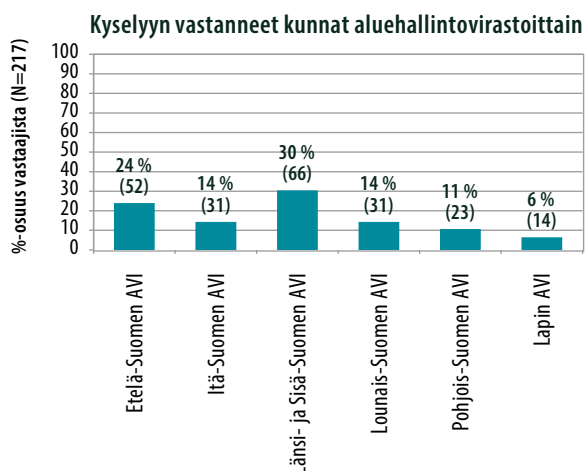
Vastauksia saatiin kattavasti kaikista Manner-Suomen maakunnista. Eniten vastauksia saatiin Uudeltamaalta (25), seuraavaksi Varsinais-Suomesta (20) ja Pirkanmaalta (19). Keskipohjanmaan maakunnasta kyselyyn vastasivat kaikki kunnat, Uudenmaan kunnista-kin 96 %. Pohjanmaa on ainoa maakunta, josta kyselyyn vastasi alle puolet kunnista, 47 % (n=7). Kyselyyn vastanneet kunnat ja vastausprosentit esitellään maakunnittain kuviossa 1.1.

Kuvio 1.1. Kyselyyn vastanneet kunnat ja vastausprosentit maakunnittain.² Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

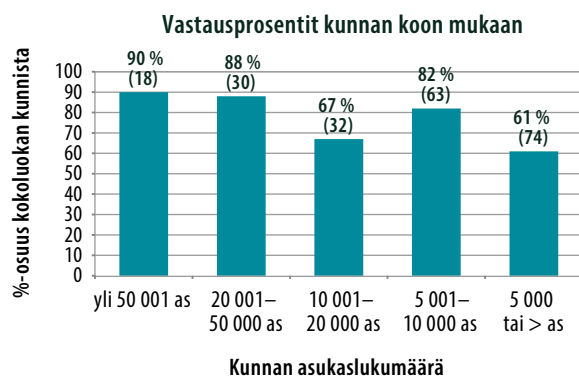
Vastaajia saatiin myös kaikkien aluehallintovirastojen alueilta, eniten Länsi- ja Sisä-Suomesta. Kyselyyn vastanneet kunnat aluehallintovirastoittain esitellään kuviossa 1.2.

² Lähde: Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2015. Tilastokeskuksen käsikirjoja 28.

Kuvio 1.2. Kyselyyn vastanneet kunnat aluehallintovirastoittain. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Suurin osa (63 %, n=137) kyselyyn vastanneista kunnista on pieniä alle 10 000 asukkaan kuntia. Vastausprosentti on kuitenkin hyvä kaiken kokoisissa kunnissa. Suurin vastausprosentti 90 % (n=18) on suurimmista yli 50 000 asukkaan kunnista. Lähes yhtä suuri vastausprosentti 88 % (n=30) on 20 001–50 000 asukkaan kunnista. Pienimmistäkin alle 5 000 asukkaan kunnista kyselyyn vastasi 61 % (n=74). Vastausprosenttien jakautuminen kuntien kokoluokan mukaan eriteltynä esitellään kuviossa 1.3.

Kuvio 1.3. Kyselyyn vastanneet kunnat kunnan koon mukaan.³ Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

³ Lähde: Tilastokeskus. Luokittelua on käsitelty vastaamaan vuoden 2015 aluejakoa ennen vuoden 2016 alusta voimaan astuneita kuntaliitoksia.

Aineiston voidaan siis sanoa olevan valtakunnallisesti melko kattava. Vastaajia on niin pienistä kuin suuristakin kunnista, sekä kauttaaltaan kaikkialta Manner-Suomen alueelta. Tiedottaminen ja kyselystä muistuttaminen ennen vastausajan päättymistä tuotti tulosta ja kysely näytti herättävän kunnissa kiinnostusta.

2 Tulokset

Tässä luvussa raportoidaan selvityksen tulokset. Tulokset raportoidaan jaettuna kymmeneen alalukuun aineiston keruussa käytetyn kyselylomakkeen osioiden mukaisesti. Otsikoiden alla ilmoitetaan, minkä lomakkeen kysymysten tulokset luvussa raportoidaan. Kyselylomake on liitteenä raportin lopussa.

2.1 Varhaiskasvatuspalvelut kunnan alueella

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 1–8)

Kyselyn ensimmäisessä osiossa selvitettiin mitä varhaiskasvatuspalveluja kunnan alueella toteutetaan kunnan itse järjestämänä ja mitä yksityisten palveluntuottajien toimesta joko yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna tai palvelusetelillä toteutettuna. Kuntia pyydettiin arvioimaan yksityisten palvelujen osuus kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista sekä kertomaan kunnan linjauksista yksityisten palvelujen osuuteen tulevaisuudessa. Lisäksi pyydettiin kertomaan perusteluja aikomuksille lisätä tai vähentää yksityisten palvelujen tarjontaa. Kyselyn ensimmäinen osio oli pakollinen ja siihen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet 217 kuntaa.

2.1.1 Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut palvelumuodoittain

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 1 ja 2)

Selvitys kattoi varhaiskasvatuksen palvelumuodoista päiväkotitoiminnan, perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon, esiopetuksen ja esiopetuksen tavoitteet saavuttavan toiminnan⁴, avoimen varhaiskasvatuksen palvelut sekä vuorohoidon. Selvityksen perusteella kaikkia näitä varhaiskasvatuksen palvelumuotoja toteutetaan enemmän kunnan itse järjestämänä kuin yksityisten palveluntuottajien toimesta.

4 Perusopetuslaki 628/1998.

Eniten kunnallisena varhaiskasvatuspalveluna toteutetaan esiopetusta (98 %:ssa kuntia, n=212), päiväkotitoimintaa (97 %:ssa kuntia, n=210), perhepäivähoitoa (95 %:ssa kuntia, n=206) sekä vuorohoitoa (92 %:ssa kuntia, n=200). Ryhmäperhepäivähoitoa kunnan itse järjestämänä toteutetaan 65 %:ssa kuntia (n=140) ja avointa varhaiskasvatusta 39 %:ssa (n=84) kuntia.

Selvityksen perusteella kaikkia näitä varhaiskasvatuksen palvelumuotoja toteutetaan kuitenkin myös yksityisten palveluntuottajien toimesta sekä yksityisen hoidon tuella, palvelusetelillä että ostopalveluna. Yleisin yksityisenä palveluna toteutettu palvelumuoto näyttäisi olevan perhepäivähoito.

Perhepäivähoitoa ja ryhmäperhepäivähoitoa toteutetaan selvästi enemmän yksityisen hoidon tuella kuin ostopalveluna tai palvelusetelillä. Perhepäivähoitoa yksityisen hoidon tuella toteutetaan 54 %:ssa (n=117) kuntia, kun taas palvelusetelillä 12 %:ssa (n=26) ja ostopalveluna kuudessa prosentissa (n=14) kuntia. Ryhmäperhepäivähoitoa toteutetaan yksityisen hoidon tuella 18 %:ssa (n=38) kuntia, kun taas palvelusetelillä seitsemässä prosentissa (n=16) ja ostopalveluna viidessä prosentissa (n=11) kuntia.

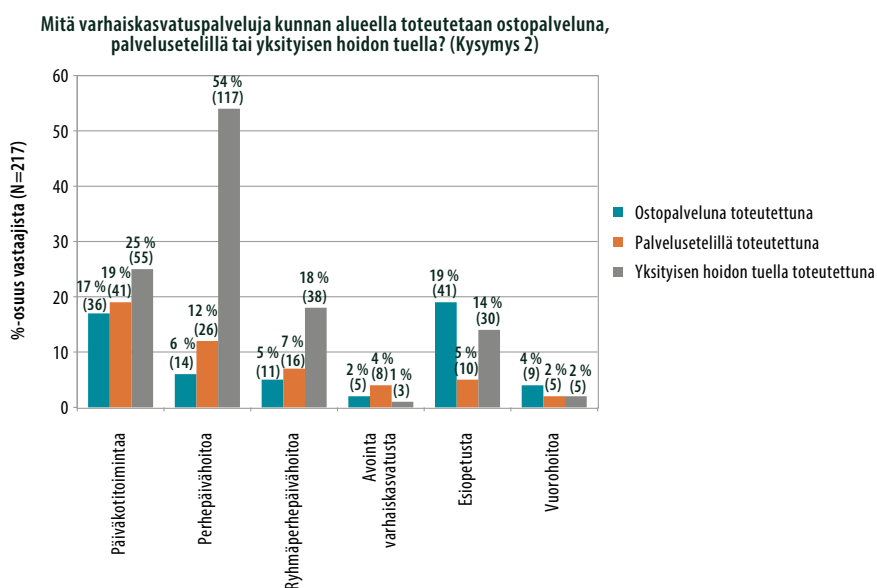
Myös päiväkotitoimintaa toteutetaan enemmän yksityisen hoidon tuella kuin ostopalveluna tai palvelusetelillä. Erot ovat kuitenkin huomattavasti pienemmät kuin perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa. Päiväkotitoimintaa toteutetaan yksityisen hoidon tuella 25 %:ssa (n=55) kuntia, kun taas palvelusetelillä 19 %:ssa (n=41) ja ostopalveluna 17 %:ssa (n=36) kuntia.

Esiopetusta tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaa toimintaa toteutetaan yksityisten palvelujen puolella eniten ostopalveluna, yhteensä 19 %:ssa (41) kuntia. Kuitenkin myös yksityisen hoidon tuella toteutettavaa esiopetuksen tavoitteet saavuttavaa toimintaa järjestetään, yhteensä 14 %:ssa (n=30) kuntia. Palvelusetelillä esiopetusta järjestetään vain viidessä prosentissa (n=10) kuntia.

Myös vuorohoitoa toteutetaan yksityisissä palveluissa hieman enemmän ostopalveluna kuin palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Vuorohoitoa toteutetaan ostopalveluna neljässä prosentissa (n=9) kuntia ja sekä palvelusetelillä että yksityisen hoidon tuella kahdessa prosentissa (n=5) kuntia.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja sen sijaan toteutetaan hieman enemmän palvelusetelillä kuin ostopalveluna tai yksityisen hoidon tuella. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja toteutetaan palvelusetelillä neljässä prosentissa (n=8) kuntia, kun taas ostopalveluna kahdessa prosentissa (n=5) kuntia. Yksityisen hoidon tuella avointa varhaiskasvatusta toteutetaan vain yhdessä prosentissa (n=3) kuntia.

Kaiken kaikkiaan vuorohoitoa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluja toteutetaan huomattavasti vähemmän yksityisinä palveluina kuin muita varhaiskasvatuksen palvelumuotoja. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen jakautuminen ostopalveluihin, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutettuihin palveluihin esitellään palvelumuodoittain kuviossa 2.1.1.

Kuvio 2.1.1. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen jakautuminen ostopalveluihin, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutettuihin palveluihin palvelumuodoittain. Suluissa prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

Kuviosta 2.1.1. nähdään, että yleisimmistä yksityisen varhaiskasvatuksen palvelumuodoista perhepäivähoitoa, ryhmäperhepäivähoitoa ja päiväkotitoimintaa toteutetaan eniten yksityisen hoidon tuella, sen sijaan esiopetusta eniten ostopalveluna. Myös vuorohoitoa toteutetaan eniten ostopalveluna, avoimen varhaiskasvatuksen palveluja sen sijaan palvelusetelillä. Perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon kohdalla yksityisen hoidon tuella toteutetut palvelut ovat selvästi yleisempiä kuin muut yksityiset palvelut, muiden palvelumuotojen kohdalla erot yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen palvelujen välillä ovat pienemmät.

2.1.2 Yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista

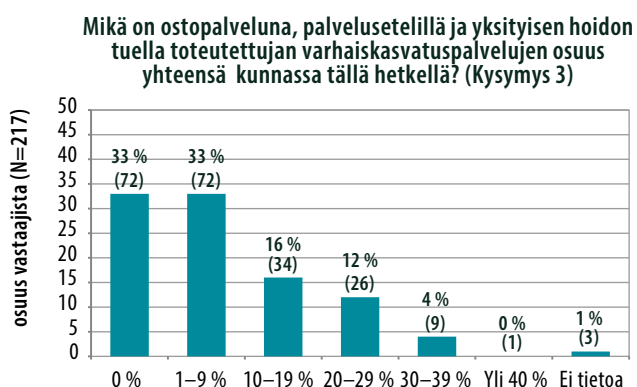
(Tulokset selvityksen kysymyksiin 3–6)

Yksityisten palvelujen osuus kunnan palveluista vastaushetkellä

Selvityksen perusteella kyselyyn vastanneet kunnat jakautuvat kolmeen yhtä suureen joukkoon siinä suhteessa, mikä on yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osuus yhteensä kaikista kunnan alueella järjestettävistä varhaiskasvatuspalveluista. Ensimmäisellä kolmasosalla (33%, n=72) ei ole alueellaan lainkaan yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna tai palvelusetelillä toteutettuja varhaiskasvatuspalveluja. Toisella kolmasosalla (33%, n=72) yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista on alle kymmenen prosenttia. Kolmannella kolmasosalla (32%, n=70) osuus on yli kymmenen prosenttia.

Niistä kunnista, joissa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuus on yli kymmenen prosenttia kaikista kunnan alueella järjestettävistä varhaiskasvatuspalveluista, on osuus suurimmassa osassa 10–29% (28 %:ssa kuntia, n=60). Neljässä prosentissa (n=9) kuntia osuus on 30–39%. Vain yksi kunta kertoo yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna tai palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen olevan yli 40 % kunnan varhaiskasvatuspalveluista.

Yksityisten palvelujen osuudet kuntien varhaiskasvatuspalveluista vastaushetkellä esitellään kuviossa 2.1.2.

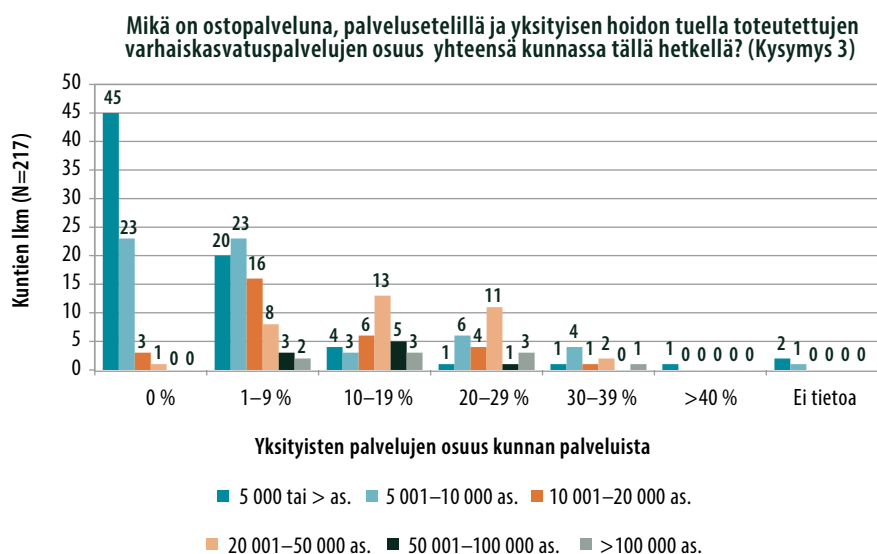

Kuvio 2.1.2. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuus kuntien varhaiskasvatuspalveluista. Suluissa prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

Kuviosta 2.1.2. nähdään, että selvityksen perusteella 142 kunnassa eli 65 %:ssa vastanneita kuntia toteutetaan yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja jossakin muodossa. Näistä puoles-

sa (n=72) yksityisten palvelujen osuus kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista on alle kymmenen prosenttia ja puolessa (n=70) yli kymmenen prosenttia.

Kunnat, joissa ei toteuteta yksityistä varhaiskasvatustoimintaa lainkaan, ovat muutamaa kuntaa lukuunottamatta kaikki alle 10 000 asukkaan kuntia. Yksityisten palvelujen osuuk-sien jakautuminen kuntien koon mukaan esitellään kuviossa 2.1.3.

Kuvio 2.1.3. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuus kunnassa vastaushetkellä suhteessa kunnan kokoon asukasluvun perusteella.

Kuviosta 2.1.3 nähdään, että vain muutamaa kuntaa lukuunottamatta kaikissa kyselyyn vastanneissa yli 10 000 asukkaan kunnissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Vastanneista yli 20 000 asukkaan kunnista suurimmassa osassa (75 %, n=40) yksityisten palvelujen osuus on yli kymmenen prosenttia kunnan varhaiskasvatuspalveluista. Yhdeksästä yli 100 000 asukkaan kunnasta kahdessa yksityisten palvelujen osuus on 1–9 %, kolmessa 10–19 %, kolmessa 20–29 % ja yhdessä 30–39 %. Suurin yli 40 %:n osuus on alle 5 000 asukkaan kunnassa.

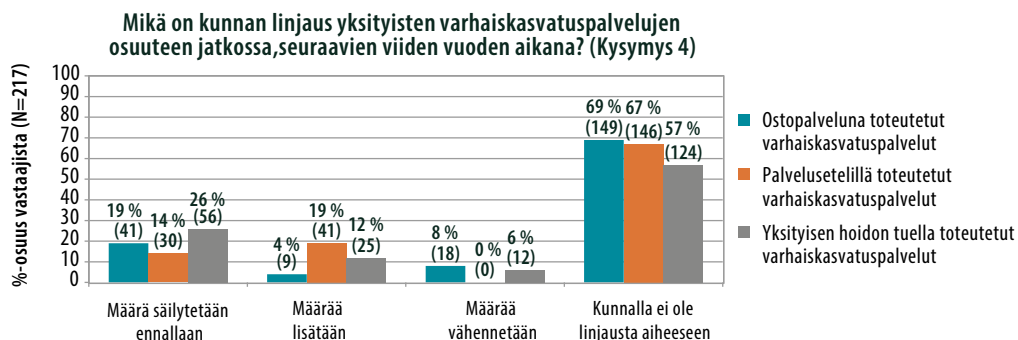
Kuntien tavoitteet lisätä tai vähentää yksityisten palvelujen määrää

Kunnilta kysyttiin, onko kunnan tavoitteena jatkossa seuraavien viiden vuoden aikana lisätä tai vähentää ostopalveluna, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrää vai säilyttää palvelujen määrä ennallaan. Selvityksen perusteella suurimmalla osalla kunnista ei ole linjausta aiheeseen. Näin vastasi ostopalvelun osalta 69 % (n=149) vastaajista, palvelusetelillä toteutettujen palvelujen osalta 67 %

(n=146) vastaajista ja yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osalta 57 % (n=124) vastaajista.

Niistä kunnista, joilla on linjaus yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuuteen tulevaisuudessa, aikoo suurin osa joko säilyttää yksityisten palvelujen määrän ennallaan tai lisätä sitä. Yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen kohdalla määrän aikoo joko säilyttää ennallaan tai lisätä määrää yhteensä 37% (n=81) kunnista, ostopalvelujen kohdalla yhteensä 23 % (n=50) kunnista ja palvelusetelillä toteutettujen palvelujen kohdalla yhteensä 33 % (n=71) kunnista. Vain kahdeksan prosenttia (n=18) aikoo vähentää ostopalvelujen määrää ja kuusi prosenttia (n=12) yksityisen hoidon tuella toteutettujen palvelujen määrää. Yksikään kunta ei aio vähentää palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrää.

Kuntien linjaukset lisätä, vähentää tai säilyttää ostopalveluna, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista esitellään kuviossa 2.1.4.

Kuvio 2.1.4. Kuntien linjaukset lisätä, vähentää tai säilyttää ostopalveluna, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista. Suluissa prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

Kuviosta 2.1.4 nähdään, että yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrän aikoo säilyttää ennallaan 26% (n=56) kunnista ja 12 % (n=25) lisätä määrää. Palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrän aikoo säilyttää ennallaan 14 % (n=30) kunnista ja määrää lisätä 19 % (n=41) kunnista. Ostopalveluna toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrän aikoo säilyttää ennallaan 19 % (n=41) kunnista, mutta ostopalvelujen määrän lisäystä tavoittelee vain neljä prosenttia (n=9) kunnista.

Kuntia pyydettiin kertomaan avoimessa vastauskentässä syitä sille, miksi kunta aikoo lisätä tai vähentää yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää. Perusteluja sille, miksi kunta

aikoo lisätä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää, saatiin yhteensä 60 kunnasta. Vastauksissa eniten esille nousseet kolme teemaa esitellään taulukossa 2.1.5.

Taulukko 2.1.5 Kuntien suurimmat perustelut lisätä yksityisten palvelujen määrää.⁵

	Mainintojen lkm	%-osuus vastaajista (N=60)
Kunnat pitävät palvelujen toteuttamista yksityisinä palveluina kustannustehokkaana ratkaisuna	27	45 %
Kunnat haluavat tarjota perheille vaihtoehtoja	20	33 %
Kunnat näkevät yksityiset palvelut ratkaisuna palvelujen kasvavaan kysyntään	13	22 %

Vastausten perusteella yksityiset palvelut nähdään kunnissa ratkaisuna varhaiskasvatuspalvelujen kasvavaan kysyntään (13 mainintaa, 22 % vastauksista). Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen kerrotaan kasvavan kunnissa koko ajan ja kunnat tarvitsevat yksityisten palveluntuottajien tuoman lisäresurssin vastatakseen palvelujen tarpeeseen.

”Omana tuotantona tuotetut palvelut ovat jo nyt täynnä, avuksi kasvavaan palvelujen kysyntään.”

”Lasten määrä kunnassa kasvaa, kunnan linjauksena on vastata kasvuun lisäämällä yksityisiä palveluita.”

”Valtuuston poliittinen tahtotila vastata lisääntyvään palvelutarpeeseen.”

Kolme vastaajaa mainitsee kunnan omien perhepäivähoitajien vähenenevän muun muassa eläköitymisen myötä, minkä nähdään lisäävän tarvetta yksityisille palveluille.

”Korvata yksityisellä perhepäivähoidolla kunnallinen perhepäivähoito. Koska kunnallisia on vaikea saada ja tulee kunnalle kalliimmaksi kuin yksityisen tukeminen.”

Kustannustehokkuus kerrotaan tärkeimmäksi syyksi vastata palvelujen kasvavaan tarpeeseen lisäämällä nimenomaan yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja. Vastaajista 45 % (27 mainintaa) mainitsee perusteluissaan sen, että yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tukeminen tulee kunnalle halvemmaksi kuin kunnan itse järjestämiin palveluihin investoiminen. Tukemalla yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja kunnat säästyvät esimerkiksi kiinteistöin-

⁵ Vastaukset on esitetty siinä muodossa, kuinka monta prosenttia vastaajista on maininnut kyseisen asian. Sama vastaaja on voinut mainita useampia asioita, joten mainintojen lukumäärä on suurempi kuin vastaajien lukumäärä.

vestoinneilta kunnan tilojen vanhetessa, kun kunnan ei tarvitse investoida uusien tilojen rakentamiseen tai vanhojen korjaamiseen.

”Kaupungin taloudellinen tilanne ei juurikaan mahdollista uusien kunnallisten yksiköiden rakentamista, vaan investoinnit kohdistetaan olemassaolevien yksiköiden remontointiin ja perusparannukseen. Sen vuoksi paikkamäärän lisäyksen toivotaan tulevan yksityiseltä puolelta.”

”Palvelulinjausten mukaan kunnallisen palvelutuotannon määrää ei enää lisätä, vaan kysynnän kasvuun vastataan lisäämällä yksityisiä palveluja. Perusteena on tehdyt laskelmat, joiden perusteella yksityinen palvelutuotanto on kaupungille edullisempaa.”

”Päivähoitopaikoista on pulaa. Kunnan omiin investointeihin päiväkotirakentamisessa ei ole varaa.”

”Kunnassamme on käsitys, että varhaiskasvatuspalvelun tuottaminen yksityisenä on kunnallista edullisempaa.”

”Yksityinen tuottaja täydentää kaupungin palveluja ja tuottaa palvelut kilpailukykyiseen hintaan.”

Yksityiset palvelut nähdään myös joustavana tapana tuottaa varhaiskasvatuspalvelut, etenkin silloin, kun palvelujen tarve vaihtelee tai perheet tarvitsevat lapselle paikan tyyppisten aukioloaikojen ulkopuolelta (3 mainintaa). Yksityisistä palveluntuottajista kerrotaan myös olevan hyviä kokemuksia (3 mainintaa) ja näiden tuottamat palvelut nähdään kunnan varhaiskasvatuspalveluvalikoimaa rikastuttavina. Kolmasosa vastanneista kunnista kokee, että yksityistä palvelutarjontaa lisäämällä perheiden valinnan vapaus ja vaihtoehtojen määrä kasvaa (20 mainintaa, 33 % vastauksista).

”Haluamme tarjota kuntalaisille monipuolisia palveluita, kaupungin johtotasolla päätetty lisätä yksityisiä palveluja.”

”Yksityinen varhaiskasvatus rikastuttaa kunnan palveluvalikkoa.”

”Asiakslähtöisyys ja asiakkaan mahdollisuus valita päivähoidon palvelu.”

”Yksityinen päivähoito tuo vaihtoehtoja perheille ja monipuolistaa palvelutarjontaa.”

”Vaihtoehtoisia hoitomuotoja saisi olla enemmän. Valinnanvapaus järjestää hoitopaikka myös kunnan ulkopuolelta.”

Lisäksi halu tukea yrittäjyyttä saa kaksi mainintaa perusteluna lisätä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää. Kolmasosa vastanneista kunnista kertoo aloittaneensa juuri palvelusetelin käytön, ottavansa sen lähiaikoina käyttöön, selvittävänsä sen käyttöönottomahdollisuuksia tai pyrkivänsä kasvattamaan palvelusetelin käyttöä entisestään (20 mainintaa, 33 % vastauksista). Mainintojen lukumäärän perusteella palvelusetelin käytön lisääminen nousisi jaetulle toiselle sijalle syynä lisätä yksityisiä palveluja. Tulosta ei kuitenkaan raportoida taulukossa 2.1.5 näin, sillä vastaukset eivät sisällä perusteluita sille, miksi palvelusetelin käyttöä ollaan lisäämässä.

”Kunnanhallitus on linjannut asian, että kasvatetaan palvelusetelin käyttöä kunnassa.”

”Palvelusetelin käyttöönotto 1.1.2016 alkaen. Yksityisen päivähoiton osuuden kasvaminen oman toiminnan/kunnallisen toiminnan vähentäminen.”

”Suunnitelmana siirtyä palvelusetelimalliin, jolloin yksityinen päivähoito paremmin mahdollistetaan kaikille perheille tulotasosta riippumatta. Olemme toistaiseksi selvitysvaiheessa, joten poliittisesti lukkoon lyötyä tavoitetta ei toistaiseksi ole. Vuonna 2016 asia on tarkoitus selvittää tarkemmin hyötyineen ja haittoineen.”

Kaksi vastaajaa kertoo kunnan vähentävän muita yksityisen palvelun muotoja kunnan siirtäessä nimenomaan palvelusetelin käyttöön. Toinen näistä kunnista kertoo lopettavansa ostopalvelun käytön ja toinen kunta vähentävänsä yksityisen hoidon tukea ja kuntalisää palvelusetelin tieltä. Yksi vastaaja sen sijaan kertoo korottavansa yksityisen hoidon tuen kuntalisää lopettamalla ostopalvelupäiväkotien sopimukset pyrkien tällä tavalla kasvattamaan yksityisen hoidon tuella toteutettujen palvelujen määrää.

Syitä vähentää yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää kertoi vain seitsemän kuntaa. Vastauksissa tärkeimmäksi syyksi vähentää yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää nousee kunnan oman palvelutarjonnan laajentuminen (4 mainintaa).

”Kuntaan on valmistunut uusi päiväkotiryhmäperhepäiväkotijärjestelmä ja kaikille on mahdollista tarjota kunnallista päivähoitoa.”

Kaksi kuntaa kertoo yksityisten palvelujen korkean hinnan olevan syy vähentää näiden määrää. Yksi kunta kertoo rajoittavansa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tarjontaa subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta rajaavan lainmuutoksen⁶ myötä lain mukaisen tuntimäärän puitteissa. Muutama kunta mainitsee tulevaisuuden linjauksien ja kehittämisen

⁶ Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 108/2016.

suunnitelmien yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen suhteen uupuvan lähestyvän kunta-liitoksen vuoksi.

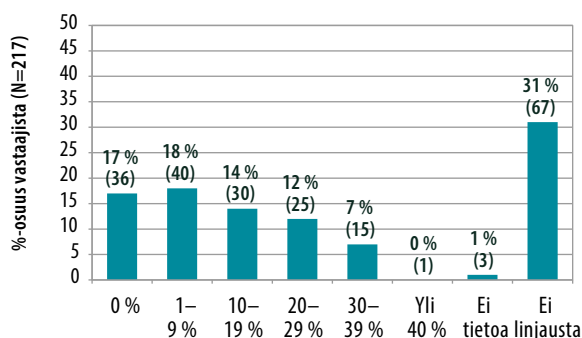
Kuntien linjaukset yksityisten palvelujen osuudeksi tulevaisuudessa

Lähes kolmasosalla (31 %, n=67) kunnista ei ole linjausta siihen, mikä yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osuus tulisi jatkossa olla kaikista kunnan varhaiskasvatuspalveluista. Kuitenkin suurimmalla osalla (68 %, n=147) kunnista on asiaan jokin näkemys.

Vastaajista 17 % (n=36) kertoo kunnan tavoitteena olevan, ettei kunnassa toteuteta yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja jatkossa(kaan). Hieman suurempi määrä, 18 % (n=40) kunnista tavoittelee yksityisten palvelujen osuudeksi alle kymmentä prosenttia. Kolmasosalla (33 %, n=71) kunnista tavoite yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuudeksi on yli kymmenen prosenttia. Vain yhdellä kunnalla tavoitteena yksityisten palvelujen osuudeksi on yli 40 % kunnan varhaiskasvatuspalveluista.

Kuntien tavoitteet yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuudeksi kunnan varhaiskasvatuspalveluista jatkossa esitellään kuviossa 2.1.6.

Kuinka suuri osa kunnan varhaiskasvatuspalveluista on tavoitteena toteuttaa yksityisinä palveluina jatkossa, seuraavien viiden vuoden aikana? (Kysymys 6)

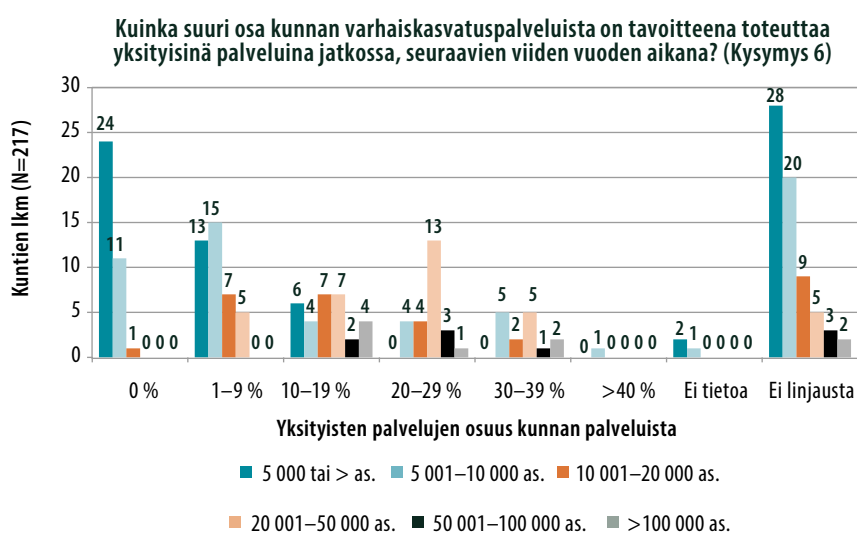

Kuvio 2.1.6. Kuntien tavoitteet yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuudeksi tulevaisuudessa. Suluissa prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

Kuviosta 2.1.6 nähdään, että vastanneet kunnat jakautuvat kolmeen lähes yhtä suureen joukkoon linjauksissaan siitä, mikä yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen palvelujen osuus yhteensä tulisi jatkossa seuraavien viiden vuoden aikana kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista olla. Ensimmäisellä reilulla kolmasosalla (35 %, n=76) tavoitteena on 0–9 %:n osuus. Toisella kolmasosalla (33 %, n=71) tavoitteena on yli

kymmenen prosentin osuus. Kolmannella vajaalla kolmasosalla (31 %, n=67) ei ole linjausta yksityisten palvelujen osuuteen jatkossa.

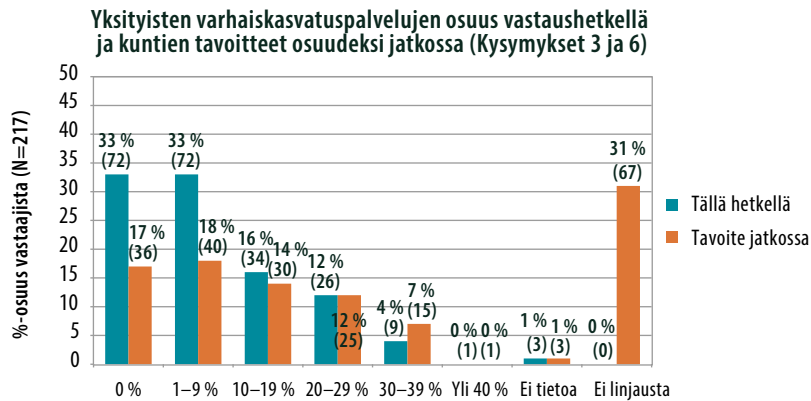
Alle 10 000 asukkaan kunnista suurimmalla osalla (n=83) on joko tavoitteena, että varhaiskasvatuspalveluja ei toteuteta yksityisinä palveluina lainkaan tulevina vuosina, tai ei ole aiheeseen linjausta. Kuntien tavoitteet yksityisten palvelujen osuudeksi tulevaisuudessa esitellään kuntien kokoluokkien mukaan kuviossa 2.1.7.

Kuvio 2.1.7. Kuntien tavoitteet yksityisten palvelujen osuudeksi jatkossa seuraavien viiden vuoden aikana suhteessa kunnan kokoon asukasluvun perusteella.

Kuviosta 2.1.7 nähdään, että suurin osa (80 %, n=51) niistä yli 10 000 asukkaan kunnista, joilla on linjaus yksityisten palvelujen osuuteen tulevina vuosina, tavoittelee yksityisten palvelujen osuudeksi yli kymmentä prosenttia kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista. Yli kymmenen prosentin osuutta tavoittelee myös yhdeksästä yli 100 000 asukkaan kunnasta kaikki ne seitsemän, joilla on linjaus aiheeseen.

Kuviossa 2.1.8. on yhdistetty kuviot 2.1.6 ja 2.1.2., jolloin voidaan tarkastella muutosta yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tämänhetkisten osuuksien ja kuntien tavoittelemien osuuksien välillä.

Kuvio 2.1.8. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuus kunnissa vastaushetkellä ja kuntien tavoitteet osuudeksi jatkossa seuraavien viiden vuoden aikana. Kuviot 2.1.2. ja 2.1.6 yhdistettynä. Suluissa prosentiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

Kuviosta 2.1.8 nähdään, että lähes yhtä suuri osa kunnista vastaa yksityisten palvelujen osuuden olevan 10–19 % tai 20–29 % vastaushetkellä ja tavoittelevansa vastaavanlaista osuutta jatkossa. Kun tällä hetkellä vain neljässä prosentissa (n=9) yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista on 30–39%, jatkossa vastaavaa osuutta tavoittelee seitsemän prosenttia (n=15) kunnista.

Kun vastaushetkellä kolmasosalla (33%, n=72) kunnista yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista on 0 % ja kolmasosalla (33 %, n=72) 1–9 %, tulevana vuosina enää 17 % (n=36) kunnista arvioi yksityisten palvelujen osuudeksi 0 % ja 18 % (n=40) kunnista 1–9 %. Kuvion 2.1.8 perusteella näyttäisi siltä, että ne 31 % (n=67) kunnista, joilla ei ole linjausta yksityisten palvelujen osuuteen jatkossa, koostuisi niistä kunnista, joissa yksityisten palvelujen osuus vastaushetkellä on 0–9 %.

2.1.3 Yksityiset palveluntuottajat varhaiskasvatuksessa

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 7 ja 8)

Kyselyn ensimmäisen osion viimeisissä kysymyksissä kysyttiin yksityisistä palveluntuottajista niiltä kunnilta, jotka ilmoittivat kunnassaan järjestettävän varhaiskasvatusta yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna tai palvelusetelillä. Näistä kysymyksistä lähtien kysely oli suunnattu niille kunnille, joissa toteutetaan varhaiskasvatusta yksityisinä palveluina.

Kysymykseen siitä, onko kunnan alueella yhden yksikön palveluntuottajia ja/tai useamman kuin yhden yksikön palveluntuottajia varhaiskasvatuksen alalla, vastasi kaiken kaikkiaan 117 kuntaa. Vastausten perusteella yhden yksikön palveluntuottajat näyttäisivät olevan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä yleisempiä kuin useamman kuin yhden yksikön

palveluntuottajat. Vastaajista 78 % (n=91) ilmoittaa kunnassaan toimivan yhden yksikön palveluntuottajia ja 56% (n=65) joko lisäksi tai pelkästään useamman kuin yhden yksikön palveluntuottajia.

Lisäksi vastaajia pyydettiin valitsemaan valikosta ne palveluntuottajat, jotka kunnassa toimivat. Lista perustuu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ylläpitämän yksityisten palvelujen antajien (Valveri) rekisterin vuoden 2015 tietoihin. Kyseisellä rekisterillä Valvira ylläpitää valtakunnallisesti tietoja yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista lain yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) säätämällä tavalla.

Vapaaseen vastauskenttään kuntia pyydettiin listaamaan ne kunnassa toimivat palveluntuottajat, joita eivät löytäneet kyseiseltä listalta. Tällaisia palveluntuottajia kunnat mainitsivat vastauksissaan 20 kappaletta. Lisäksi rekisteristä puuttuu päivitettyjä tietoja omistajamuutoksista, sillä yksi vastaaja kertoo löytävänsä listasta erikseen ainakin kolme sellaista päiväkotia, jotka suurempi yritys nykyään omistaa.

Kysymyksellä ei ollut mahdollista selvittää esimerkiksi sitä, kuinka paljon listalta löytyy toimintansa jo päättäneitä palveluntuottajia.

2.2 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tukeminen kunnassa

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 9 ja 10)

Kysymykseen kunnan maksamasta yksityisen hoidon tuen kuntalisästä, vastasi 150 kuntaa. Yli puolet (61 %, n=92) kunnista kertoo maksavansa yksityisen hoidon tuen kuntalisää. Vastaavasti 39 % (n=58) vastanneista kunnista ei maksa kuntalisää.

Lisäkysymykseen kunnan suunnitelmista yksityisen hoidon tuen kuntalisän tulevaisuudesta vastasi 90 kuntaa. Näistä valtaosa (72 %, n=65) suunnittelee säilyttävänsä kuntalisän määrän jatkossa ennallaan. Kuntalisän määrää suunnittelee lisäävänsä 17 % (n=15) ja vähentävänsä seitsemän prosenttia (n=6) vastanneista kunnista. Eräs kunta täydentää, että kuntalisään tehdään vuosittain automaattinen indeksikorotus. Neljä prosenttia (n=4) kunnista kertoo suunnittelevansa kuntalisän lakkauttamista.

Kysymykseen aloitusrahoituksen myöntämisestä aloitteleville palveluntuottajille vastasi 145 kuntaa. Vain kuusi prosenttia (n=8) ilmoittaa myöntävänsä aloitusrahoitusta tai muuta tämän tyyppistä tukea aloitteleville yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille. Aloitusrahoitusta myöntävät kunnat ilmoittavat aloitusrahoituksen olevan suuruudeltaan 1 000–3 000 euroa varhaiskasvatuspaikkaa kohden, eräessä kunnassa tuki on harkinnan-

varainen. Eräs kunta ilmoittaa, että hanketta kohden rahoitusta myönnetään korkeintaan 40 000 euroa.

2.3 Henkilöstö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymykseen 11)

Kuntia pyydettiin arvioimaan väittämien paikkansa pitävyyttä koskien henkilöstöä kunnan yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Väittämiä oli 12 kappaletta ja niissä pyydettiin arvioimaan muun muassa kelpoisuusehtojen toteutumista, avustavan henkilökunnan riittävyyttä ja erityisasiantuntijoiden tuen saatavuutta kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

2.3.1 Kelpoisuusehtojen toteutuminen yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

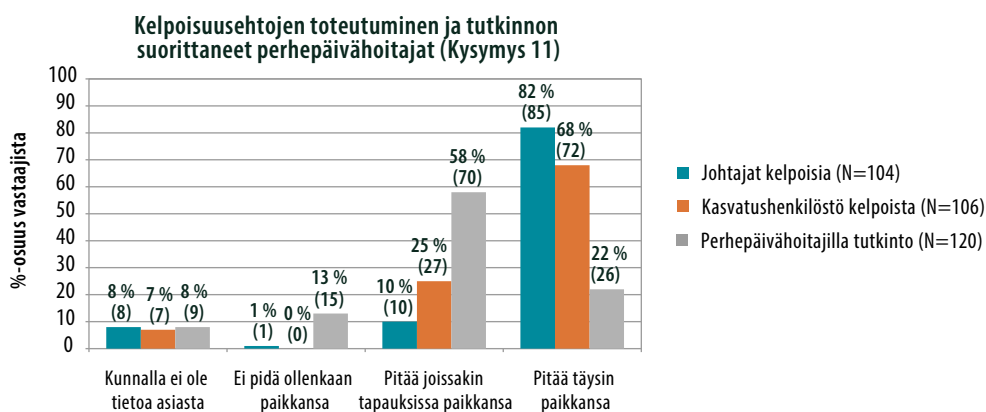
Väittämään *"Yksiköiden johtajien kelpoisuusehdot toteutuvat kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä"* vastasi 104 kuntaa. Vastanneista kunnista selvästi suurin osa (82 %, n=85) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin 10 % (n=10) vastaajista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Vain yksi prosentti (n=1) kunnista arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kahdeksalla prosentilla (n=8) kunnista ei ole tietoa asiasta.

Väittämään *"Kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot toteutuvat kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä"* vastasi 106 kuntaa. Suurin osa (68 %, n=72) kunnista arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin jopa neljäsosa (25 %, n=27) kunnista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Seitsemällä prosentilla (n=7) kunnista ei ole tietoa asiasta.

Väittämään *"Yksityisillä perhepäivähoitajilla on perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu varhaiskasvatusalan koulutus"*⁷ vastasi 120 kuntaa. Vastaajista 22 % (n=26) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa, mutta enemmistö (58 %, n=70) arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Vastaajista 13 % (n=15) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kahdeksalla prosentilla (n=9) ei ole asiasta tietoa.

⁷ Lain sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) 11 §:n mukaan perhepäivähoitajalta edellytetään tehtävään soveltuva ammattitutkinto tai muu soveltuva koulutus. Laki ei kuitenkaan edellytä välttämättä varhaiskasvatuksen koulutusta, vaan työnantaja tai yksityisten palvelujen kohdalla perhepäivähoitajan hyväksyvä kunta arvioi, minkälainen soveltuva koulutustausta on riittävä.

Kuntien arviot yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden johtajien ja kasvatushenkilöstön kelpoisuuksien toteutumisesta sekä yksityisten perhepäivähoitajien kouluttautuneisuudesta varhaiskasvatuksen alalle esitellään kuviossa 2.3.1.

Kuvio 2.3.1. Kunnan alueella toimivissa yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä johtajien ja kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot toteutuvat ja perhepäivähoitajilla on alan tutkinto. Suluisa prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

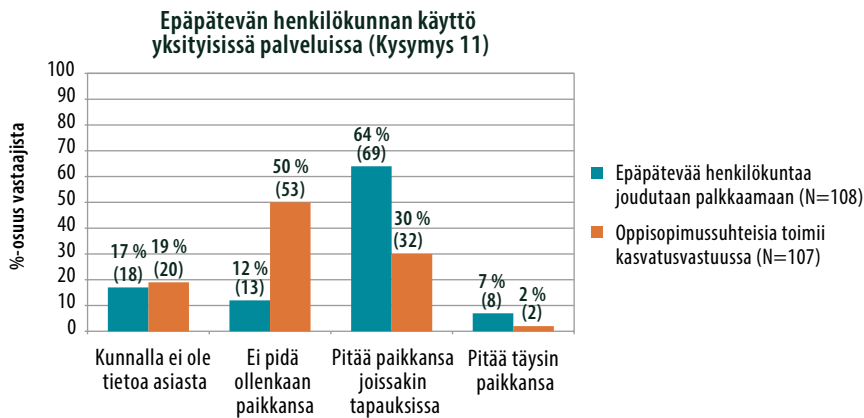
Kuviosta 2.3.1 nähdään, että kunnat arvioivat johtajien kelpoisuusehtojen toteutuvan täysin yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä useammin kuin kasvatushenkilöstön. Jopa neljäsosa (25 %, n=27) vastaajista arvioi, että kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot toteutuvat kunnan yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä vain joissakin tapauksissa. Suurimmassa osassa kuntia (58 %, n=70) vain osalla yksityisistä perhepäivähoitajista on perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu varhaiskasvatusalan koulutus.

2.3.2 Epäpätevän henkilökunnan käyttö yksityisissä palveluissa

Väittämään ”Epäpätevää henkilökuntaa joudutaan palkkaamaan määräaikaisiin suhteisiin pätevien hakijoiden puuttuessa” vastasi 108 kuntaa. Vastanneista kunnista seitsemän prosenttia (n=8) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin suurin osa (64 %, n=69) kunnista arvioi väittämän pitävän joissakin tapauksissa paikkansa. Vastaajista 12 % (n=13) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 17 %:lla (n=18) ei ole asiasta tietoa.

Väittämään ”Oppisopimussuhteisia työntekijöitä toimii kasvatusvastuussa kasvatushenkilöstönä” vastasi 107 kuntaa. Vastaajista vain kaksi prosenttia (n=2) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin 30 % (n=32) kunnista arvioi väittämän pitävän joissakin tapauksissa paikkansa. Puolet vastaajista (50 %, n=53) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 19 %:lla (n=20) ei ole asiasta tietoa.

Kuntien arviot epäpätevän henkilökunnan palkkaamisesta ja oppisopimussuhteisten työntekijöiden toimimisesta kasvatusvastuussa yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa esitellään kuviossa 2.3.2.

Kuvio 2.3.2. Epäpätevää henkilökuntaa joudutaan palkkaamaan pätevien hakijoiden puuttuessa ja oppisopimussuhteisia työntekijöitä toimii kasvatusvastuussa kasvatushenkilöstönä yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa kunnan alueella. Suluissa prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n).

Kuviosta 2.3.2 nähdään, että suurin osa kunnista (64 %, n=69) arvioi yksityisten palveluntuottajien joutuvan joissakin tapauksissa palkkaamaan epäpätevää henkilökuntaa määräaikaisiin suhteisiin pätevien hakijoiden puuttuessa. Kunnista 30 % (n=32) on sitä mieltä, että yksityiset palveluntuottajat käyttävät joissakin tapauksissa myös oppisopimussuhteisia työntekijöitä kasvatusvastuuta edellyttävissä tehtävissä. Verrattain suurella osalla vastanneista kunnista, lähes 20 %:lla, ei kuitenkaan ole tietoa siitä, käyttävätkö yksityiset palveluntuottajat kasvatushenkilökuntana epäpäteviä tai oppisopimussuhteisiä työntekijöitä.

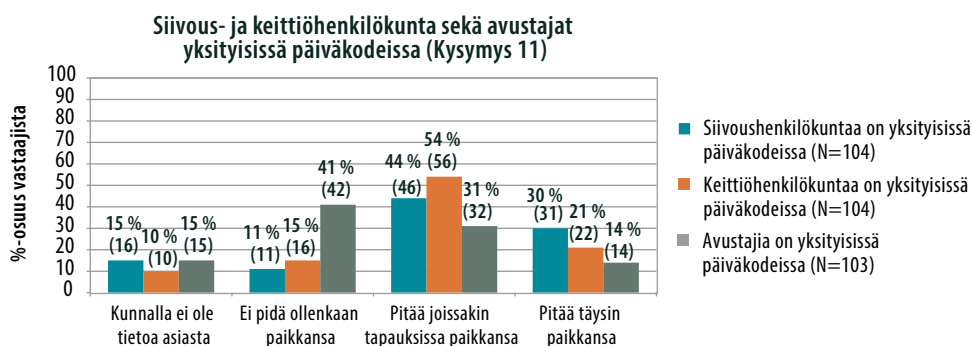
2.3.3 Siivous- ja keittiöhenkilökunta sekä avustajat yksityisissä päiväkodeissa

Väittämään ”Kasvatushenkilökunnan lisäksi yksityisissä päiväkodeissa on siivoushenkilökuntaa” vastasi 104 kuntaa. Kunnista 30 % (n=31) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin 44 % (n=46) kunnista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Kunnista 11 % (n=11) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 15 %:lla (n=16) ei ole tietoa asiasta.

Väittämään ”Kasvatushenkilökunnan lisäksi yksityisissä päiväkodeissa on keittiöhenkilökuntaa” vastasi 104 kuntaa. Kunnista 21 % (n=22) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Yli puolet (54 %, n=56) kunnista kuitenkin arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Kunnista 15 % (n=16) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 10 %:lla (n=10) ei ole asiasta tietoa.

Väittämään ”Yksityisissä päiväkodeissa on tarvittaessa lapsi- ja/tai ryhmäkohtaisia avustajia” vastasi 103 kuntaa. Kunnista 14 % (n=14) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin lähes kolmasosa (31 %, n=32) arvioi, että väittäjä pitää vain joissakin tapauksissa paikkansa, ja jopa 41 % (n=42), että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 15 % (n=15) ei osaa sanoa.

Kuntien arviot siitä, onko yksityisissä päiväkodeissa erillistä siivous- ja keittiöhenkilökuntaa sekä tarpeenmukaisia lapsi- ja/tai ryhmäkohtaisia avustajia esitellään kuviossa 2.3.3.

Kuvio 2.3.3. Yksityisissä päiväkodeissa on siivous- ja keittiöhenkilökuntaa sekä tarpeen mukaan lapsi- ja/tai ryhmäkohtaisia avustajia kunnan alueella. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

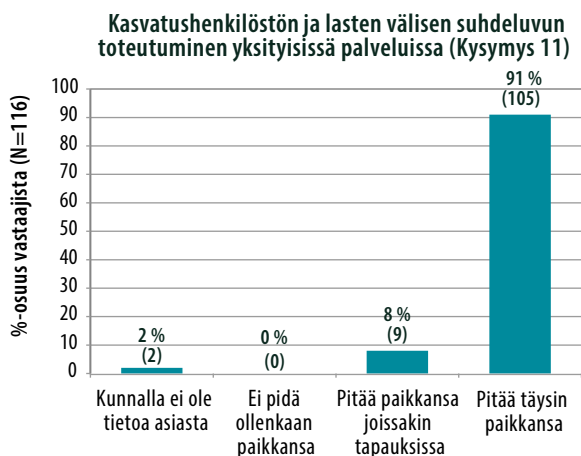
Kuvion 2.3.3 perusteella suurin osa kunnista arvioi, että yksityisissä päiväkodeissa toimii kasvatushenkilökunnan lisäksi siivous- ja keittiöhenkilökuntaa vain joissakin tapauksissa. Näin arvioi siivoushenkilökunnan kohdalla 44 % (n=46) ja keittiöhenkilökunnan kohdalla 54 % (n=56) kunnista. Erillistä siivoushenkilökuntaa ei toimi lainkaan yksityisissä päiväkodeissa 11 %:ssa (n=11) kuntia ja keittiöhenkilökuntaa 15 %:ssa (n=16) kuntia. Jopa 41 % (n=42) kunnista arvioi, ettei tarpeenmukaisia lapsi- ja/tai ryhmäkohtaisia avustajia toimi lainkaan yksityisissä päiväkodeissa. Vain joissakin tapauksissa avustajia arvioi toimivan 31 % (n=32) kunnista. Kunnista 15 % ei tiedä, toimiiko yksityisissä päiväkodeissa siivoushenkilökuntaa ja avustajia. Keittiöhenkilökunnasta kunnalla näyttäisi olevan tietoa hieman useammin.

2.3.4 Kasvatushenkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun toteutuminen

Väittämään ”Kasvatushenkilöstön ja lasten mitoitus (suhdeluku) on päivähoitoasetuksen mukainen”⁸ vastasi 116 kuntaa. Vastanneista kunnista 91 % (n=105) arvioi, että suhdeluku

⁸ Asetus lasten päivähoidosta 239/1973.

on yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä päivähoitoasetuksen mukainen. Loput kahdeksan prosenttia (n=9) arvioi suhdeluvun toteutuvan asetuksen mukaisesti joissakin tapauksissa. Kahdella prosentilla (n=2) kunnista ei ole asiasta tietoa.

Kuvio 2.3.4. Kasvatushenkilöstön ja lasten mitoitus (suhdeluku) on päivähoitoasetuksen mukainen yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä kunnan alueella. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.3.4 nähdään, että lähes kaikkien kuntien yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä kasvatushenkilöstön ja lasten mitoitus toteutuu kuntien mukaan päivähoitoasetuksen mukaisesti. Nekin kunnat, jotka kertovat suhdeluvun toteutuvan vain joissakin tapauksissa, ovat selvänä vähemmistönä. Kahdessa prosentissa kuntia ei ole tietoa suhdeluvun toteutumisesta.

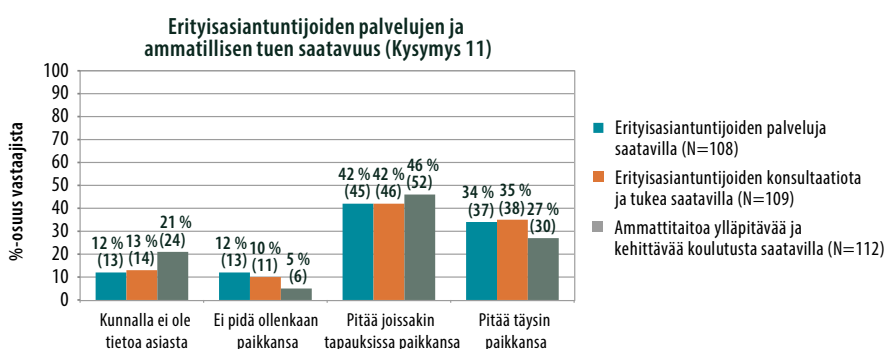
2.3.5 Erityisasiantuntijoiden palvelujen ja ammatillisen tuen saatavuus

Väittämään ”Yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa on riittävästi ja lasten tarpeita vastaavasti saatavilla erityisasiantuntijoiden (erityislastentarhanopettajien, toimintaterapeuttien, psykologien ym.) palveluja” vastasi 108 kuntaa. Vastanneista kunnista noin kolmasosa (34 %, n=37) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin 42 % (n=45) kunnista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Kunnista 12 % (n=13) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 12 %:lla (n=13) ei ole asiasta tietoa.

Väittämään ”Yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa henkilöstö ja johtaja saavat riittävästi erityisasiantuntijoiden (erityislastentarhanopettajien, toimintaterapeuttien, psykologien ym.) konsultaatiota ja tukea” vastasi 109 kuntaa. Vastanneista kunnista reilu kolmasosa (35 %, n=38) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin 42 % (n=46) vastaajista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Kunnista 10 % (n=11) arvioi, ettei väittäjä pidä lainkaan paikkansa, 13 %:lla (n=14) kunnista ei ole asiasta tietoa.

Väittämään ”Kasvatushenkilöstö saa riittävästi koulutusta ammatillisen osaamisensa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi” vastasi 112 kuntaa. Vastanneista kunnista 27 % (n=30) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin 46 % (n=52) vastaajista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Vastaajista viisi prosenttia (n=6) arvioi, että väittämä ei pidä lainkaan paikkansa. Vastaajista 21 %:lla (n=24) ei ole tietoa.

Kuntien arviot erityisasiantuntijoiden palvelujen ja konsultaation sekä ammattitaitoa ylläpitävän ja kehittävän koulutuksen saatavuudesta yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa esitellään kuviossa 2.3.5.

Kuvio 2.3.5. Erityisasiantuntijoiden palveluja ja konsultaatiota sekä ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää koulutusta on riittävästi saatavilla yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa kunnan alueella. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.3.5 nähdään, että suurin osa kunnista arvioi erityisasiantuntijoiden palvelujen ja tuen sekä ammattitaitoa ylläpitävän ja kehittävän koulutuksen olevan vain joissakin tapauksissa riittävästi yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstön saatavilla. Näin arvioi erityisasiantuntijoiden palvelujen ja konsultaation osalta 42 % kunnista ja ammattitaitoa kehittävän koulutuksen osalta 46 % kunnista. Vähemmistö kunnista arvioi kuitenkin, ettei palveluja olisi ollenkaan saatavilla. Kunnilla näyttäisi olevan selvästi enemmän tietoa erityisasiantuntijapalvelujen riittävydestä kuin henkilöstön koulutuksen riittävydestä yksityisten palvelujen piirissä.

2.4 Toiminta, tilat ja ympäristö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 12–15)

Kyselyssä kuntia pyydettiin kertomaan yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toteuttamasta varhaiskasvatus toiminnasta sekä tiloista ja ympäristöistä, joissa toimintaa

toteutetaan. Lisäksi kysyttiin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmatyöskentelystä yksityisissä varhaiskasvatyüksiköissä. Kunnilta kysyttiin myös, rajaavatko yksityiset palveluntuottajat asiakaskuntaansa ja millä perusteilla.

2.4.1 Varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien toimitilat

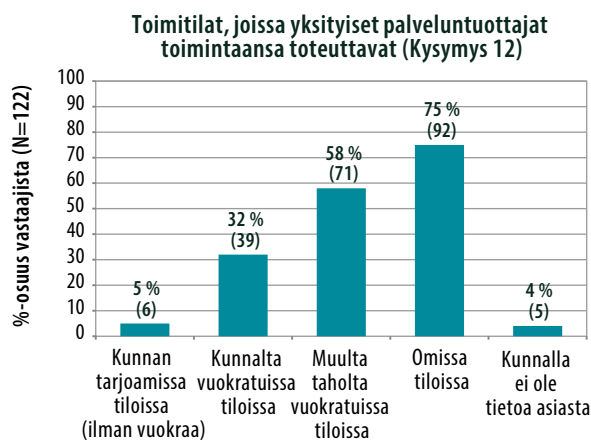
(Tulokset selvityksen kysymykseen 12)

Kysymykseen siitä, minkälaisissa toimintatiloissa yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat toimintaansa toteuttavat, vastasi 122 kuntaa. Kysymyksen avulla selvitettiin sitä, kuinka usein yksityiset palveluntuottajat toteuttavat toimintaansa omissa tiloissaan ja kuinka usein kunta tukee palveluntuottajia tarjoamalla tilat toiminnan toteuttamiseen. Kysymyksen vaihtoehdot eivät olleet toisiaan poissulkevia, vaan huomioituna oli se, että saman kunnan alueella voi olla erilaisia käytänteitä riippuen palvelusta ja palveluntuottajasta.

Suurimmassa osassa vastanneita kuntia yksityiset palveluntuottajat toteuttavat varhaiskasvatustoimintaa joko omissa tiloissaan (75 %:ssa kuntia, n=92) tai muulta taholta kuin kunnalta vuokraamissaan tiloissa (58 %:ssa kuntia, n=71). Lähes kolmasosa (32 %, n=39) kunnista vuokraa tiloja yksityisille palveluntuottajille ja viisi prosenttia (n=6) kunnista tarjoaa tilojaan perimättä vuokraa palveluntuottajalta.

Toimitilat, joissa yksityiset palveluntuottajat varhaiskasvatustoimintaa toteuttavat, esitellään kuviossa 2.4.1.

Kuviosta 2.4.1 nähdään, että yksityiset palveluntuottajat toteuttavat varhaiskasvatus-toimintaa yleensä joko omissa tiloissaan tai muulta taholta kuin kunnalta vuokratuissa tiloissa. Näin palveluntuottajat toimivat luultavasti myös niissä neljässä prosentissa (n=5) kuntia, joissa ei tiedetä alueella toimivien yksityisten palveluntuottajien toimitilojen omistussuhteista. Kuitenkin 32 % (n=39) kunnista tarjoaa omia tilojaan yksityisille palveluntuottajille vuokraa vastaan ja viisi prosenttia (n=6) ilman vuokraa.

Kuvio 2.4.1. Tilat, joissa yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat toimintaansa toteuttavat. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa. Kunnalla on ollut mahdollisuus valita useita vastausvaihtoehtoja.

2.4.2 Varhaiskasvatustoiminta ja –ympäristö yksityisissä palveluissa

(Tulokset selvityksen kysymyksen 13)

Kuntia pyydettiin arvioimaan väittämien paikkansa pitävyyttä koskien varhaiskasvatus-toimintaa ja –ympäristöä kunnan alueella olevissa yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Väittämiä oli yhdeksän kappaletta ja niissä pyydettiin arvioimaan muun muassa yksityisen varhaiskasvatustoiminnan laatua lapsen kehityksen tukemisen näkökulmasta, toimintaympäristön asianmukaisuutta ja yhteistyötä perheiden ja yksityisten palveluntuottajien välillä.

Varhaiskasvatustoiminta yksityisissä palveluissa

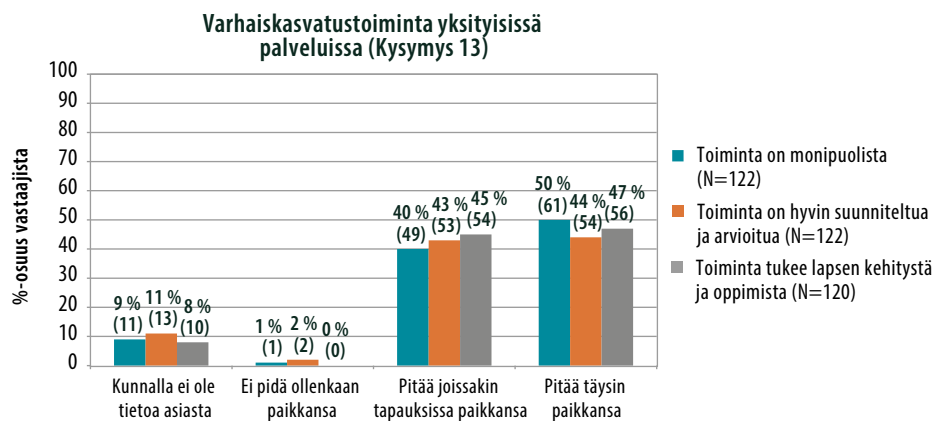
Väittämään *”Varhaiskasvatustoiminta on monipuolista”* vastasi 122 kuntaa. Puolet (50 %, n=61) vastanneista kunnista arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Vastaajista 40 % (n=49) arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Yksi prosentti (n=1) on sitä mieltä, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Yhdeksällä prosentilla (n=11) ei ole tietoa asiasta.

Väittämään *”Varhaiskasvatustoiminta on hyvin suunniteltua ja arvioitua”* vastasi 122 kuntaa. Kunnista 44 % (n=54) arvioi, että väittäjä pitää täysin paikkansa, 43 % (n=53) arvioi, että pitää joissakin tapauksissa paikkansa. Kaksi prosenttia (n=2) vastaajista arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 11 %:lla (n=13) ei ole tietoa asiasta.

Väittämään *”Varhaiskasvatustoiminta tukee lapsen yksilöllistä kehitystä ja oppimista”* vastasi 120 kuntaa. Kunnista 47 % (n=56) arvioi, että väittäjä pitää täysin paikkansa, 45 % (n=54)

arvioi, että pitää joissakin tapauksissa paikkansa. Kahdeksalla prosentilla (n=10) kunnista ei ole tietoa asiasta.

Kuntien arviot varhaiskasvatustoiminnan monipuolisuudesta, suunnitelmallisuudesta ja lapsen kehityksen edistävyydestä esitellään kuviossa 2.4.2.

Kuvio 2.4.2. Varhaiskasvatustoiminta on monipuolista, hyvin suunniteltua ja arvioitua ja tukee lapsen kehitystä ja oppimista yksityisissä varhaiskasvatustalveissa. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.4.2. nähdään, että puolet niistä kunnista, joilla on asiasta tietoa, arvioi varhaiskasvatustoiminnan olevan monipuolista, hyvin suunniteltua ja arvioitua ja tukevan lapsen kehitystä ja oppimista vain joissakin tapauksissa yksityisissä palveluissa. Kunnat arvioivat yksityisen varhaiskasvatustoiminnan hieman useammin monipuoliseksi kuin hyvin suunnitelluksi ja lapsen kehitystä tukevaksi.

Lapsen tukeminen yksityisissä varhaiskasvatustalveissa

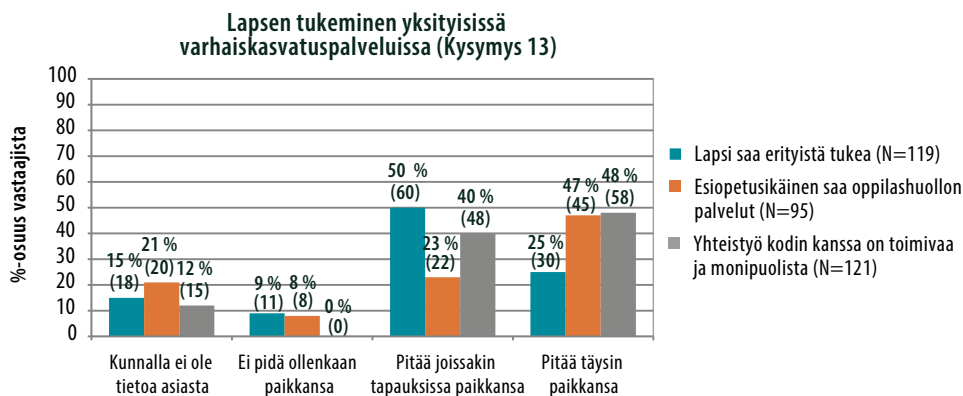
Väittämään ”Lapsi saa tarvitsemaansa erityistä tukea” vastasi 119 kuntaa. Neljäsosa vastaajista (25 %, n=30) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Kuitenkin puolet vastaajista (50 % n=60) arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Yhdeksän prosenttia (n=11) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Kunnista 15 %:lla (n=18) ei ole tietoa asiasta.

Väittämään ”Esiopetuksessa oleva lapsi saa tarvitsemansa oppilashuollon palvelut” vastasi 95 kuntaa. Väittäjä oli jäänyt pois ruotsinkielisestä kyselylomakkeesta, minkä johdosta kolme potentiaalista vastausta jäi saamatta. Vajaa puolet (47 %, n=45) vastanneista kunnista arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Lähes neljäsosa (23 %, n=22) kunnista kuitenkin

arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Kunnista kahdeksan prosenttia (n=8) arvioi, että väittäjä ei pidä lainkaan paikkansa. Vastaajista 21 %:lla (n=20) ei ole tietoa asiasta.

Väittämään ”Yhteistyö ja kasvatuskumppanuus henkilöstön ja vanhempien kanssa on toimivaa ja monipuolista” vastasi 121 kuntaa. Vajaa puolet (48 %, n=58) vastanneista kunnista arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa, 40 % (n=48) arvioi väittämän pitävän joissakin tapauksissa paikkansa. Vastanneista kunnista 12 % (n=15) ei osaa sanoa.

Kuntien arviot lapsen tukemisesta ja yhteistyöstä perheen kanssa yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa esitellään kuviossa 2.4.3.

Kuvio 2.4.3. Lapsi saa tarvitsemansa erityisen tuen ja oppilashuollon palvelut yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa, ja yhteistyö ja kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa on toimivaa ja monipuolista. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.4.3 nähdään, että yhteistyö kodin ja yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien välillä nähdään hyväksi joko kaikissa tai joissakin tapauksissa silloin, kun kunnalla on asiasta tietoa. Kuitenkin jopa 40 % (n=48) kunnista arvioi yhteistyön olevan toimivaa ja monipuolista vain joissakin tapauksissa. Kahdeksan prosenttia (n=8) kunnista arvioi, että esiopetusikäinen lapsi ei saa tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja yksityisissä palveluissa, 23 % (n=22) arvioi lapsen saavan oppilashuollon palvelut vain joissakin tapauksissa. Jopa viidesosa (21 %, n=20) kunnista ei kuitenkaan osaa sanoa, saako esiopetusikäinen tarvitsemansa oppilashuollon palvelut yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä vai ei. Oppilashuollon palvelut näyttäisivät kuitenkin toteutuvan paremmin kuin lapsen erityisen tuen saaminen. Jopa puolet (50 %, n=60) vastaajista arvioi, että lapsi ei saa tarvitsemaansa erityistä tukea kuin joissakin tapauksissa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä, yhdeksän prosenttia (n=11) kunnista arvioi, että lapsi ei saa tarvitsemaansa erityistä tukea yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa lainkaan.

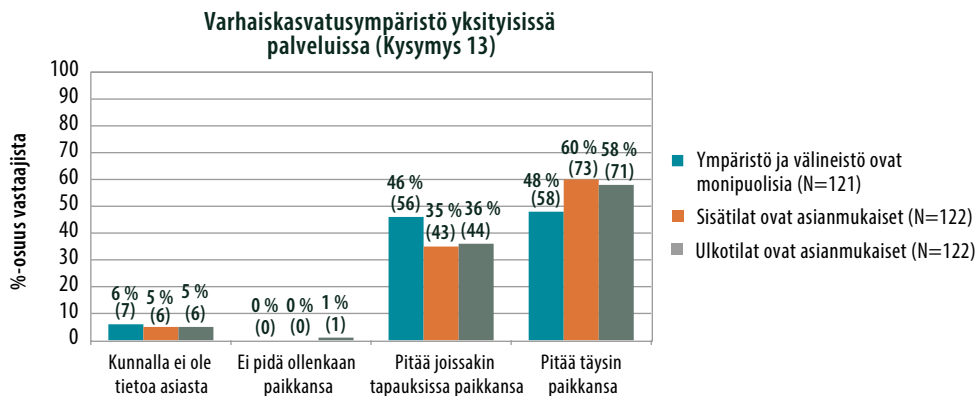
Varhaiskasvatusympäristö yksityisissä palveluissa

Väittämään ”*Varhaiskasvatusympäristö ja välineistö ovat monipuolisia*” vastasi 121 kuntaa. Vastanneista kunnista 48 % (n=58) arvioi, että väittämä pitää täysin paikkansa, 46 % (n=56) arvioi, että pitää joissakin tapauksissa paikkansa. Kuudella prosentilla (n=7) vastaajista ei ole tietoa asiasta.

Väittämään ”*Sisätilat ovat asianmukaiset, terveelliset ja turvalliset ja edistävät lapsen kehitystä ja oppimista*” vastasi 122 kuntaa. Yli puolet vastaajista (60 %, n=73) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Reilu kolmasosa (35 %, n=43) kunnista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Vastaajista viidellä prosentilla (n=6) ei ole asiasta tietoa.

Väittämään ”*Ulkotilat ovat asianmukaiset, terveelliset ja turvalliset ja edistävät lapsen kehitystä ja oppimista*” vastasi 122 kuntaa. Yli puolet vastaajista (58 %, n=71) arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Reilu kolmasosa (36 %, n=44) kunnista arvioi väittämän pitävän vain joissakin tapauksissa paikkansa. Yksi prosentti (n=1) kunnista arvioi, että väittämä ei pidä lainkaan paikkansa, viidellä prosentilla (n=6) ei ole tietoa asiasta.

Kuntien arviot varhaiskasvatusympäristön ja –välineistön monipuolisuudesta sekä toimitilojen asianmukaisuudesta esitellään kuviossa 2.4.4.

Kuvio 2.4.4. Varhaiskasvatusympäristö ja –välineistö ovat monipuolisia ja toimitilat asianmukaisia, terveellisiä, turvallisia ja lapsen kehitystä ja oppimista edistäviä kunnan yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.4.4 nähdään, että reilu kolmasosa kunnista arvioi sisä- ja ulkotilat asianmukaisiksi vain joissakin tapauksissa, loput kaikissa tapauksissa. Kunnista 46 % (n=56) arvioi varhaiskasvatusympäristön ja –välineistön monipuoliseksi joissakin tapauksissa, loput kaikissa tapauksissa. Vain viidellä prosentilla kunnista ei ole tietoa ympäristön ja välineistön

monipuolisuudesta ja toimintatilojen asianmukaisuudesta yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

2.4.3 Asiakkaat yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymykseen 14)

Selvityksessä oltiin kiinnostuneita siitä, kenelle yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat suuntaavat palvelujaan. Kunnilta kysyttiin, minkälaisin perustein yksityiset palveluntuottajat rajaavat asiakaskuntaansa. Kysymys oli muotoiltu monivalinnaksi, josta kunnan oli mahdollista valita useita vaihtoehtoja. Avoimeen vastauskenttään kunnan oli mahdollista kertoa muita perusteita, joilla yksityiset palveluntuottajat valitsevat asiakkaitaan.

Vastausten perusteella lasten iän mukaan asiakaskuntaansa rajaavia yksityisiä palveluntuottajia toimii 63 kunnassa, erityisen tuen tarpeen mukaan rajaavia 68 kunnassa ja ajallisen varhaiskasvatustarpeen mukaan rajaavia palveluntuottajia 99 kunnassa. Muilla perusteilla asiakaskuntaansa rajaavia palveluntuottajia toimii 22 kunnassa.

Kunnista 32 kertoo, ettei kunnan alueella ole asiakaskuntaansa rajaavia palveluntuottajia. Kunnista 21 ei tiedä, rajaavatko yksityiset palveluntuottajat asiakaskuntaansa jollakin perusteella.

Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen asiakaskuntaa rajaavat tekijät esitellään tarkemmin seuraavissa alaluvuissa. Kysymyksen rakenteesta kyselylomakkeessa johtuen koko kysymykseen 14 vastanneiden kuntien lukumäärä ei ole tiedossa ja tulokset raportoidaan frekvensseinä.

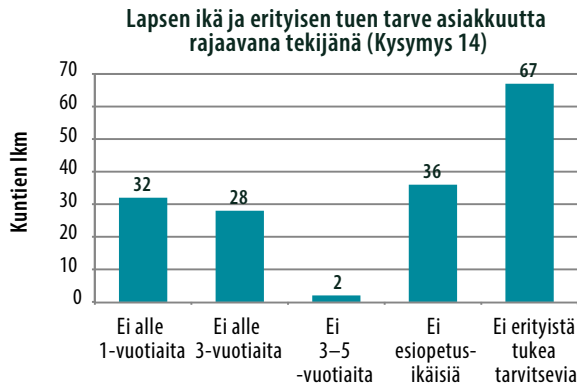
Lapsen ikä ja erityisen tuen tarve asiakaskuntaa rajaavana tekijänä

Selvityksen perusteella asiakaskuntaansa lapsen iän mukaan rajaavia palveluntuottajia toimii 63 kunnassa ja lapsen erityisen tuen tarpeen mukaan asiakaskuntaansa rajaavia palveluntuottajia 68 kunnassa.

Kaiken kaikkiaan 67 kunnassa toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät pääsääntöisesti tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan erityistä tukea tarvitseville lapsille. Yksi kunta kertoo alueellaan toimivan yksi tai useampi ainoastaan erityistukea tarvitseville lapsille varhaiskasvatusta tarjoava palveluntuottaja.

Sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatusta alle yksivuotiaille lapsille, toimii 32 kunnassa, ja sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät alle kolmevuotiaille, 28 kunnassa. Palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatusta esiopetusikäisille lapsille,

toimii 36 kunnassa. Sen sijaan vain kaksi kuntaa kertoo alueellaan toimivan palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan 3–5-vuotiaille lapsille.

Kuvio 2.4.5. Asiakaskunnan rajaaminen lapsen iän ja erityisen tuen tarpeen mukaan kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Kuvio kertoo, kuinka monessa kunnassa toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan tietyille ikäryhmälle tai erityistä tukea tarvitseville lapsille.

Kuvion 2.4.5 perusteella näyttäisi siltä, että tyypillisimpiä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen asiakkaita olisivat 3–5-vuotiaiden lasten perheet, sillä vain parissa kunnassa näyttäisi toimivan sellaisia yksityisiä palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan tälle ikäryhmälle. Verrattuna siihen tietoon, että 142 kunnassa toimii varhaiskasvatuksen yksityisiä palveluntuottajia, toimii näistä vain yhdessä prosentissa (n=2) palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatusta 3–5-vuotiaille lapsille. Sen sijaan viidesosassa (20 %, n=28) näitä kuntia toimii palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa palvelujaan alle kolmevuotiaille. Lähes puolessa näistä kunnista (47 %, n=67) toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa palvelujaan erityistä tukea tarvitseville lapsille.

Kun kysymyksen kokonaisvastaajamäärä ei kuitenkaan ole tiedossa, on tällaisiin vertailuihin suhtauduttava varauksella. Kysymyksen tulosten mukaan nimittäin vain neljäsosassa (25 %, n=36) niistä kunnista, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa palvelujaan esiopetusikäisille. Tulos on kuitenkin ristiriidassa luvussa 2.1 raportoitujen tulosten kanssa, joiden mukaan esiopetusta tai sen tavoitteet saavuttavaa toimintaa⁹ toteutetaan ostopalveluna 41 kunnassa, palvelusetelillä 10 kunnassa ja yksityisen hoidon tuella 30 kunnassa. Näiden tulosten mukaan

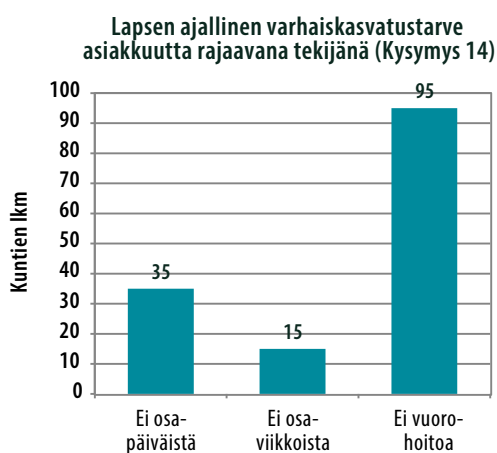
⁹ Perusopetuslaki 628/1998.

esiopetusta toteutetaan ylipäänsä yksityisinä palveluina siis korkeintaan 57 %:ssa (n=81)¹⁰ niitä kuntia, joissa toimii yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia. Tähän peilaten kysymyksen 14 tulos, jonka mukaan vain 36 kunnassa toimisi palveluntuottajia, jotka eivät tarjoaisi varhaiskasvatusta esiopetusikäisille, näyttäisi olevan liian vähän.

Lapsen ajallinen varhaiskasvatustarve asiakaskuntaa rajaavana tekijänä

Selvityksen perusteella palveluntuottajia, jotka rajaavat asiakaskuntaansa sen mukaan, mihin kellon- tai vuorokaudenaikoihin perheet tarvitsevat lapselleen varhaiskasvatuspaikan, toimii 99 kunnassa.

Kunnista 95 kertoo alueellaan toimivan sellaisia yksityisiä palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan vuorohoitoa tarvitseville lapsille. Sen sijaan seitsemässä kunnassa toimii palveluntuottajia, jotka tarjoavat vain vuorohoitoa. Sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa osapäiväistä varhaiskasvatusta, toimii selvityksen perusteella 35 kunnassa, ja sellaisia, jotka eivät tarjoa osaviikkoista varhaiskasvatusta, 15 kunnassa.

Kuvio 2.4.6. Asiakaskunnan rajaaminen lapsen varhaiskasvatustarpeen mukaan kunnan alueella sijaitsevilla yksityisillä varhaiskasvatuspalveluilla. Kuvio kertoo, kuinka monessa kunnassa toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa palvelujaan osapäiväistä tai osaviikkoista varhaiskasvatusta tai vuorohoitoa tarvitseville lapsille.

Kuvion 2.4.6 perusteella näyttäisi siltä, että yksityisten palveluntuottajien rajatessa asiakaskuntaansa lasten ajallisen varhaiskasvatustarpeen perusteella, on vuorohoidon tarve ylei-

¹⁰ Luku on laskettu sen mahdollisuuden mukaan, että kaikissa vastanneissa kunnissa toteutetaan ko. toimintaa yksityisistä palveluista vain joko ostopalveluna, palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Todennäköisesti samassa kunnassa toteutetaan ko. toimintaa kuitenkin useammalla tavalla, jolloin kuntien lukumäärä on pienempi.

sin rajauksen peruste. Kun selvityksen perusteella ainakin 142 kunnassa toimii yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia, näistä neljäsosassa (25 %, n=35) näyttäisi toimivan sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa osapäiväistä varhaiskasvatusta.

Kun kysymyksen kokonaisvastaajamäärä ei kuitenkaan ole tiedossa, on tällaisiin vertailuihin suhtauduttava varauksella. Kysymyksen tulosten mukaan nimittäin 67 %:ssa (n=95) niistä kunnista, joissa toimii yksityisiä palveluntuottajia, näyttäisi toimivan palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa vuorohoitoa. Tulos on kuitenkin ristiriidassa luvussa 2.1 raportoidun tuloksen kanssa, jonka mukaan vuorohoitoa toteutetaan ostopalveluna yhdeksässä kunnassa, palvelusetelillä viidessä kunnassa ja yksityisen hoidon tuella viidessä kunnassa, ylipäänsä yksityisenä palveluna siis korkeintaan 13 %:ssa (n=19)¹¹ niitä kuntia, joissa yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja järjestetään.

Muita perusteita asiakaskuntaa rajaavina tekijöinä

Muita perusteita, joilla yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat rajaavat asiakaskuntaansa, listasi avoimeen vastauskenttään 21 kuntaa. Lasten ajalliseen varhaiskasvatus-tarpeeseen viitaten neljä vastaajaa kertoo yksityisten palvelujen aukioloaikojen rajaavan asiakaskunnasta ne perheet pois, jotka tarvitsevat lapselle varhaiskasvatusta tyyppillisten aukioloaikojen ulkopuolelta.

”Aukioloaikojen perusteella tapahtuu lähinnä karsintaa, eli voiko hakea.”

Myös se mainitaan, että lapsen varhaiskasvatustarpeen täytyy olla ajallisesti vähintään jokin tietty määrä. Esimerkiksi vain osaviikkoista varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten määrä saattaa olla rajoitettu. Yksittäisenä tapauksena myös sellaisesta palveluntuottajasta mainitaan, joka ei tarjoa palvelujaan perheille, joissa toinen tai molemmat vanhemmat ovat kotona¹².

Muutama vastaaja mainitsee kieliperusteen asiakkuutta rajaavana tekijänä. Tällä vastaajat oletettavasti tarkoittavat sellaisia varhaiskasvatuspalveluja, jotka tarjotaan tietyllä kielellä. Yksittäisenä tapauksena mainitaan palveluntuottaja, joka ei tarjoa palveluja monikulttuurisille perheille. Yksi vastaaja mainitsee, ettei palveluntuottaja(t) tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan kielellisiä haasteita läpikäyville lapsille. Muutaman maininnan saa myös asiakas-

¹¹ Luku on laskettu sen mahdollisuuden mukaan, että kaikissa vastanneissa kunnissa toteutetaan ko. toimintaa yksityisistä palveluista vain joko ostopalveluna, palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Todennäköisesti samassa kunnassa toteutetaan ko. toimintaa kuitenkin useammalla tavalla, jolloin kuntien lukumäärä on pienempi.

¹² Varhaiskasvatuslain 36/1973 muutos (108/2016), jossa lapsen oikeutta kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen rajattiin lapsilta, joiden vanhemmat eivät työskentele tai opiskele kokopäiväisesti, astui voimaan kyselyä seuraavana vuonna 1.8.2016.

kunnan muodostuminen esimerkiksi elämäkatsomuksen mukaan tai sukulaisuus- ja tuttavuusuhteiden perusteella ja sijoittamalla sisarukset samaan yksikköön.

”Muut kriteerit, esim. kielitaito tai huoltajan työpaikka - ko. yhteisön ylläpitämä päiväkot. Kyseessä on lähinnä priorisointi, eikä valikointi.”

Asiakaskunnan sanotaankin muodostuvan myös pelkän hakujärjestyksen perusteella sekä pyrkimyksellä muodostaa lapsiryhmä pedagogisesti toimivaksi.

”Hakujärjestys ja lapsiryhmän muodostaminen toiminnallisesti ja kasvatuksellisesti tarkoituksenmukaiseksi.”

Moni kunta mainitsee esimerkiksi yksityisten perhepäivähoitajien hankkivan ja valitsevan asiakkaansa itse. Yhteensä 21 kuntaa kertookin, ettei kunnalla ole tietoa siitä, miten yksityiset palveluntuottajat asiakkaansa valitsevat.

2.4.4 Varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien laatiminen yksityisissä palveluissa

(Tulokset selvityksen kysymykseen 15)

Kunnilta kysyttiin, kuinka yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa laaditaan yksikkökohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat ja lapsikohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat. Tarkoituksena oli selvittää, tekevätkö kunnat yhteistyötä yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden kanssa suunnitelmien laatimisessa vai laaditaanko kaikissa yksityisissä yksiköissä suunnitelmia ylipäänsä.¹³

Kysymykseen vastasi kaiken kaikkiaan 122 kuntaa. Kysymyksen rakenteesta kyselylomakkeessa johtuen tuloksista ei nähdä sitä, kuinka moni näistä vastaajista on vastannut kuhunkin kysymyksen kohtaan, sillä sama vastaaja on saanut valita useita vaihtoehtoja, mikäli käytännöt vaihtelevat kunnan sisällä esimerkiksi yksikkökohtaisesti. Vastausmääristä päätellen kaikki 122 vastaajaa kuitenkin eivät ole vastanneet jokaiseen kohtaan. Tästä syystä tuloksia ei ole mahdollista vertailla relevantisti keskenään ja tulokset esitetään vain frekvensseinä.

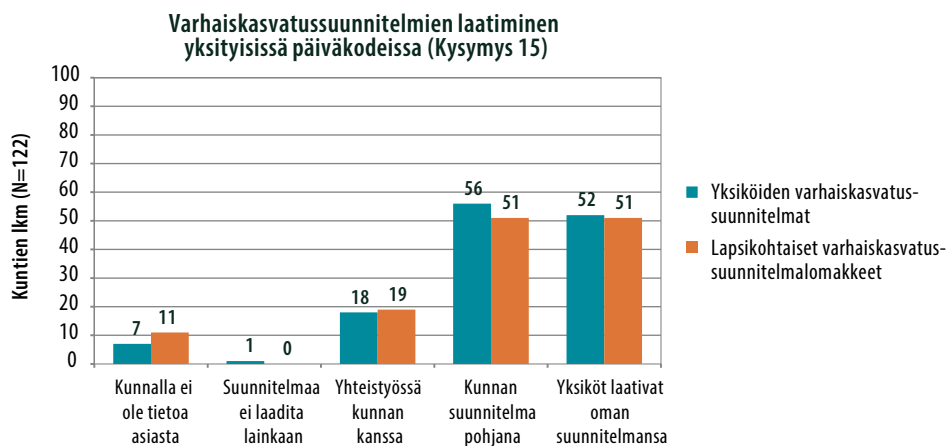
¹³ Ennen varhaiskasvatustilaa velvoite lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen perustui Lakiin sosiaali- ja huollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma pitää tehdä uuden varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisena viimeistään 1.8.2017. Esiopetuksessa lapsen esiopetussuunnitelman laatiminen ei ole velvoittavaa.

Varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisissä päiväkodeissa

Kysymykseen vastanneista kunnista 52 kertoo, että kaikissa tai osassa kunnan alueella toimivissa yksityisissä päiväkodeissa laaditaan oma yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Hieman suurempi osa (n=56) kunnista kertoo, että osassa tai kaikissa yksityisissä päiväkodeissa käytetään kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa yksityisen yksikön suunnitelman laatimisen pohjana. Kunnista 18 kertoo tekevänsä yhteistyötä yksityisten päiväkotien kanssa suunnitelman laatimisessa. Yksi kunta kertoo, ettei kaikissa tai osassa yksityisiä päiväkoteja laadita lainkaan yksikkökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia, seitsemällä kunnalla ei ole tietoa asiasta.

Vastanneista kunnista 51 kertoo osan tai kaikkien kunnan yksityisten päiväkotien laativan omat lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeensa. Sama määrä kuntia (n=51) kertoo päiväkotien käyttävän kunnan lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman lomaketta oman lomakkeensa pohjana. Kunnista 19 tekee yhteistyötä yksityisten päiväkotien kanssa suunnitelmalomakkeen laatimisessa. Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että kaikissa yksityisissä päiväkodeissa laaditaan lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat, vaikkakaan 11 kunnalla ei ole suunnitelmien laatimisen käytännöstä tietoa.

Varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisissä päiväkodeissa esitellään kuviossa 2.4.7.

Kuvio 2.4.7. Varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisissä päiväkodeissa kunnan alueella.

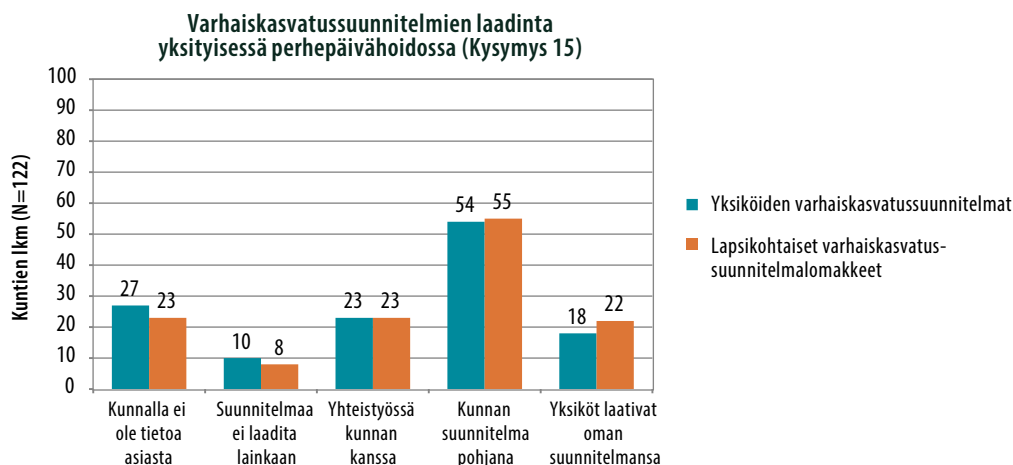
Kuvion 2.4.7 perusteella varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa yksityisissä päiväkodeissa näyttäisi olevan yhtä yleistä se, että osa tai kaikki yksiköt laativat itse suunnitelmansa kuin se, että osa tai kaikki yksiköt käyttävät kunnan suunnitelmaa oman suunnitelman laatimisen pohjana.

Varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisessä perhepäivähoidossa

Vastanneista kunnista 18 kertoo, että osa tai kaikki kunnan yksityiset perhepäivähoitajat laativat omat varhaiskasvatussuunnitelmansa, mutta suurin osa (54 kuntaa) kertoo osan tai kaikkien kunnan perhepäivähoitajien käyttävän kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa oman suunnitelmansa laatimisen pohjana. Kunnista 23 tekee yhteistyötä yksityisten perhepäivähoitajien kanssa yksikkökohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa. Kymmenen kuntaa kertoo, etteivät osa tai kaikki yksityiset perhepäivähoitajat laadi yksikkökohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa. Vastanneista 27 kunnalla ei ole tietoa asiasta.

Vastanneista kunnista 22 kertoo, että osa tai kaikki yksityiset perhepäivähoitajat laativat omat lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeensa, mutta suurin osa (55 kuntaa) kertoo osan tai kaikkien perhepäivähoitajien käyttävän kunnan lomaketta oman suunnitelmansa pohjana. Kunnista 23 tekee yhteistyötä perhepäivähoitajien kanssa suunnitelmalomakkeiden laatimisessa. Kahdeksan kuntaa kertoo, etteivät osa tai kaikki kunnan yksityiset perhepäivähoitajat laadi lapsikohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia. Vastanneista 23 kunnalla ei ole tietoa asiasta.

Yksityisen perhepäivähoidon käytänteet varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa esitellään kuviossa 2.4.8.

Kuvio 2.4.8. Varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisessä perhepäivähoidossa kunnan alueella.

Kunnilla näyttäisi olevan harvemmin tietoa yksityisen perhepäivähoidon kuin yksityisten päiväkotien varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisesta. Kymmenen kuntaa kertoo, ettei kaikissa tai osassa kunnan yksityisistä perhepäivähoitoyksiköistä laadita yksikkökohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa, kahdeksan kuntaa kertoo, ettei perhepäivähoidossa laadita

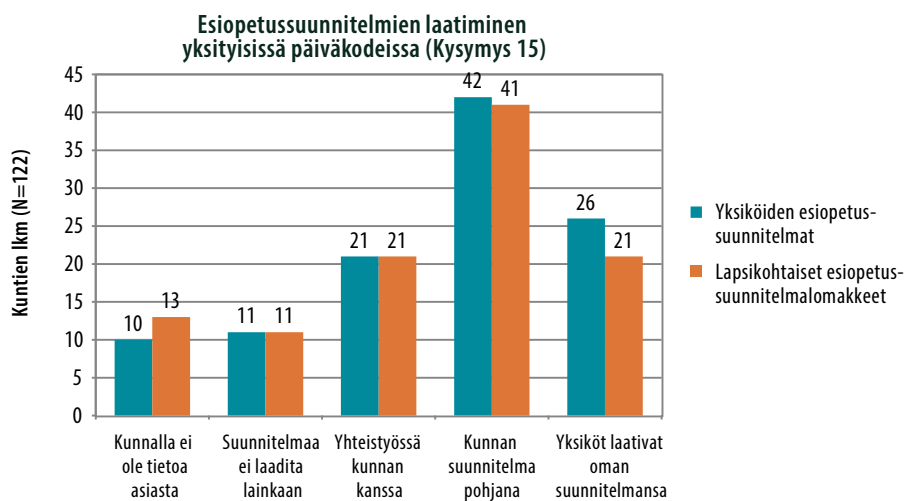
lapsikohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia. Yksityisten päiväkotien kohdalla vain yksi kunta kertoo, ettei yksikkökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia laadita.

Esiopetussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisissä päiväkodeissa

Vastanneista kunnista 26 kertoo, että osa tai kaikki yksityiset päiväkodit kunnan alueella laativat omat esiopetussuunnitelmansa. Suurempi osa (42 kuntaa) kertoo kuitenkin osan tai kaikkien yksityisten päiväkotien käyttävän kunnan esiopetussuunnitelmaa pohjana oman suunnitelmansa laatimiselle. Kunnista 21 tekee yhteistyötä yksityisten päiväkotien kanssa yksikkökohtaisten esiopetussuunnitelmien laatimisessa. Kunnista 11 kertoo, ettei osassa tai kaikissa yksityisissä päiväkodeissa laadita lainkaan yksikkökohtaista esiopetussuunnitelmaa. Vastanneista kunnista kymmenellä ei ole tietoa asiasta.

Vastanneista kunnista 21 kertoo, että yksityiset päiväkodit laativat omat lapsikohtaiset esiopetussuunnitelmalomakkeensa. Kaksi kertaa suurempi osa (41 kuntaa) kertoo osan tai kaikkien kunnan yksityisten päiväkotien käyttävän kunnan esiopetussuunnitelmaa lapsikohtaisten esiopetussuunnitelmien laatimisen pohjana. Kunnista 21 tekee päiväkotien kanssa yhteistyötä lomakkeiden laatimisessa. Kunnista 11 kertoo, ettei yksityisissä päiväkodeissa laadita lapsikohtaisia esiopetussuunnitelmia lainkaan. Vastanneista kunnista 13 ei tiedä asiasta.

Esiopetussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisissä päiväkodeissa esitellään kuviossa 2.4.9.

Kuvio 2.4.9. Esiopetussuunnitelmien laatimisen käytänteet yksityisissä päiväkodeissa kunnan alueella.

Kuviosta 2.4.9 nähdään, että tyypillisimmin osa tai kaikki kunnan yksityiset päiväkodit käyttävät kunnan esiopetussuunnitelmia omien suunnitelmiansa laatimisen pohjana, kuten varhaiskasvatussuunnitelmienkin kohdalla. Oman esiopetussuunnitelman laatiminen ja suunnitelman laatiminen yhteistyössä kunnan kanssa näyttäisi olevan suunnilleen yhtä yleistä. Vastaajista 11 kertoo, että kunnan alueella toimii yksityisiä päiväkoteja, joissa ei laadita esiopetussuunnitelmia lainkaan ja samalla määrällä kuntia ei ole asiasta tietoa.

Kun kokonaisvastaajamäärä kysymyksen alakohdissa ei ole tiedossa, on huomattava, että erityisesti esiopetussuunnitelmien laatimiseen liittyvissä kohdissa vastausmäärät eroavat verrattuna varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen liittyviin kysymyksiin. Kun esimerkiksi päiväkotikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytänteisiin liittyen saatiin 134 vastausta, päiväkotikohtaisten esiopetussuunnitelmien laatimiseen liittyen saatiin 110 vastausta. Vastausmääristä päätellen kaikki kysymykseen vastanneista 122 kunnasta eivät ole vastanneet esiopetussuunnitelmia koskeviin kohtiin. Tämä kertoo oletettavasti siitä, ettei kaikissa vastanneissa kunnissa toteuteta esiopetusta yksityisissä päiväkodeissa. Koska näille kunnille ei ole ollut kysymyksessä sopivia vastausvaihtoehtoja, on otettava huomioon se mahdollisuus, että osa näistä kunnista on saattanut kysymyksen väliin jättämisen sijasta valita vastausvaihtoehdon ”kunnalla ei ole tietoa asiasta” tai ”suunnitelmaa ei laadita lainkaan”.

2.5 Toiminnalliset ja pedagogiset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 16-18)

Kyselyn viidennessä osiossa selvitettiin yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toteuttamia toiminnallisia ja pedagogisia painotuksia. Lisäksi selvitettiin, millä kielillä yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja Suomessa toteutetaan.

2.5.1 Pedagogiset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymykseen 16)

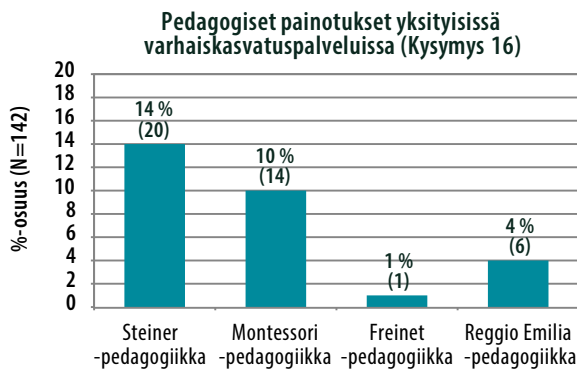
Kysymykseen yksityisten palveluntuottajien toteuttamista pedagogisista suuntauksista vastasi 65 kuntaa. Vastaajan oli mahdollista valita vaihtoehdoista kaikki ne pedagogiset suuntauksat, joita yksityiset palveluntuottajat kunnan alueella toteuttavat. Lisäksi vastaajan oli mahdollista kertoa muista pedagogisista painotusalueista vapaassa vastauskentässä.

Kunnista 23 kertoo, ettei kunnalla ole tietoa yksityisten palveluntuottajien pedagogisista painotuksista. Kysymykseen ei ollut mahdollista vastata, ettei kunnassa toimi mitään pedagogista suuntausta toiminnassaan painottavia yksityisiä palveluntuottajia. Pienestä vas-

taajamäärästä päätellen vaikuttaisikin siltä, että suurin osa yksityisistä palveluntuottajista ei toteuta toiminnassaan mitään tiettyä pedagogista suuntausta.

Tuloksia verrataan siihen tietoon, kuinka monessa kunnassa toimii ylipäänsä yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia. Kun selvityksen perusteella 142 kunnassa toteutetaan ylipäänsä yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, toteutetaan Steiner-pedagogiikkaa näistä tulosten mukaan 14 %:ssa (n=20). Toiseksi yleisin pedagoginen painotusalue näyttäisi olevan Montessori-pedagogiikka. Sitä toteutetaan selvityksen perusteella 10 %:ssa (n=14) niitä kuntia, joissa on yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Reggio Emilia -pedagogiikkaa toteutetaan kuudessa kunnassa ja Freinet-pedagogiikkaa yhdessä kunnassa. Tulokset eivät kerro, kuinka monessa yksikössä painotuksia toteutetaan.

Yksityisten palveluntuottajien toiminnassaan toteuttamat pedagogiset painotukset esitellään kuviossa 2.5.1.

Kuvio 2.5.1. Pedagogiset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa suhteessa niihin kuntiin, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa (N=142). Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.5.1 nähdään, että silloin, kun kunnan alueella toteutetaan yksityisenä varhaiskasvatuspalveluna jotakin pedagogista painotusalueita, se on mitä suurimmalla todennäköisyydellä Steiner- tai Montessori-pedagogiikka. Steiner-, Montessori-, Reggio Emilia- ja Freinet-pedagogiikan lisäksi kunnat eivät mainitse muita vastaavia pedagogisia suuntauksia, joita yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat toiminnassaan toteuttaisivat. Vapaassa vastauskentässä 21 kuntaa listaa toiminnallisia painotusalueita, jotka ilmenevät seuraavassa alaluvussa.

2.5.2 Toiminnalliset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

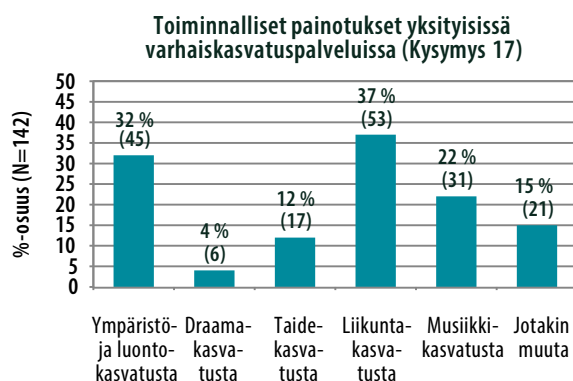
(Tulokset selvityksen kysymykseen 17)

Kysymykseen yksityisten palveluntuottajien toteuttamista toiminnallisista painotuksista vastasi 99 kuntaa. Vastaajan oli mahdollista valita vaihtoehtoista kaikki ne toiminnalliset painotukset, joita kunnan alueella toimivat yksityiset palveluntuottajat toiminnassaan toteuttavat. Lisäksi vastaajan oli mahdollista kertoa muista toiminnallisista painotuksista vapaassa vastauskentässä.

Kunnista 20 kertoo, ettei kunnalla ole tietoa yksityisten palveluntuottajien toiminnallisista painotuksista. Kysymykseen ei ollut mahdollista vastata, ettei kunnassa toimi mitään toiminnallista suuntausta toiminnassaan painottavia yksityisiä palveluntuottajia. Tuloksia verrataan siihen tietoon, kuinka monessa kunnassa toimii ylipäänsä yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia.

Kun selvityksen perusteella 142 kunnassa toteutetaan ylipäänsä yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, niin näistä 37 %:ssa (n=53) toimii liikuntakasvatusta toteuttavia yksityisiä palveluntuottajia. Vastaavasti 32 %:ssa (n=45) näistä kunnista toimii ympäristö- ja luontokasvatusta toteuttavia palveluntuottajia. Musiikkikasvatusta toteutetaan yksityisenä varhaiskasvatuspalveluna 22 %:ssa (n=31) näistä kunnista, taidekasvatusta 12 %:ssa (n=17) ja draamakasvatusta neljässä prosentissa (n=6) kunnista. Tulokset eivät kerro, kuinka monessa yksikössä painotuksia toteutetaan.

Yksityisten palveluntuottajien toiminnassaan toteuttamat toiminnalliset painotukset esitellään kuviossa 2.5.2.

Kuvio 2.5.2. Toiminnalliset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa suhteessa niihin kuntiin, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa (N=142). Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluisissa.

Muita yksityisten toimijoiden toteuttamia painotuksia mainitaan olevan erityisesti uskonto ja elämäntutkimus. Uskontokasvatusta yksityisenä varhaiskasvatuspalveluna toteutetaan vastausten perusteella ainakin yhdeksässä kunnassa, pääsääntöisesti kristillistä kasvatusta. Monet mainitsevat myös luonto- tai seikkailukasvatuksen (4 mainintaa) ja kestävän kehityksen (5 mainintaa). Tiedepainotus saa yhden maininnan, samaten projektioppiminen ja pienryhmäpedagogiikka. Vastaajista yhdeksän mainitsee kielipainotuksen, lähinnä englanninkielen.

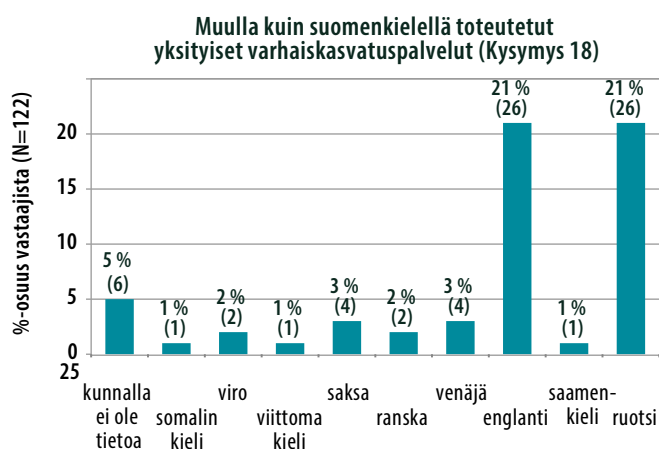
2.5.3 Kielelliset painotukset yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymykseen 18)

Kysymykseen yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toteuttamista kielellisistä painotuksista vastasi 122 kuntaa. Vastaajan oli mahdollista listata kaikki ne kielet, joilla yksityistä varhaiskasvatusta kunnan alueella toteutetaan.

Vastanneista kunnista 88 %:ssa (n=107) järjestetään suomenkielistä yksityistä varhaiskasvatusta ja 21 %:ssa (n=26) ruotsinkielistä yksityistä varhaiskasvatusta. Englanninkielistä yksityistä varhaiskasvatusta järjestetään yhtä monessa kunnassa kuin ruotsinkielistäkin (21%, n=26). Venäjän- ja saksankielistä yksityistä varhaiskasvatusta toteutetaan kolmessa prosentissa (n=4) vastanneita kuntia, viron- ja ranskankielistä kahdessa prosentissa (n=2) kuntia. Yhdessä prosentissa (n=1) kuntia toteutetaan saamenkielistä, yhdessä (n=1) viittomakielistä ja yhdessä (n=1) somalinkielistä varhaiskasvatusta yksityisinä palveluina. Viidellä prosentilla (n=6) ei ole tietoa asiasta.

Muulla kuin suomenkielellä toteutetut yksityiset varhaiskasvatuspalvelut esitellään kuviossa 2.5.3.

Kuvio 2.5.3. Muulla kuin suomenkielellä toteutetut yksityiset varhaiskasvatuspalvelut kunnan alueella. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kunnat eivät mainitse, että yksityistä varhaiskasvatustoimintaa toteutettaisiin muilla kuin kuviossa 2.5.3 mainituilla kielillä. Näyttäisi siltä, että joka viidennessä kunnassa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa ruotsin- ja/tai englanninkielellä, muut kielet ovat selvänä vähemmistönä.

Kysymyksen asettelu on ollut lomakkeessa epätarkka, sillä se ei ole suorasanaisesti määritellyt mukaan nk. kielikyly- tai kielisuihkutoimintaa. Osa niistä vastaajista, jotka mainitsevat toiminnallisten painotusten vapaassa vastauskentässä kielipainotuksen, jättää tämän kysymyksen kohdalla erittelemättä, minkä kielistä painotusta vastaaja tarkoittaa.

2.6 Tietojärjestelmät yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 19–21)

Kysymykseen siitä, käyttävätkö yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat jotakin sähköistä asiakastietojärjestelmää, vastasi 119 kuntaa. Vastanneista kunnista 66 % (n=79) kertoo, ettei yksityiset palveluntuottajat kunnan alueella käytä sähköisiä tietojärjestelmiä. Kunnista 13 % (n=16) kertoo osan palveluntuottajista käyttävän samaa asiakastietojärjestelmää kuin kunta. Saman suuruisen osuus kunnista (13 %, n=15) kertoo, ettei kunnalla ole tietoa yksityisten palveluntuottajien sähköisten asiakastietojärjestelmien käytöstä. Kahdeksan prosenttia (n=9) vastaajista kertoo alueensa kaikkien yksityisten palveluntuottajien käyttävän samaa asiakastietojärjestelmää.

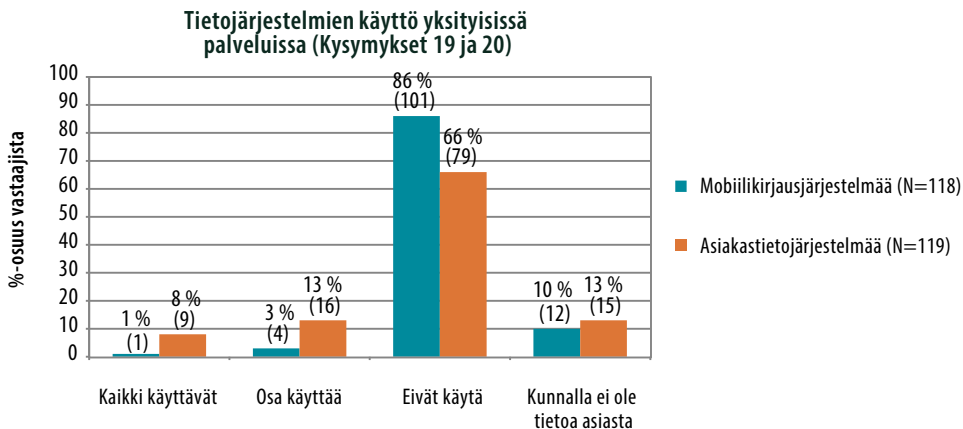
Niistä kunnista, joissa kaikki tai osa kunnan yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista käyttää samaa asiakastietojärjestelmää kunnan kanssa (N=25), on suurimmassa osassa käytössä Effica (72 %, n=18). Viidesosassa näistä kunnista (20 %:ssa, n=5) on käytössä

Pro Consona. Muita käytössä olevia järjestelmiä mainitaan olevan Wilma (esiopetuksessa, 1 maininta), Abilita (1 maininta) ja Psop (1 maininta). Lisäksi mainitaan Pro Consonan (1 maininta) ja Effican Satelliitti-osion (1 maininta) käytöstä palvelusetelitoiminnassa.

Kysymykseen siitä, käyttävätkö yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat mobiilikirjausjärjestelmiä lasten varhaiskasvatusaikojen ja henkilökunnan työaikojen seuraamiseen, vastasi 118 kuntaa. Vastanneista kunnista 86 % (n=101) kertoo, että yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat eivät käytä mobiilikirjausjärjestelmää. Kolme prosenttia (n=4) kertoo osan yksityisistä palveluntuottajista käyttävän mobiilikirjausjärjestelmää ja yksi prosentti (n=1) kaikkien kunnan alueella toimivien palveluntuottajien käyttävän mobiilikirjausjärjestelmää. Kymmenellä prosentilla (n=12) ei ole tietoa, käyttävätkö yksityiset palveluntuottajat mobiilikirjausjärjestelmää vai eivät.

Niissä kunnissa, joissa kaikki tai osa yksityisistä palveluntuottajista käyttää mobiilikirjausjärjestelmää (N=5), mainitaan käytössä olevan Lifecare Läsä (3 mainintaa) ja Päikky (1 maininta).

Asiakastieto- ja mobiilikirjausjärjestelmien käyttö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa esitellään kuviossa 2.6.

Kuvio 2.6. Sähköisten asiakastietojärjestelmien ja mobiilikirjausjärjestelmien käyttö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa kunnan alueella. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuten kuviosta 2.6 nähdään, reilusti suurin osa yksityisistä varhaiskasvatuspalveluntuottajista ei käytä sähköistä asiakastieto- tai mobiilikirjausjärjestelmää. Asiakastietojärjestelmiä yksityiset palveluntuottajat käyttävät kuitenkin useammin kuin mobiilikirjausjärjestelmiä.

Keskimäärin 11 %:ssa kuntia osa tai kaikki kunnassa toimivat yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat käyttävät samaa asiakastietojärjestelmää kuin kunta, mobiilikirjausjärjestelmää vain keskimäärin kahdessa prosentissa kuntia.

Sähköistä palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmää (parastapalvelua.fi) ilmoittaa käyttävänsä neljä prosenttia (n=5) vastanneista 124 kunnasta.

2.7 Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja koskeva palveluohjaus

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 22–24)

Hieman yli puolet (55 %, n=72) kysymykseen vastanneista 129 kunnasta kertoo, että kunnassa on laadittu linjaus yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palveluohjauksesta. Vastavasti 44 %:ssa (n=57) kuntia linjausta ei ole tehty.

Kysymykseen siitä, mille taholle varhaiskasvatuksen palveluohjaus on vastuutettu kunnassa, vastasi 120 kuntaa. Selvityksen perusteella yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palveluohjaus on yleisimmin vastuutettu kunnassa tietyllä taholle varhaiskasvatuksen organisaatiossa (85 %, n=102). Lopuista 15 %:sta puolessa (n=9) palveluohjauksesta vastaa jokainen kunnan varhaiskasvatusyksikkö itsenäisesti ja puolessa (n=9) palveluohjaus on järjestetty jollakin muulla tavalla. Näistä suurimmassa osassa palveluohjaus järjestetään yhteistyönä (5 mainintaa), esimerkiksi yksityisen palveluntuottajan ja kunnan välisenä yhteistyönä.

”Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluohjauksesta on päävastuu tietyllä taholla varhaiskasvatuksen organisaatiossa, mutta siitä vastaa omalta osaltaan myös jokainen kunnan varhaiskasvatusyksikkö.”

Muita mainintoja ovat kunnan kaikista palveluista tietoa antava keskitetty palveluohjaus sekä kunnan internet-sivut ja muu materiaali.

Kysymykseen siitä, ohjaako kunta perheitä ja lapsia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiriin, vastasi 127 kuntaa. Vastausten perusteella selvästi suurin osa (85 %, n=108) kunnista ohjaa perheitä ja lapsia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiriin. Syitä tälle kertoo 106 kuntaa. Vastauksissa esille nousseet neljä suurinta syytä ohjata perheitä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiriin esitellään taulukossa 2.7.

Taulukko 2.7. Suurimmat syyt sille, että kunta ohjaa perheitä yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin.¹⁴

	Mainintojen lkm	%-osuus vastaajista (N=106)
Yksityinen palvelu on vaihtoehto muiden joukossa	62	58 %
Kunnan palvelut eivät riitä	34	32 %
Perheen tarpeita vastaava palvelu voi löytyä yksityiseltä	17	16 %
Kunta haluaa tukea yksityisiä palveluntuottajia	8	8 %

Suurimmaksi syyksi ohjata perheitä yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin kunnat kertovat, että yksityiset palvelut ovat osa kunnan varhaiskasvatuspalveluvalikoimaa ja perheille kerrotaan kaikista tarjolla olevista vaihtoehtoista (yhteensä 62 mainintaa).

”Yksityiset palvelut ovat osa palvelutarjontaa.”

”Yksityiset palveluntuottajat ovat tasavertainen osa kaupungin varhaiskasvatuspalveluja.”

”Perheille hyvä, vaihtoehtoinen päivähoitomuoto, joka osaltaan vastaa päivähoidon tarpeeseen.”

Perheiden ohjaamiseen yksityisiin palveluihin ajaa myös se, että kunnan oma palvelutarjonta ei riitä vastaamaan varhaiskasvatuspalvelujen tarpeeseen (34 mainintaa).

”Kun kunnan omat resurssit loppuu.”

”Kunnallisissa ei ole tilaa.”

”Ohjataan mikäli ei ole tarjota päiväkotipaikkaa kunnan puolelta...”

”Kunnallisten hoitopaikkojen riittämättömyyden vuoksi.”

Yhteistyö yksityisten palveluntuottajien kanssa voidaan nähdä myös kunnan etuna. Kunnat haluavat tukea yksityisiä palveluntuottajia asiakkaiden saamisessa, jotta palveluntuottajat pysyvät vastaamassa palvelutuotannon tarpeeseen jatkossakin (8 mainintaa).

14 Vastaukset esitetään siinä muodossa, kuinka monta prosenttia vastaajista on maininnut kyseisen asian. Sama vastaaja on voinut mainita useampia asioita, toisin sanoen mainintojen lukumäärä on suurempi kuin vastaajien lukumäärä.

”Yksityisten palvelujen säilymiseksi pyritään yksityiset päivähoitopaikat pitämään täysimääräisesti käytössä.”

”Kunnalle on tärkeää, että yksityiset palveluntuottajat saavat asiakaspaikkansa täyteen ja näin pystyvät turvaamaan toimintansa taloudellisesti.”

”Kunnan etu saada lapset yksityiseen varhaiskasvatukseen.”

Yksityisen palvelun mainitaan myös olevan joustavaa verrattuna kunnan itse tuottamaan palveluun.

”Vaihtoehtona ja joustavampana perhepäivähoidon muotona. Pph työaikalakihan ei koske yksityisiä.”

Yksityisten palvelujen puolelta saattaa siis löytyä perheiden tarpeita paremmin vastaava palvelu (17 mainintaa). Esimerkiksi päiväkotipaikka voi löytyä perheelle sopivammalta etäisyydeltä yksityiseltä kuin kunnalliselta puolelta, jos alueen kunnalliset paikat ovat jo täynnä.

”Jos se vastaa perheen tarpeita.”

”Asumispaikka ja työhön menosuunta määrittelevät.”

”Esimerkiksi hoitopaikan sijainti on lähin.”

”Laajassa kunnassa voivat naapurikunnan yksityiset palvelut sijaita perheen kannalta parhaassa paikassa, tiettyjen alueiden paikat kun täyttyvät voi seuraavaksi lähin paikka olla yksityinen.”

Sen sijaan 13 % (n=16) vastanneista 127 kunnasta kertoo, että kunta ei ohjaa perheitä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiriin. Syitä tälle erittelee 14 kuntaa. Tärkeimmäksi syyksi vastausten joukossa nousee ensinnäkin se, että kunnan omien varhaiskasvatuspalvelujen riittäessä kunnalla ei ole tarvetta ohjata perheitä yksityisiin palveluihin (6 mainintaa). Toiseksi kunnat kertovat, että asiakkaat ohjautuvat yksityisiin palveluihin itse ja yksityisillä palveluntuottajilla riittää näin asiakkaita ilman kunnan ohjaustakin (5 mainintaa).

”Yksityiset yksiköt pieniä ja täyttyvät ilman palvelunohjausta.”

”Kunnalliset paikat riittävät.”

Eräs vastaaja kertoo lisäksi yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen kustannusten olevan kunnalle suuremmat kuin kunnan itse tuottamien palvelujen.

”Kunnallisia päivähoitopaikkoja on riittävästi ja yksityinen päiväkotihoito tulee kalliimmaksi kunnalle kuin oma kunnallinen päivähoito. Myös kunnallisia perhepäivähoitopaikkoja on riittävästi tarjolla.”

Kunnat mainitsevat myös sen, että yksityisen palveluntuottajan valitseminen on täysin perheen oma valinta, johon vaikuttavat muun muassa kustannukset ja perheiden erilaiset tarpeet (3 mainintaa).

”Kerrotaan vaihtoehtona, mutta ei suoraan ohjata. Yksityisen palvelun kunnallista korkeampi maksu ja perheen maksukyky vaikuttaa.”

Kolmella vastaajalla ei ole tietoa, ohjaako kunta perheitä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiriin vai ei.

2.8 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaus ja valvonta

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 25–33)

Kunnan velvollisuudesta ohjata ja valvoa yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja säädetään laissa yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011). Kyselyn kahdeksannessa osiossa selvitettiin muun muassa kuntien menetelmiä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaamiseen ja valvontaan sekä kehitysehdotuksia ohjauksen ja valvonnan parantamiseksi.

2.8.1 Menetelmät yksityisten palvelujen ohjaamiseen

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 25–26)

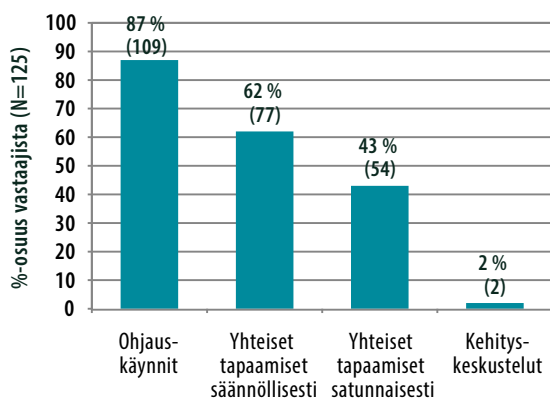
Kysymykseen 25, jossa kysyttiin, mitä ohjauskeinoja kunnat käyttävät yksityisen varhaiskasvatustoiminnan ohjaamiseen, vastasi 125 kuntaa. Vastaajan oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja sekä kertoa muista menetelmistä ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa avoimessa vastauskentässä.

Tapaamiset yksityisten palveluntuottajien kanssa ohjauskeinona

Selvityksen perusteella ohjauskäynnit näyttäisivät olevan yleisin keino ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Vastanneista kunnista suurin osa (87 %, n=109) kertoo käyttävänsä ohjauskäyntejä menetelmänä ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Kunnista 62 % (n=77) kertoo ohjaavansa toimintaa tapaamalla osaa tai kaikkia alueensa yksityisiä

palveluntuottajia säännöllisesti ja 43 % (n=54) satunnaisesti. Kaksi prosenttia (n=2) kertoo pitävänsä kehityskeskusteluja.

Tapaamiset yksityisten palveluntuottajien ja kuntien välillä menetelmänä ohjata yksityistä varhaiskasvatusta (Kysymys 25)

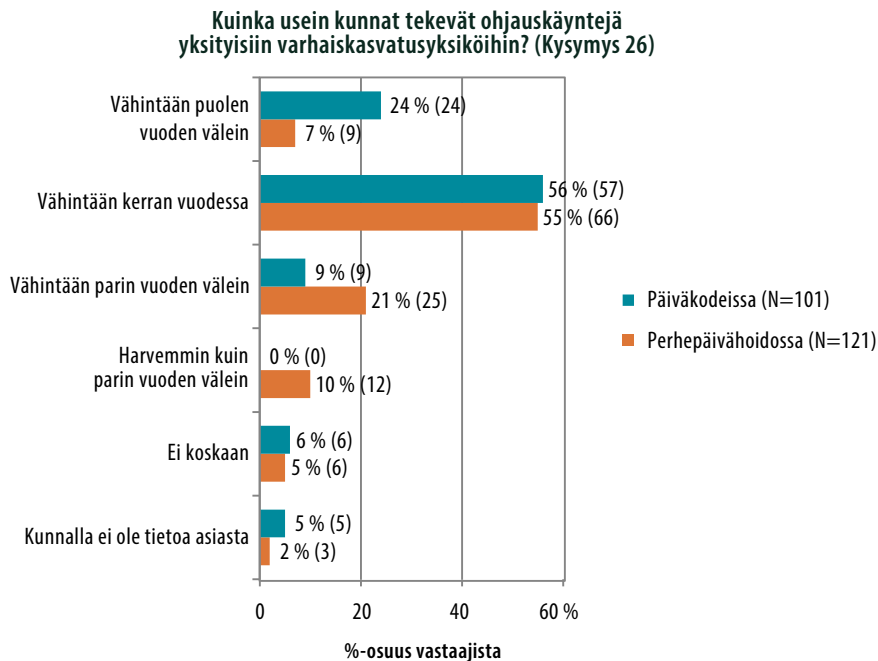

Kuvio 2.8.1. Kuntien menetelmiä ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kysymyksessä 26 kysyttiin, kuinka usein kunta tekee ohjauskäyntejä yksityisiin päiväkoti- ja perhepäivähoitoyksiköihin. Päiväkotien ohjauskäyntien osalta kysymykseen vastasi 101 kuntaa ja perhepäivähoidon ohjauskäyntien osalta 121 kuntaa.

Sekä yksityisiin päiväkoteihin että perhepäivähoitoyksiköihin ohjauskäyntejä tehdään useimmiten vähintään vuoden välein. Yksityisiin päiväkoteihin ohjauskäyntejä kertoo tekevänsä vähintään kerran vuodessa 56 % (n=57) kunnista ja vähintään kaksi kertaa vuodessa 24 % (n=24) kunnista. Yhdeksän prosenttia (n=9) kunnista tekee ohjauskäyntejä vähintään parin vuoden välein, kuusi prosenttia (n=6) kunnista ei koskaan. Viisi prosenttia (n=5) kunnista ei osaa sanoa, kuinka usein he ohjauskäyntejä yksityisiin päiväkoteihin tekevät.

Yksityisen perhepäivähoidon osalta reilu puolet (55 %, n=66) kunnista kertoo tekevänsä ohjauskäyntejä vähintään kerran vuodessa ja seitsemän prosenttia (n=9) kunnista vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kunnista 21 % (n=25) tekee ohjauskäyntejä vähintään parin vuoden välein ja kymmenen prosenttia (n=12) harvemmin kuin parin vuoden välein. Kuten yksityisen päiväkotitoiminnankin osalta, viisi prosenttia (n=6) vastanneista kunnista ilmoittaa, ettei tee ohjauskäyntejä yksityiseen perhepäivähoitoon koskaan. Kaksi prosenttia (n=3) ei osaa sanoa, kuinka usein he ohjauskäyntejä yksityiseen perhepäivähoitoon tekevät.

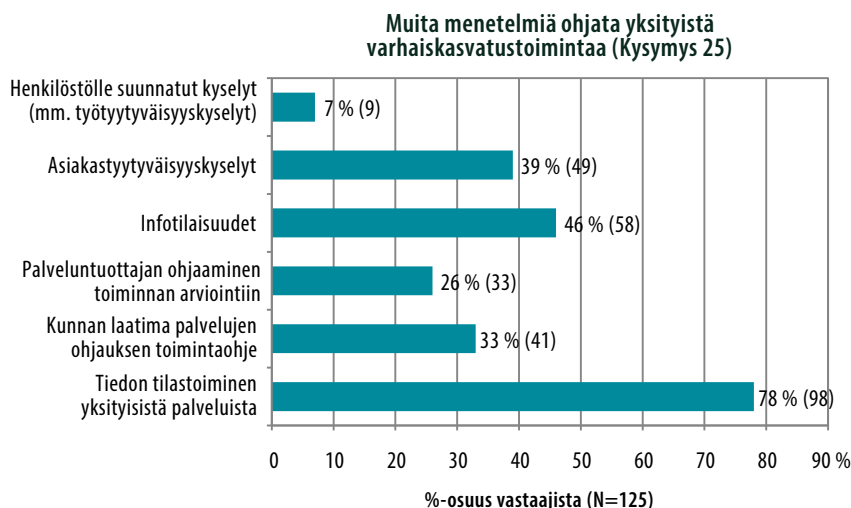
Kuvio 2.8.2. Kuinka usein kunnat tekevät ohjauskäyntejä alueensa yksityisiin varhaiskasvatustyksiköihin? Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluisissa.

Kuviosta 2.8.2 nähdään, että kunnat tekevät niin yksityisiin päiväkoteihin kuin perhepäivähoitoyksiköihin ohjauskäyntejä yleensä vähintään kerran vuodessa. Kunnat näyttäisivät kuitenkin tekevän ohjauskäyntejä useammin päiväkoteihin kuin perhepäivähoitoyksiköihin. Kysymykseen vastanneista kunnista 80 % (n=81) tekee ohjauskäyntejä vähintään kerran tai kaksi kertaa vuodessa yksityisiin päiväkoteihin, mutta yksityisiin perhepäivähoitoyksiköihin yhtä usein ohjauskäyntejä tekee 62 % (n=75) kysymykseen vastanneista kunnista. Kun yksikään kunnista ei tee yksityisiin päiväkoteihin ohjauskäyntejä harvemmin kuin parin vuoden välein, niin perhepäivähoidon kohdalla näin toimii 10 % (n=12) kunnista.

Muut menetelmät ohjata yksityistä varhaiskasvatusta

Ohjauskäyntien, yhteisten tapaamisten ja kehityskeskustelujen lisäksi kunnista 46 % (n=58) kertoo ohjaavansa yksityistä varhaiskasvatustoimintaa järjestämällä infotilaisuuksia (kysymys 25, N=125). Neljäsosa kunnista (26 %, n=33) kertoo ohjaavansa yksityisiä palveluntuottajia toimintansa arviointiin. Kunnista 40 % (n=49) kertoo ohjaavansa yksityistä varhaiskasvatustoimintaa asiakastytyväisyyskyselyillä ja seitsemän prosenttia (n=9) henkilöstölle suunnatuilla kyselyillä kuten työtytyväisyyskyselyillä. Suurin osa kunnista (78 %, n=98) ilmoittaa myös tilastoivansa tietoja yksityisistä varhaiskasvatustalvasta ja kolmasosassa (33 %:ssa, n=41) kuntia on laadittu toimintaohje yksityisten palvelujen ohjaamiseen.

Kuntien muita menetelmiä ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa ohjaukseyntien lisäksi esitellään kuviossa 2.8.3.

Kuvio 2.8.3. Kuntien menetelmiä ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Muita ohjauskeinoja kunnat mainitsivat olevan ennen kaikkea yhteiset koulutukset (14 mainintaa), kokoukset (3 mainintaa) ja työryhmätoiminta (5 mainintaa) esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen liittyen.

”Osallistuvat työryhmiimme, kuten esiopetus ja varhaiserityiskasvatus. Yksityisten päiväkotien edustajat kunnan esiops ja vasu työssä mukana.”

Kunnat ohjaavat yksityistä varhaiskasvatusta myös tiedottamalla palveluntuottajia esimerkiksi koulutuksista tai muista ajankohtaisista asioista (2 mainintaa) ja jakamalla esimerkiksi koulutusmateriaalia yksityisten palveluntuottajien käyttöön (2 mainintaa).

”Lääkehuolto- Sapere- ym. materiaali annetaan myös yksityisten käyttöön.”

”Sähköinen työtila jonne viedään koulutusmateriaalia ja ajankohtaiset asiat.”

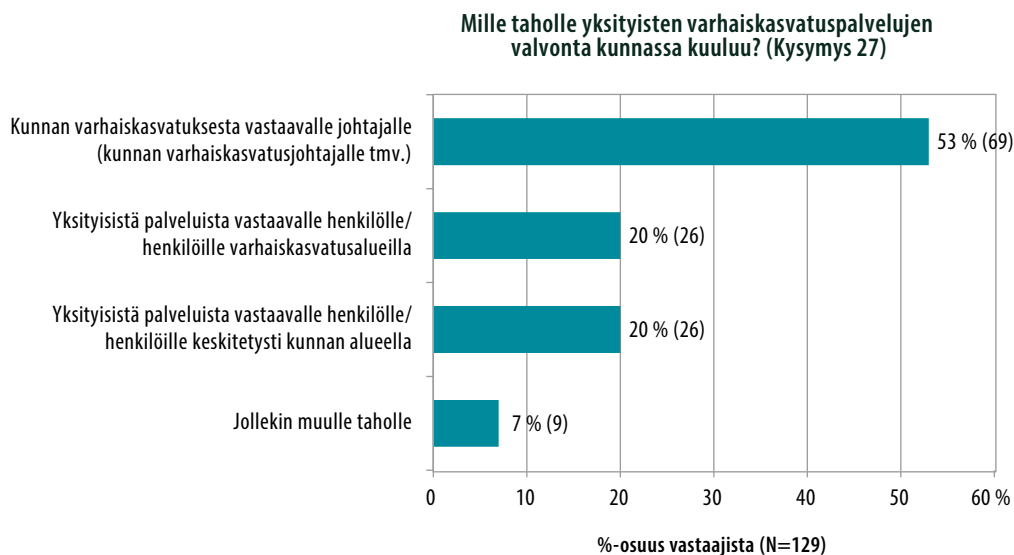
Lisäksi yksittäiset maininnat saavat puhelinkyselyt, auditoinnit ohjaukseyntien lisäksi, kirjalliset selvitykset lakisääteisten edellytysten toteutumisesta sekä kirjallisesti hyväksytyt säännöt ja voimassaolevat sopimukset ja palvelusetelitoiminnan sääntökirja. Eräs vastaaja kertoo, että yksityiset perhepäivähoitajat ilmoittavat säännöllisesti lapsiryhmänsä tilanteen päivähoitotoimistolle.

2.8.2 Ohjaus- ja valvontakäytännöt

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 27–29)

Valvonnasta vastaava taho kunnassa

Kysymykseen siitä, mille taholle yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvonta kunnassa kuuluu, vastasi 129 kuntaa. Hieman yli puolessa (53 %, n=68) kunnista yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvonta kuuluu kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalle johtajalle, esimerkiksi varhaiskasvatusjohtajalle. Viidesosa (20 %, n=26) kunnista kertoo valvonnan kuuluvan yksityisistä palveluista vastaavalle henkilölle varhaiskasvatusalueilla ja toinen viidesosa (20 %, n=26) yksityisistä palveluista vastaavalle henkilölle keskitetysti kunnan alueella.

Kuvio 2.8.4. Mille taholle yksityisten palvelujen valvonta kunnassa kuuluu? Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Niissä kunnissa, joissa valvonta ei kuulu millekään näistä kolmesta tahosta, kuuluu valvonta päivähoidon- tai perhepäivähoidon ohjaajalle (2 mainintaa), varhaiskasvatuspäällikölle tai hänen määräämälleen taholle (1 maininta) tai varhaiskasvatusjohtajalle ja perhepäivähoidon ohjaajalle yhteisesti (1 maininta). Kaksi vastaajaa kertoo valvonnan kuuluvan kunnassa sivistyslautakunnalle, toinen tarkentaa, että ”käytännössä päivähoidon johtaja huolehtii siitä operatiivisesti”. Yksi kunta kertoo valvonnan kuuluvan varhaiskasvatuspalvelujen tilaajalle, toinen kunta päiväkotien osalta päiväkodin johtajille ja perhepäivähoidon osalta aluejohtajille.

Menettelyt uuden palveluntuottajan aloittaessa toimintansa

Kysymykseen kunnan menettelyistä ja toimenpiteistä uuden yksityisen palveluntuottajan aloittaessa toimintansa¹⁵ vastasi 128 kuntaa. Lähes kaikki kunnat kertovat tarkistavansa ilmoituksen sisällön (98 %, n=125) ja ilmoitukseen tarvittavat liitteet (92 %, n=118) sekä 90 % (n=115) kunnista edellyttävänsä ilmoituksessa mahdollisesti olevien puutteiden korjaamista.

Kunnista 71 % (n=91) tarkistaa yksityisen varhaiskasvatusyksikön henkilökunnan rikosrekisteriotteet ja 77 % (n=99) kelpoisuudet. Lähes kaikki (95 %, n=121) kunnat kertovat tarkistavansa yksityisen palveluntuottajan tilat ja ympäristön ennen toiminnan aloittamista, 61 % (n=78) kunnista (myös) toiminnan aloittamisen jälkeen. Varhaiskasvatustoiminnan tarkistaa 74 % (n=95) vastanneista kunnista.

Kuvio 2.8.5. Mitä kunnat tarkistavat uuden yksityisen varhaiskasvatuspalveluntuottajan aloittaessa toimintansa? Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Avoimessa vastauskentässä kaksi kuntaa mainitsee lisäksi vaativansa omavalvontasuunnitelman laatimista palveluntuottajan aloittaessa toimintansa. Kolme mainitsee turvallisuustarkastukset kuten terveys- ja paloturvallisuustarkastukset sekä poikkeamaluvan, mikäli

¹⁵ Varhaiskasvatuslaki 36/1973, Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011, Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yksityisistä lasten päivähoitopalveluista 1050/2012, Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002.

tila on muutettu päiväkodiksi. Kolme mainitsee yleisen ohjaamisen ja neuvonnan esimerkiksi infotilaisuudella jo toiminnan suunnitteluvaiheessa, kolme säännöllisen yhteydenpidon kunnan ja palveluntuottajan välillä. Yksi mainitsee varainhoidon järjestämisen ja yksi asiakaslaskutuksesta sopimisen tarvittaessa.

Yksi kunta kertoo tarkistavansa valvontalomakkeen toiminnan aloittaessa ja toiminnassa tapahtuneiden muutosten jälkeen. Kaksi mainitsee kunnan hyväksyvän palveluntuottajan esimerkiksi yksityisen hoidon tuen lomakkeeseen. Lisäksi yksittäisinä mainintoina kerrotaan tarkistettavan vuosittaiset toimintatiedot, asiakkaiden riittävyys ja asiakasohjautuvuus ja yksityisen perhepäivähoitajan soveltuvuus haastatellen. Myös varhaiskasvatyüksiköiden auditoinnista ja yhteisistä lomakkeista ja linjauksista mainitaan. Lisäksi mainitaan valvonta ja ohjauskirja sekä palvelusetelitoiminnan kohdalla sitoumus ja sääntökirja. Kaksi kuntaa mainitsee vastuuhenkilön rikosrekisteriotteen tarkastamisen.

Toimintaan liittyvien asiakirjojen tarkistaminen

Kunnilta kysyttiin, kuinka usein yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toiminnasta tarkistetaan tiettyjä asioita ja asiakirjoja.¹⁶

Kysymykseen siitä, kuinka usein kunta tarkistaa yksityisten palveluntuottajien turvallisuussuunnitelman (ml. palo- ja pelastussuunnitelman), vastasi 124 kuntaa. Vastausten perusteella kunnat tarkistavat turvallisuussuunnitelmat tyypillisimmin kerran vuodessa. Näin kertoo toimivansa 61 % (n=76) kunnista. Useammin, kaksi kertaa vuodessa turvallisuussuunnitelman kertoo tarkistavansa vain yksi prosentti (n=1) kunnista. Vähintään parin vuoden välein turvallisuussuunnitelman tarkistaa 16 % (n=20) kunnista ja harvemmin kuin parin vuoden välein 10 % (n=12) kunnista. Seitsemän prosenttia (n=9) vastanneista kunnista ei tarkista turvallisuussuunnitelmaa koskaan ja viidellä prosentilla (n=6) ei ole asiasta tietoa.

Kysymykseen siitä, kuinka usein kunta tarkistaa yksityisen palveluntuottajan omavalvontasuunnitelman, vastasi 121 kuntaa. Vastausten perusteella myös omavalvontasuunnitelman kunta tarkistaa tyypillisimmin vähintään kerran vuodessa. Näin kertoo toimivansa 59 % (n=71) kunnista. Useammin, vähintään kaksi kertaa vuodessa, omavalvontasuunnitelman tarkistaa kaksi prosenttia (n=2) kunnista. Kunnista 17 % (n=21) tarkistaa omavalvontasuunnitelman vähintään parin vuoden välein ja kahdeksan prosenttia (n=10) vastaajista harvemmin. Seitsemän prosenttia (n=8) vastaajista ei tarkista omavalvontasuunnitelmaa koskaan ja seitsemällä prosentilla (n=9) ei ole asiasta tietoa.

¹⁶ Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011, 6§ ja 16§; Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yksityisistä lasten päivähoitopalveluista 1050/2012.

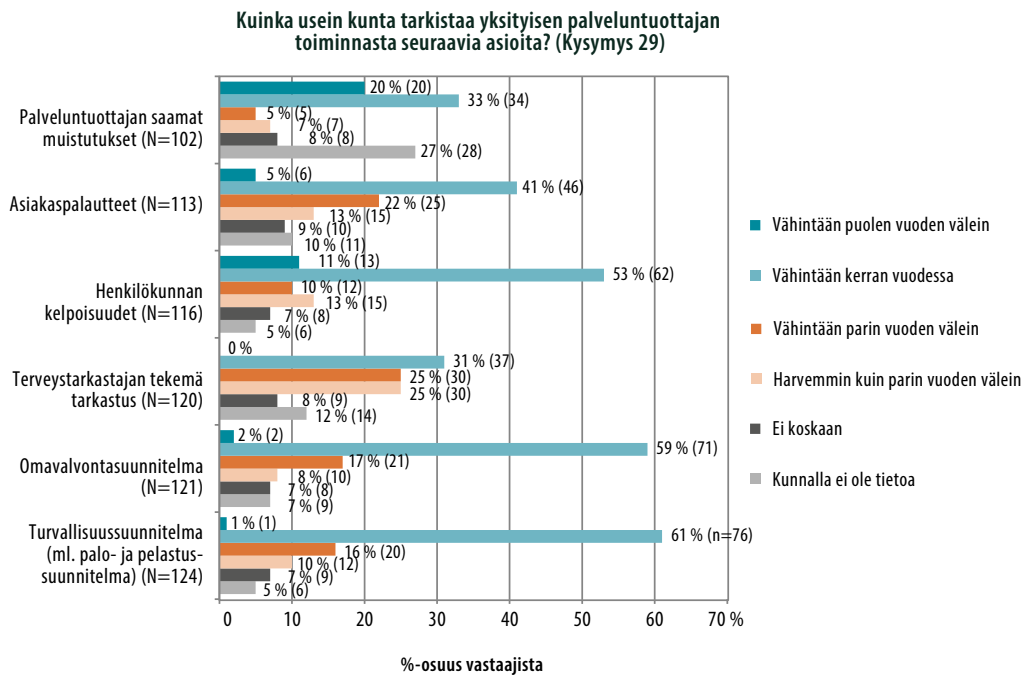
Kysymykseen siitä, kuinka usein kunta tarkistaa, että terveystarkastajan tarkastus on tehty, vastasi 120 kuntaa. Kunnista 31 % (n=37) tarkistaa terveystarkastajan tekemän tarkastuksen vähintään kerran vuodessa. Neljäsosa (25 %, n=30) kunnista tarkistaa terveystarkastajan tarkastuksen vähintään parin vuoden välein ja sama määrä (25 %, n=30) harvemmin. Kahdeksan prosenttia (n=9) vastanneista kunnista ei tarkista terveystarkastajan tekemää tarkastusta koskaan ja 12 %:lla (n=14) vastaajista ei ole asiasta tietoa.

Kysymykseen siitä, kuinka usein kunta tarkistaa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilökunnan kelpoisuudet, vastasi 116 kuntaa. Vastausten perusteella reilu puolet (53 %, n=62) kunnista tarkistaa kelpoisuudet vähintään kerran vuodessa. Useammin, vähintään kaksi kertaa vuodessa kelpoisuudet tarkistaa 11 % (n=13) kunnista. Vähintään parin vuoden välein kelpoisuudet tarkistaa kymmenen prosenttia (n=12) ja harvemmin kuin parin vuoden välein 13 % (n=15) kunnista. Seitsemän prosenttia (n=8) kunnista ei tarkista kelpoisuuksia koskaan ja viidellä prosentilla (n=6) ei ole asiasta tietoa.

Kysymykseen siitä, kuinka usein kunta tarkistaa yksityisen varhaiskasvatustoiminnan asiakaspalautteet, vastasi 113 kuntaa. Vähintään kerran vuodessa asiakaspalautteet kertoo tarkistavansa 41 % (n=46) kunnista ja vähintään kahdesti vuodessa viisi prosenttia (n=6) kunnista. Kunnista 22 % (n=25) tarkistaa asiakaspalautteet vähintään parin vuoden välein ja 13 % (n=15) kunnista harvemmin. Yhdeksän prosenttia (n=10) kunnista ei tarkista asiakaspalautteita koskaan ja kymmenellä prosentilla (n=11) ei ole asiasta tietoa.

Kysymykseen siitä, kuinka usein kunta tarkistaa yksityisen palveluntuottajan mahdollisesti saamat muistutukset, vastasi 102 kuntaa. Vähintään kerran vuodessa muistutukset kertoo tarkistavansa kolmasosa (33 %, n=34) kunnista ja vähintään kahdesti vuodessa viidesosa (20 %, n=20) kunnista. Vähintään parin vuoden välein muistutukset tarkistaa viisi prosenttia (n=5) kunnista ja harvemmin seitsemän prosenttia (n=7) kunnista. Kahdeksan prosenttia (n=8) kunnista ei tarkista yksityisten palveluntuottajien saamia muistutuksia koskaan. Huomion arvoista on, että jopa 27 %:lla kunnista ei ole tietoa asiasta. Kyselyn päättävässä avoimessa kysymyksessä yksi vastaaja kommentoi: ”Muistutus, mitä sillä tarkoitetaan?”

Kuviossa 2.8.6 esitellään kuinka usein kunnat tarkistavat yksityisten palveluntuottajien toimintaan liittyviä asioita selvityksen perusteella.

Kuvio 2.8.6. Kuinka usein kunnat tarkistavat yksityisten palveluntuottajien toiminnasta seuraavia asioita? Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Edellä mainittujen asioiden lisäksi kaksi kuntaa kertoo tarkistavansa lapsiryhmäluettelot vähintään puolen vuoden välein. Vähintään puolen vuoden välein kerrotaan yksittäisinä mainintoina tarkistettavan myös täyttö- ja käyttöasteet ja palvelusopimusten vastaavuus käytön suhteen, sekä tartuttavan asiakkaalta ja henkilöstöltä tulleeseen palautteeseen. Reklamaatiot yksi kunta kertoo tarkistavansa vähintään kerran ja toinen vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Lisäksi kaksi kuntaa kertoo tarkistavansa toimintaympäristön kerran vuodessa. Yksi kunta mainitsee tarkistavansa kerran vuodessa sen, ettei oppisopimussuhteisia työntekijöitä käytetä kasvatusvastuussa. Eräs vastaaja kertoo kunnassaan käytössä olevista kerran vuodessa tehtävistä auditointikäynneistä, joiden teemana vuonna 2015 on ollut varhaiserityiskasvatus. Yksi kunta kertoo tarkistavansa varhaiskasvatussuunnitelmat vähintään kerran vuodessa, toinen vähintään parin vuoden välein. Yksi vastaaja kertoo, että kaikki asiat tarkistetaan siinä vaiheessa, kun uusi yksikkö avataan.

2.8.3 Muistutukset, valvontatoimenpiteet ja kantelut vuosien 2014–2015 välisenä aikana

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 30–32)

Kunnilta kysyttiin, onko kunnan alueen yksityisiin varhaiskasvatuksen palveluntuottajiin kohdistunut muistutuksia, valvontatoimenpiteitä tai kanteluja vuosien 2014–2015 välisenä aikana.¹⁷ Kunnilta kysyttiin myös, mitä aiheita mahdolliset muistutukset, valvontatoimenpiteet ja kantelut ovat koskeneet ja mitä suoritettavat valvontatoimenpiteet ovat olleet.

Muistutusten, valvontatoimenpiteiden ja kantelujen määrä

Kysymykseen siitä, onko yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat saaneet muistutuksia vuosien 2014–2015 välisenä aikana, vastasi 131 kuntaa. Kunnista 15 % (n=19) kertoo alueensa yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien saaneen muistutuksia vuosina 2014–2015. Muistutusten lukumäärä on kaikissa näissä kunnissa ollut korkeintaan viisi, useimmiten yksi (n=7), kaksi (n=5) tai kolme (n=4) kappaletta kuntaa kohden. Yksi kunta ei ilmoittanut muistutusten lukumäärää.

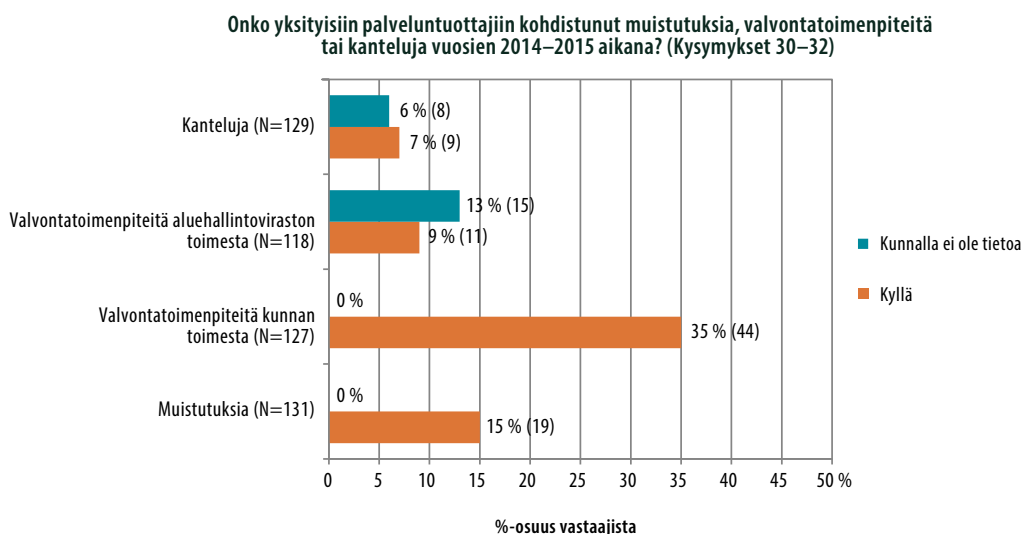
Kysymykseen siitä, onko kunnan alueen yksityisiin palveluntuottajiin kohdistunut valvontatoimenpiteitä kunnan toimesta vuosien 2014–2015 aikana, vastasi 127 kuntaa. Kunnista 35 %:ssa (n=44) palveluntuottajiin on kohdistunut valvontatoimenpiteitä kunnan toimesta kyseisinä vuosina. Valvontatoimenpiteiden lukumäärä on näissä kunnissa ollut yleensä yksi (n=12) tai kaksi (n=12) kappaletta kuntaa kohden. Neljässä kunnassa valvontatoimenpiteiden lukumäärä on ollut 10 tai enemmän. Yksi kunta ei ilmoittanut valvontatoimenpiteiden lukumäärää.

Kysymykseen siitä, onko yksityisiin palveluntuottajiin kohdistunut valvontatoimenpiteitä aluehallintoviraston puolelta vuosina 2014–2015, vastasi 118 kuntaa. Näistä yhdeksän prosenttia (n=11) kertoo, että kunnan alueen yksityisiin palveluntuottajiin on kohdistunut aluehallintoviraston valvontatoimenpiteitä kyseisinä vuosina. Kaikissa kunnissa valvontatoimenpiteiden lukumäärä on ollut yksi tai kaksi kappaletta kuntaa kohden. Kunnista 13 %:lla (n=15) ei ole tietoa, onko yksityisiin palveluntuottajiin kohdistunut valvontatoimenpiteitä aluehallintoviraston toimesta kyseisinä vuosina.

Kysymykseen siitä, onko yksityisistä palveluntuottajista kanneltu vuosina 2014–2015, vastasi 129 kuntaa. Kunnista seitsemän prosenttia (n=9) vastaa, että kunnan alueen yksityisistä palveluntuottajista on kanneltu kyseisinä vuosina. Kaikissa näistä kunnista kantelujen

¹⁷ Varhaiskasvatuslaki 36/1973, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011.

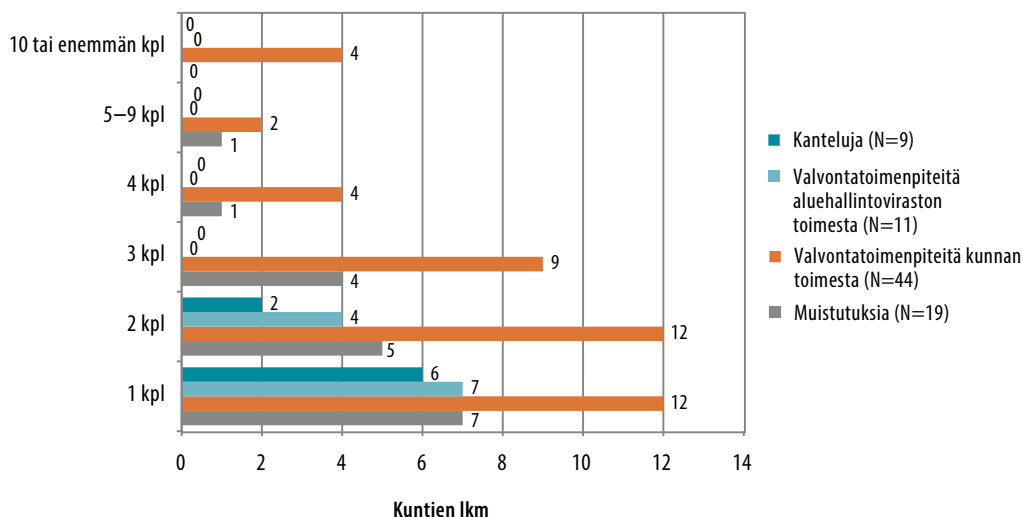
lukumäärä on ollut yksi tai kaksi kappaletta kuntaa kohden. Yksi kunta ei ilmoittanut kantelujen lukumäärää. Kuudella prosentilla (n=8) kunnista ei ole tietoa, onko palveluntuottajista kanneltu kyseisinä vuosina.

Kuvio 2.8.7. Kuinka monessa kunnassa yksityisten varhaiskasvatuspalveluntuottajien toimintaan on kohdistunut muistutuksia, valvontatoimenpiteitä tai kanteluja vuosien 2014–2015 aikana. Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.8.7 nähdään, että vastanneista kunnista 35 %:ssa (n=44) yksityisiin varhaiskasvatuksen palveluntuottajiin on kohdistunut valvontatoimenpiteitä kunnan ja 9 %:ssa (n=11) aluehallintoviraston toimesta vuosina 2014–2015. Lisäksi 13 %:lla (n=15) kunnista ei ole tietoa siitä, onko valvontatoimenpiteitä ollut aluehallintoviraston puolelta vai ei. Myöskään kanteluista kaikilla kunnilla ei ole tietoa. Kuitenkin ainakin seitsemässä prosentissa (n=9) kuntia yksityisistä palveluntuottajista on kanneltu vuosien 2014–2015 välisenä aikana. Muistutuksia on esiintynyt kaksi kertaa enemmän, yhteensä 15 %:ssa (n=19) kuntia.

Muistutusten, valvontatoimenpiteiden ja kantelujen lukumäärät esitellään kuviossa 2.8.8.

Yksityisiin palveluntuottajiin kohdistuneiden muistutusten, valvontatoimenpiteiden ja kantelujen määrä vuosina 2014–2015 (Kysymykset 30–32)

Kuvio 2.8.8. Muistutusten, valvontatoimenpiteiden ja kantelujen määrät vuosina 2014–2015.

Kuviosta 2.8.8 nähdään, että kuntien kertoman mukaan määrällisesti eniten muistutuksista, valvontatoimenpiteistä ja kanteluista vuosina 2014–2015 on ollut kunnan toimesta suoritettuja valvontatoimenpiteitä, vähintään¹⁸ 129 kappaletta. Lisäksi aluehallintoviraston toimesta suoritettuja valvontatoimenpiteitä on ollut 15 kappaletta. Muistutuksia on ollut vähintään 38 kappaletta ja kanteluja kymmenen kappaletta.

Aihealueet, joita muistutukset, valvontatoimenpiteet ja kantelut ovat koskeneet

Selvityksen perusteella pedagogista toimintaa koskevia muistutuksia on vuosina 2014–2015 ollut kahdeksassa kunnassa, valvontatoimenpiteitä kunnan tai aluehallintoviraston toimesta kymmenessä kunnassa sekä kanteluja kuudessa kunnassa. Ylipäänsä henkilöstön toimintaa koskeneita muistutuksia on sen sijaan ollut kolmessatoista kunnassa, valvontatoimenpiteitä kuudessatoista kunnassa ja kanteluja viidessä kunnassa.

Henkilöstön koulutustaustaa koskevia muistutuksia ja kanteluja on ollut kyseisinä vuosina kolmessa kunnassa, valvontatoimenpiteitä sen sijaan 11 kunnassa. Henkilöstön riittävyttä koskevia muistutuksia on ollut kuudessa kunnassa, valvontatoimenpiteitä 12 kunnassa ja kanteluja kolmessa kunnassa.

¹⁸ Muistutusten, valvontatoimenpiteiden ja kantelujen tarkka lukumäärä ei ole tiedossa, sillä kuntia pyydettiin ilmoittamaan lukumäärät skaalalla 1–"10 tai enemmän".

Toimintaympäristöä sisällä koskevia muistutuksia on ollut yhdessä kunnassa ja valvontatoimenpiteitä kuudessa kunnassa. Sisätiloja koskevia kanteluja ei selvityksen perusteella ole tehty. Toimintaympäristöä ulkona koskevia muistutuksia on ollut kahdessa kunnassa, valvontatoimenpiteitä seitsemässä kunnassa ja kanteluja yhdessä kunnassa.

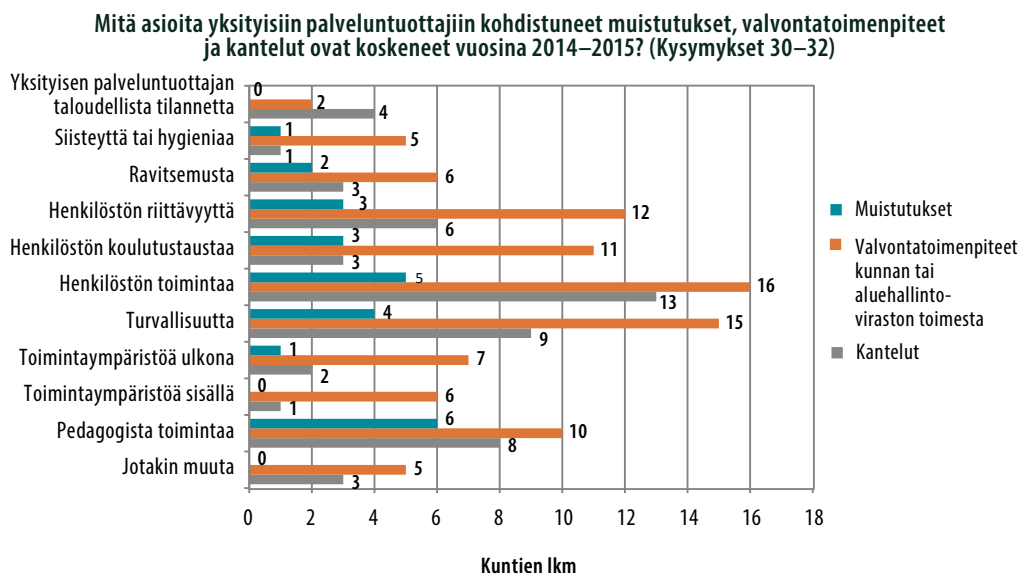
Turvallisuutta koskevia muistutuksia on ollut yhdeksässä kunnassa, valvontatoimenpiteitä 15 kunnassa ja kanteluja neljässä kunnassa.

Ravitsemusta koskevia muistutuksia on ollut kolmessa kunnassa, valvontatoimenpiteitä kuudessa kunnassa ja kanteluja kahdessa kunnassa.

Siisteyttä tai hygieniaa koskevia muistutuksia on ollut yhdessä kunnassa, valvontatoimenpiteitä viidessä kunnassa ja kanteluja yhdessä kunnassa.

Yksityisen palveluntuottajan taloudellista tilannetta koskevia muistutuksia on ollut neljässä kunnassa ja valvontatoimenpiteitä kahdessa kunnassa.

Muistutuksia, valvontatoimenpiteitä ja kanteluja koskeneet aihealueet esitellään kuviossa 2.8.9.

Kuvio 2.8.9. Aihealueet, joita yksityisiin palveluntuottajiin kohdistuneet muistutukset, valvontatoimenpiteet ja kantelut ovat koskeneet. Kuvioista nähdään esimerkiksi, kuinka monessa kunnassa on suoritettu tiettyä aihealuetta koskevia valvontatoimenpiteitä yksityisiin palveluihin.

Kuviosta 2.8.9 nähdään, että valvontatoimenpiteistä suurin osa vuosina 2014–2015 on koskenut henkilöstön toimintaa, turvallisuutta, henkilöstön riittävyttä tai koulutustaustaa sekä pedagogista toimintaa. Muistutuksista suurin osa on koskenut henkilöstön toimintaa, turvallisuutta tai pedagogista toimintaa, ja myös kanteluista suurin osa on tehty liittyen näihin aihealueisiin.

Avoimessa vastauskentässä yksittäisiä mainintoja saavat myös yleinen tyytymättömyys yrittäjää kohtaan (sekä muistutus että valvontatoimenpiteet, 1 maininta), päivähoitomaksut (muistutus, 1 maininta), vuorovaikutus perheen kanssa (valvontatoimenpiteet, 1 maininta) sekä työsuojelu (valvontatoimenpiteet, 2 mainintaa), joista toisessa tapauksessa palveluntuottaja on itse pyytänyt aluehallintoviraston tarkastajan tutustumaan toimintaan. Yksi vastaaja kertoo, että varsinaisia muistutuksia ei ole esiintynyt, mutta ”jonkin verran asiakaspalautetta, jonka pohjalta on otettu yhteyttä toimijaan.” Yksi vastaaja kertoo, että kunnalle ei ole tullut tietoa valvontakäynnin yhteydessä käsitellyistä asioista.

Valvontatoimenpiteet

Yleisin valvontatoimenpide, joka yksityisiin varhaiskasvatuksen palveluntuottajiin on vuosina 2014–2015 kohdistunut, on ollut huomautus ja/tai huomion kiinnittäminen. Kunnan toimesta tällaiseen on päädytty 32 kunnassa ja aluehallintoviraston toimesta kahdeksassa kunnassa. Määräys havaittujen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta on asetettu 18 kunnassa kunnan toimesta ja kolmessa kunnassa aluehallintoviraston toimesta.

Toiminnan keskeytykseen tai käyttökieltoon asettamiseen kunnan toimesta on päädytty neljässä kunnassa. Neljässä kunnassa kunta on myös lopettanut palvelujen hankinnan tietyltä palveluntuottajalta. Avoimessa vastauskentässä muita toimenpiteitä mainitaan yksittäin olleen kunnan toimesta huomautus lasten määrästä, uusien tilojen hyväksyminen, piha-alueilla kasvavien myrkyllisten kasvien tarkistaminen ja poistaminen joko itse tai kunnan avulla, uusien perhepäivähoitajien tarkistaminen, määräaikainen valvontakäynti, tarkastuskäynnit palveluntuottajan tilojen vaihtumisen vuoksi, kirjalliset ja suulliset huomautukset sekä tavalliset tarkastuskäynnit. Aluehallintoviraston toimesta yksi vastaaja mainitsee vielä työsuojelutarkastuksen. Yksi vastaaja kertoo, että kunnalle ei ole tullut tietoa aluehallintoviraston valvontakäynnin toimenpiteistä.

Koko kyselyn päättävässä avoimessa kysymyksessä yksi vastaaja kommentoi, että uuden yksikön aloittaessa toimintansa sekä tämän jälkeen vuosittain tehdään varhaiskasvatusyksikköön käynti, josta käytetään nimitystä valvontakäynti.

2.8.4 Kehitysehdotuksia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan parantamiseksi

(Tulokset selvityksen kysymykseen 33)

Kahdeksannen osion päättävässä kysymyksessä pyydettiin vastaajilta kehitysehdotuksia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan parantamiseen erikseen kunnallisella ja valtakunnallisella tasolla. Kehitysehdotuksia ohjauksen ja valvonnan parantamiseksi kunnallisella tasolla saatiin 31 kunnasta ja valtakunnallisella tasolla 39 kunnasta. Vastauksissa neljä suurinta esille nousutta teemaa luokitellaan taulukossa 2.8.10.

Taulukko 2.8.10. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan suurimmat kehitystarpeet kunnallisella ja valtakunnallisella tasolla.

	Kunnallisella tasolla (N=31), maininnat	Valtakunnallisella tasolla (N=39), maininnat
Selkeä ohjeistus	12	13
Koulutuksen ja yhteistyön lisääminen	3	9
Yhtenevät käytänteet	1	7
Resurssien kohdentaminen	9	0

Kuten taulukosta 2.8.10 nähdään, kunnat nostavat esille samanlaisia kehitystarpeita yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaamiseen ja valvontaan niin kunnallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Suurimmaksi kehitystarpeeksi nousee selkeä ohjeistus kunnan rooliin yksityisen varhaiskasvatustoiminnan ohjaajana ja valvojana.

Kehitysehdotuksia kunnallisella tasolla

Kunnallisen tason suurimmiksi kehitystarpeiksi yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan parantamisessa kunnat nostavat selkeän ohjeistuksen ja resurssien kohdentamisen.

Moni kunta toivoo aiempaa selkeämpää ohjeistusta yksityisen varhaiskasvatustoiminnan ohjaamiseen ja valvontaan (12 mainintaa). Selkeämpää ohjeistusta toivotaan kunnan rooliin valvojana, yksityisen palveluntuottajan toimintaan puuttumiseen sekä siihen, mitä niin yksityisen palveluntuottajan kuin kunnankin toiminnalta edellytetään. Konkreettisia toimintaohjeita kaivataan muun muassa siihen, millä tavalla valvontaa tulisi hoitaa ja kuinka usein.

”Selkeät ohjeet yksityisen palveluntuottajan toiminnan aloitukseen, ohjaukseen ja valvontaan liittyen helpottavat sekä linjaavat toimintaa. -- Valvonnan tulisi olla aukotonta, että puutteisiin voidaan puuttua varhain.”

”Selkeytettävä kunnan rooli valvojana, mistä kaikesta valvova viranomainen on vastuussa. (Laillisuus ilman muuta.) Seutukunnallinen valvonta. Valvontakäyntien merkitys, määrä. Omavalvonnan merkitys.”

”Selkeät määräykset valvonnasta (mitä/kuinka usein) ja yksityisen päivähoitotuottajan velvollisuudesta välittää tietoa vaihtuvan henkilöstön koulutustaustasta.”

”Velvoitetta valvoa mm. yksityisiä perhepäivähoitajia tarkemmin pitäisi korostaa.

Kunta hyväksyy myös yksityisen hoitajan yksityisen hoidon tuessa; meillä tarkennettu ketä voi ottaa; mm ei alaikäisiä jne.”

Eräs kunta kaipaa yhteneviä valvonta-asiakirjoja ja valvontakäytänteitä, toinen omavalvonnan yhdenmukaistamista kunnallisella ja yksityisellä puolella. Kolmas kunta mainitsee, kuinka selkeät ohjeistukset esimerkiksi valvonta- ja ohjauksikäynneille parantaisivat yksityisten palvelujen laadun tasaisuutta kuntien välillä. Lisäksi vastaaja kaipaa ohjeistusta menettelyihin erityisesti erityisasiantuntijapalvelujen kohdalla.

”Kunnille suositukset mitä asioita tulee valvoa yksityisten palveluntuottajien toiminnassa. Esimerkiksi suosituslista/suosituksot valvonta- ja ohjauksikäynneille (tasalaatuisuus kuntien välillä myös yksityisten osalta). Tarkennuksia/ohjeistusta kunnille erityislastentarhanopettajan/varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelujen määrän/saatavuuden osalta yksityisille. Yksityisillä ei useinkaan ole omaa VEO/KELTO/ELTO :a vaan kunnat antavat konsultaatiota (jos voivat/hyvin vaihdellen). Tulisiko yksityisten tuottajien itse hankkia ostopalveluna VEO-palvelut vai palkkaako todella kunnat VEO lisää jotta yksityisillekin riittää?”

Myös säännöllistä tiedonkeruuta kaivataan. Kolmen kunnan mukaan tietoa tilastoimalla tulisi pystyä myös seuraamaan yksityisten palvelujen tilanteen kehittymistä esimerkiksi tueksi päätöksenteolle.

”Digitaalinen kontrolli/blanketter/enkäter halvårs/årsvis.”

”Raportoinnista ja tilastoinnista pitäisi pystyä seuraamaan tarvittaessa tilanteen kehittymistä yksityisen hoidon ohjauksesta ja valvonnasta myös päättäjien taholta.”

Koulutuksen ja yhteistyön lisääminen yksityisten palvelujen ohjaamisessa ja valvomisessa nähdään tärkeänä (3 mainintaa). Yhteistyötä kaivataan kuntien välille, kuntien ja aluehallintovirastojen välille sekä kuntien ja yksityisten palveluntuottajien välille.

”Valvontaan liittyvien asioiden laajempi osaaminen; koulutus, useampi valvoja, taustatuki.”

”AVI:en ja kuntien välinen yhteistyö ja koulutukset. Yksityisten palveluntuottajien ja kunnan välisen yhteistyön lisääminen.”

Yksityisten palvelujen ohjaamisen ja valvonnan kerrotaan vaativan kunnalta resursseja, joiden kohdentamisessa olisi parantamisen varaa (9 mainintaa). Kun resurssit ovat niukat, kunnan kerrotaan suorittavan vain yksityisten palvelujen valvontaa ohjaamisen jäädessä vähemmälle huomiolle. Resurssien rajallisuuden vuoksi ohjaamisen ja valvonnan tulisikin olla helposti organisoitavissa.

”Meidän kunnassa on vain päivähoiton johtaja ja perhepäivähoidon ohjaaja, aika ei tahdo riittää yksityisen puolen seuraamiseen ja ohjaamiseen. Kovasti, lähes päivittäin päivähoiton johtaja joutuu antamaan ohjausta yksityisen puolen käytännön tilanteisiin. Tarvittaisiin siis lisää henkilökuntaa, että asiat pystyttäisiin jouhevasti hoitamaan.”

”Resurssit ohjaamiseen ovat kunnissa melko vähissä tällä hetkellä. Ohjaamisesta siirtytään valvonnan suuntaan.”

”Strateginen linjaus yksityisen palveluntuotannon osuudesta on sidoksissa yksityisen ohjaukseen ja valvontaan -> resurssi.”

”Kunnan kannattaa satsata työntekijään, jolla on kokonaisvastuu (voi olla ainoastaan asiantuntijavastuu) yksityisestä varhaiskasvatuksesta.”

”Palveluntuottajien ohjauksen ja valvonnan tulisi olla helposti organisoitavissa resurssien rajallisuuden vuoksi.”

Eräs kunta kertoo valvonnan käytännön järjestämisessä olevan kaiken kaikkiaan kehittämisen varaa. Yksi kunta sen sijaan kaipaa vaatimusta yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstön suomen- ja ruotsinkielen taidoille. Neljä kuntaa kertoo nykyisten käytäntöjen toimivan heidän kunnassaan hyvin eivätkä vastaajat esitä parannusehdotuksia. Yhteistyön kerrotaan sujuvan, kun kunnan alueella toimii vain vähän yksityisiä palveluntuottajia ja kunnalla on säännöllinen keskusteluyhteys palveluntuottajien kanssa.

Kehitysehdotuksia valtakunnallisella tasolla

Valtakunnallisella tasolla suurimmiksi kehitystarpeiksi yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan parantamisessa nousevat selkeä ohjeistus, koulutuksen ja yhteistyön lisääminen sekä yhtenevät käytänteet.

Ennen kaikkea vastauksissa nousee esille se, että kunnat kaipaavat selkeämpiä säädöksiä ja ohjeistusta yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaamiseen ja valvontaan ja kunnan rooliin valvonnan toteuttajana (13 mainintaa). Kunnat antavat selkeän viestin siitä, että tarve nimenomaan konkreettiselle ohjeistukselle on suuri. Esimerkkeinä mainitaan selkeät määräykset siitä, mitä asioita kunnan tulisi yksityisen palveluntuottajan toiminnasta tarkistaa ja kuinka usein, siitä, mikä on palveluntuottajan velvollisuus välittää tietoa kunnalle esimerkiksi vaihtuvan henkilöstön koulutustaustasta ja esimerkiksi mikä on ulkomaisten tutkintojen suhde kelpoisuusvaatimuksiin. Myös työkaluja yksityisen palveluntuottajan toimintaan puuttumiseen kaivataan.

”Selkeämpää ohjeistusta puuttumiseen, työkaluja esim. toiminnan lopettamiseen. Nyt tehokkain keino estää heikkolaatuinen yksityinen päivähoito on yksityisen hoidon tuen epääminen, mutta muitakin työkaluja tarvittaisiin.”

”Selkeät ohjeet ilmoituksen kirjaamisesta, vastuiden jaosta. Kun kunnassa on vain silloin tällöin 1–2 perhepäivähoitajaa lyhytaikaisesti, jotka ovat tehneet sopimuksen vanhempien kanssa, ei ohjaajan rooliksi tahdo jäädä muuta kuin ruksi ruutuun eli hyväksyntä kelan lomakkeeseen. Hoitopaikkakin, jos on lasten oma koti, niin siihen ei juuri puututa.”

”Selkeät ohjeet ulkomailla tutkinnon suorittaneiden kelpoisuuksiin. -- Missä on raja valvovan viranomaisen ja palveluntuottajan välillä, kuka vastaa mistäkin. Tarkempaa ohjeistusta esim päiväkotien sisä- ja ulkotiloihin. – Konkretiaa.”

”Tarkennuksia kunnan valvontavastuuseen, perhepäivähoitajan perheenjäsenten rikosrekisteri?”

”Säädökset valvontaresurssien määrästä, esim. suhteessa yksityisten päiväkotiyksikköjen tai yksityisissä palveluissa olevien lasten määrään. Perhepäivähoidossa ohjaajan toimenkuvassa yksityisten perhepäivähoitajien määrän huomioiminen.”

Valtakunnan tasolta annetut selvät ohjeet antaisivat kunnille varmuutta valvontatehtäväänsä suorittamiseen ja heijastuisivat selvempinä ohjeina myös palveluntuottajille.

”Selvemät ohjeet, jotta ohjaus ja valvonta olisi selvempää. -- Kaipaisin valtakunnan tasolta selvempiä ohjeita, johon voisi perustella omaa toimintaa tällä saralla. Se antaisi myös palveluntuottajille selvempiä ohjeita.”

Esimerkiksi kelpoisuusehtojen selkeyttämistä kaivataan niin, että varhaiskasvatuksen palveluntuottajalla olisi oltava varhaiskasvatusalan koulutustausta (3 mainintaa).

”Perhepäivähoitajille kelpoisuusehdot linjassa yksityisen hoidon tukeen. Parityöskentelyn linjaaminen. Perhepäivähoitajille velvoittava täydennyskoulutus väh. kunnan järjestämiin tilaisuuksiin osallistuminen.”

”Yksityisen perhepäivähoidon kelpoisuusehdot.”

”Varhaiskasvatuksen palveluntuottajan kelpoisuuden tulisi liittyä substanssiin (kasvatusalan koulutustausta).”

Kunnat kaipaavat ohjaamisen ja valvomisen käytänteiden yhtenäistämistä sekä kuntien välillä että kunnallisten ja yksityisten palvelujen välillä (yhteensä 7 mainintaa).

”Yhtenäinen laadunarviointi ja -varmistus järjestelmä. Joka toteutetaan säännöllisesti.”

”Voisi tulla kaikille yleiset ja yhteiset ohjeet.”

”Yhteiset ohjeet/ asiakirjat kaikille ohjauksen ja valvonnan toteuttamiselle.”

”Käytäntöjen yhtenäistämistä eri kuntien välillä esim. koulutuksen avulla.”

”Valtakunnan tasolta toivotaan sellaisen tiedon ajantasaista välittämistä, mikä mahdollistaa yhtenäisten, valtakunnallisesti sovittavissa olevien hyvien käytänteiden synty- mistä, huomioiden kuntien erilaisuutta ja kokoeroja.”

Kaksi kuntaa ottaa esille, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) puolelta tarvittaisiin oma omavalvontasuunnitelmapohja varhaiskasvatuksen puolelle. Nykyisen pohjan mainitaan olevan vaikeaselkoinen etenkin perhepäivähoidon näkökulmasta. Yksityisiin palveluihin liittyvät käytännöt haluttaisiinkin yhtenäistää myös suhteessa käytäntöihin kunnan omien palvelujen suhteen.

”Tulee huolehtia että kunnalliselle ja yksityiselle puolelle saadaan lain ja ohjauksen näkökulmasta yhtenevät ohjeet.”

”Yhtenäiset omavalvontasopimukset kunnalliselle ja yksityiselle puolelle.”

Eräs kunta ehdottaa yksityisten ja kunnallisten varhaiskasvatuspalvelujen vertailua valtakunnallisella tiedonkeruulla.

”Valtakunnallinen laatuksely asiakkaille vertailu yksityiset palvelut / kunnalliset palvelut. Valtakunnallinen auditointi vertailu yksityiset palvelut / kunnalliset palvelut.”

Ylipäänsä kunnat kaipaavat vastausten perusteella lisää tukea yksityisten palvelujen ohjaimiseen ja valvomiseen säännöllisen koulutuksen ja yhteistyön kautta (yhteensä 9 mainintaa).

”Kunnissa tarvittaisiin koulutuksellista yhteistyötä AVIn kanssa, mm. lainsäädännöllisiä asioista.”

”Koulutustilaisuuksia yksityisestä varhaiskasvatuksesta vastaavalle ja verkostoitumista.”

”Avi:n ja Valviran yhteistyön tiivistäminen kuntien kanssa.”

”Kunnissa resurssit vähenevät, päivitettyä ja uutta tietotaitoa käytänteiden kehittämiseksi tarvitaan esimerkiksi koulutuksen ja ohjauksen keinoin, myös arviointiosaamista tulisi lisätä. Valtakunnalliselta tasolta voidaan edellyttää mahdollisuuksien mukaan maakunnallisten verkostojen yhteistyön lisäämistä ja vuoropuhelua eri kuntien sekä toimijoiden kesken.”

Aluehallintoviraston palvelujen ja tuen, erityisesti valitustilanteissa, toivottaisiin olevan enemmän saatavilla (3 mainintaa). Yksittäisenä mainintana aluehallintoviraston roolia ehdotetaan myös ”enemmän tiedottavaksi ja kouluttavaksi”. Eräs vastaaja ehdottaa, että aluehallintovirasto voisi huolehtia, että uusiin yksityisiin varhaiskasvatusyksiköihin tehtäisiin tarkastuskäyntejä toiminnan alettua.

”AVIN selkeämpi tuki tilanteissa, joissa joudutaan puuttumaan vakaviin puutteisiin, laiminlyönteihin. Todellisia keinoja puuttumiseen ei juurikaan ole, paitsi palvelusetelissä, jossa tarkasti määritellyt kriteerit toiminnalle sääntökirjassa.”

Kolme vastaajaa nostaa esille lisäksi hämmennyksen siitä, että osa yksityistä varhaiskasvatustoimintaa koskevasta lainsäädännöstä säädetään opetus- ja kulttuuriministeriössä ja osa sosiaali- ja terveysministeriössä.

”Lainsäädännön irrottaminen yksityisten sosiaalipalvelujen valvontaa koskevasta lainsäädännöstä ja uudistaminen varhaiskasvatuksen toiminnan osalta.”

”Yksityistä varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö (ml yksityisen hoidon tuki) tulisi keskittää samaan paikkaan kuin muukin varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö.”

”Olen miettinyt sitä, että vaikka varhaiskasvatus on siirtynyt lainsäädännöllisesti opetusministeriön alaisuuteen vuonna 2013, miten valvontaan käytetään edelleen sosiaali- ja terveystieteiden laatimia ohjeistuksia, käytäntö herättää jotenkin ajatuksia, että onko valvontaohjeita myös opetusministeriössä.”

Kaiken kaikkiaan kuntien antamissa kehitysehdotuksissa näkyy se, että kunnat toivoisivat yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaamisen ja valvomisen käytänteiden yhtenäistämistä nykyistä selkeämmillä säädöksillä. Lisäksi kunnat toivovat yksityisten palvelujen käytänteiden yhtenäistämistä suhteessa kunnan itse tuottamiin palveluihin.

2.9 Yhteistyö kunnan ja yksityisten palveluntuottajien välillä

(Tulokset selvityksen kysymyksiin 34–35)

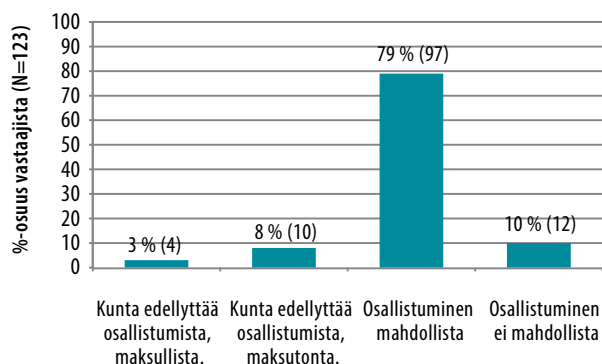
Kyselyn viimeisessä osiossa selvitettiin osallistuvatko yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat kuntien järjestämään varhaiskasvatuksen ammatillista osaamista kehittävään koulutukseen sekä kuinka kuntien ja yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen yhteistyö on järjestetty varhaiskasvatuksen tukipalvelujen, kuten erityislastentarhanopettajapalvelujen osalta.

2.9.1 Yksityiset palveluntuottajat kunnan järjestämässä koulutuksessa

(Tulokset selvityksen kysymykseen 34)

Kysymykseen siitä, osallistuuko yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstö kunnan järjestämään varhaiskasvatuksen ammatillista osaamista kehittävään koulutukseen, vastasi 123 kuntaa. Vastausten perusteella suurimmassa osassa kuntia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kunnan järjestämään varhaiskasvatuksen ammatillista osaamista kehittävään koulutukseen. Valintansa mukaan koulutukseen on mahdollista osallistua 79 %:ssa (n=97) vastanneita kuntia. Kunnista kolme prosenttia (n=4) edellyttää yksityisten palvelujen henkilöstön osallistuvan kunnan järjestämään maksuttomaan koulutukseen ja kahdeksan prosenttia (n=10) myös maksulliseen koulutukseen. Kymmenessä prosentissa (n=12) kuntia yksityisten palvelujen henkilöstö ei voi osallistua kunnan järjestämään koulutukseen.

Osallistuuko yksityisten palvelujen henkilöstö kunnan järjestämään ammatillista osaamista kehittävään koulutukseen? (Kysymys 34)

Kuvio 2.9.1. Osallistuuko yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstö kunnan järjestämään varhaiskasvatuksen ammatillista osaamista koskevaan koulutukseen? Prosenttiosuutta vastaava kuntien lukumäärä (n) suluissa.

Kuviosta 2.9.1 nähdään, että 90 %:ssa (n=111) vastanneita kuntia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstön on joko mahdollista tai välttämätöntä osallistua kunnan järjestämään koulutukseen. Kunnista 11% (n=14) edellyttää yksityisten palvelujen henkilöstön osallistumista, 10%:ssa (n=12) kuntia henkilöstöllä taas ei ole mahdollisuutta osallistumiseen ollenkaan.

2.9.2 Yhteistyö tukipalvelujen osalta kunnan ja yksityisten palvelujen välillä

(Tulokset selvityksen kysymykseen 35)

Kysymykseen 35 kuntien ja yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien välisestä yhteistyöstä varhaiskasvatuksen tukipalvelujen osalta vastasi kaiken kaikkiaan 117 kuntaa. Kysymyksessä kysyttiin, mitä tukipalveluja kunta tarjoaa maksutta yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille, mitä maksullisena, ja toisaalta mitä palveluja kunta ei tarjoa yksityisille palveluntuottajille lainkaan. Lisäksi kysyttiin mitä tukipalveluja yksityisillä palveluntuottajilla on omana tuotantona tai ostopalveluna muualta kuin kunnasta ja mitä tukipalveluja yksityisillä palveluntuottajilla ei ole tarjolla lainkaan. Vastaajan oli mahdollista valita annetuista vaihtoehdoista useampia, mikäli käytännöt eroavat kunnan sisällä esimerkiksi palveluntuottajasta tai palvelumuodosta riippuen.

Kysymyksen rakenteesta kyselylomakkeessa johtuen tuloksista ei nähdä, kuinka moni kunta on vastannut kysymyksen sisällä kuhunkin kohtaan. Vastausmääristä päätellen on kuitenkin selvää, etteivät kaikki 117 vastaajaa ole vastanneet jokaiseen kohtaan. Koska samalle vastaajalle on annettu mahdollisuus valita useita vastausvaihtoehtoja esimerkiksi siinä tapauksessa, että kunta tarjoaa osalle yksityisistä palveluntuottajista tiettyjä tukipalveluja

maksutta, osalle maksua vastaan ja osalle ei lainkaan, on raportista luettavissa vain vastausmäärät, ei sitä, kuinka monen vastaajan vastauksista määrät tarkalleen ottaen koostuvat. Tästä syystä tuloksia ei ole mahdollista vertailla relevantisti keskenään ja tulokset esitetään frekvensseinä.

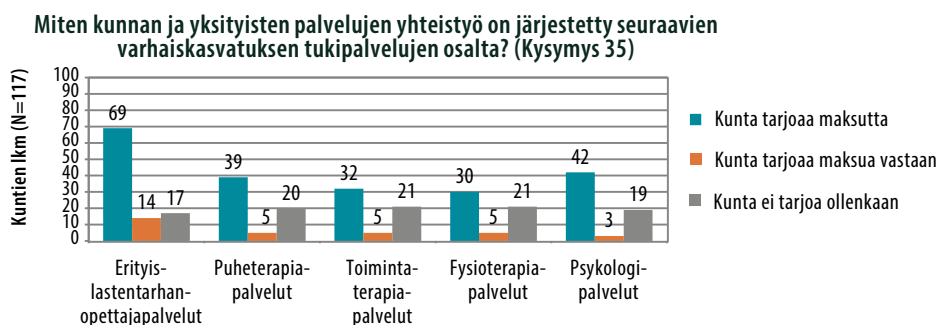
Vastanneista kunnista 69 tarjoaa erityislastentarhanopettajan palveluja maksutta kaikille tai osalle yksityisistä palveluntuottajista. Psykologipalveluja maksutta tarjoaa 42 kuntaa, puheterapiapalveluja 39, toimintaterapiapalveluja 32 ja fysioterapiapalveluja 30 kuntaa.

Muina maksuttomina palveluina neljä kuntaa mainitsee oppilashuollon palvelut ja kaksi kuntaa neuvolapalvelut. Lisäksi yksittäisinä vastauksina mainitaan varhaiskasvatuksen kuraattoripalvelut, Effica-tietojärjestelmä, S2-lastentarhanopettajan palvelut tai monikulttuurisuustukihenkilön palvelut, varhaiskasvatuksen perhetyöntekijän palvelut sekä liikunta-koordinaattorin ja ympäristökasvattajan palvelut. Yksi vastaaja mainitsee, että ostopalvelun osalta tukipalvelut ovat vastaavat kuin kunnankin varhaiskasvatuspalveluissa, toinen vastaaja kertoo samaa ylipäänsä esiopetuksen kohdalla. Yksi vastaaja kertoo kunnan varhaiskasvatuksen puheterapeutin konsultoinnin kuuluvan yksityisille palveluntuottajille tarvittaessa. Yksi vastaaja kertoo, että toimintaterapia-, fysioterapia- ja psykologipalvelut tuottaa sosiaali- ja terveystieteiden keskeinen neuvonta ja opastus.

Maksullisena palveluna erityislastentarhanopettajan palveluja osalle tai kaikille yksityisille palveluntuottajille tarjoaa 14 kuntaa. Viisi kuntaa tarjoaa maksua vastaan puhe-, toiminta- ja fysioterapiapalveluja ja psykologipalveluja kolme kuntaa. Lisäksi yksi kunta mainitsee tarjoavansa maksua vastaan osalle tai kaikille yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille varainhoitopalvelua.

Vastaajista 17 kuntaa ei tarjoa yksityisille palveluntuottajille lainkaan erityislastentarhanopettajapalveluja, 19 kuntaa psykologipalveluja, 20 kuntaa puheterapiapalveluja ja 21 kuntaa toiminta- tai fysioterapiapalveluja. Yksi kunta mainitsee, ettei kunta tarjoa muita kuin lakisäätöisiä tulkkipalveluja yksityisille palveluntuottajille.

Kuntien ja yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen välinen yhteistyö suurimpien tukipalvelujen osalta esitellään kuviossa 2.9.2.

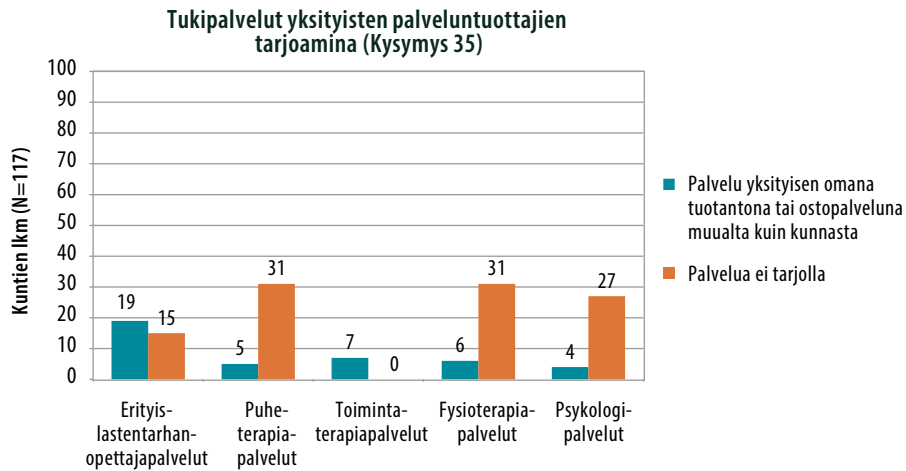

Kuvio 2.9.2. Suurimmat varhaiskasvatuksen tukipalvelut, joita kunta tarjoaa yksityisille palveluntuottajille.

Kunnista 19 kertoo, että osalla tai kaikilla kunnan alueella toimivista yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista on erityislastentarhanopettajapalvelut omana tuotantona tai ostopalveluna muualta kuin kunnasta. Puheterapiapalveluja yksityisillä palveluntuottajilla on omasta takaa viidessä kunnassa, toimintaterapiapalveluja seitsemässä kunnassa, fysioterapiapalveluja kuudessa ja psykologiapalveluja neljässä kunnassa.

Osalla tai kaikilla yksityisillä palveluntuottajilla ei ole lainkaan tarjolla erityislastentarhanopettajapalveluja 15 kunnassa. Sen sijaan 31 kunnassa kaikki tai osa yksityisistä palveluntuottajista ei tarjoa puhe- ja fysioterapiapalveluja ja 27 kunnassa psykologiapalveluja.

Tukipalvelut, joita yksityiset palveluntuottajat tarjoavat omana tuotantona tai ostopalveluna muualta kuin kunnasta esitellään kuviossa 2.9.3.

Kuvio 2.9.3. Suurimmat varhaiskasvatuksen tukipalvelut, joita yksityiset palveluntuottajat tarjoavat omana tuotantona tai ostopalveluna muualta kuin kunnasta.

Vastaajamäärien suuren vaihtelun voidaan olettaa johtuvan siitä, että kaikki vastaajat eivät ole löytäneet annetuista vaihtoehdoista kuntansa käytäntöjä vastaavaa vaihtoehtoa. Koko kyselyn päättävässä avoimessa kysymyksessä eräs vastaaja kommentoikin, että kyseisen kysymyksen vastausvaihtoehdot ovat puutteelliset. Kyseisessä kunnassa vain esiopetuksessa olevat lapset saavat tarvittaessa erityislastentarhanopettaja- ja psykologipalvelut maksutta, muut palvelut kaikki perheet hakevat terveyskeskuksen kautta. Samassa avoimessa kysymyksessä myös seitsemän muuta vastaajaa kertoo, että kunta ei tarjoa ko. tukipalveluja yksityiselle palveluntuottajalle, mutta yksityisen varhaiskasvatuspalvelun piirissä oleva lapsi saa tarvittavat tukipalvelut kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen puolelta.

”Kuntamme ei tarjoa suoraan yksityiselle palveluntuottajalle palveluja, mutta luonnollisesti yksityisen päivähoiton lapsiperheet pääsevät niiden piiriin terveyskeskuspalvelujen kautta.”

”Kunta ei järjestä varhaiskasvatuksen tukipalveluja yksityiselle palveluntuottajalle, mutta lapset voivat saada tukipalveluja sote-puolelta.”

Kaksi vastaajaa tarkoittaa, että kunnan erityislastentarhanopettaja antaa yksityisille palveluntuottajille tarvittaessa konsultaatiota.

”Varhaiskasvatusvirasto mahdollistaa erityislastentarhanopettajan konsultoinnin yksityisestä päivähoitosta. Yksityiset/ perheet voivat käyttää kunnan tarjoamia muita maksuttomia palveluita.”

*”Kunnan elto tekee yhden käynnin yksityiseen toimintakauden aikana, jos erityislapsia
- erityispäivähoidon palveluseteli määräytyy erityisen kertoimen mukaan
- tuottaja järjestää tukipalvelut itse tai ostamalla ne.”*

Kysymyksen 35 tuloksiin tuleekin suhtautua siten, että ne antavat vain viitteitä siitä, kuinka monessa kunnassa varhaiskasvatuksen tukipalvelut on järjestetty annettujen vaihtoehtojen mukaisella tavalla. Tuloksista ei kuitenkaan ole luettavissa sitä, millä tavalla kyseiset palvelut on järjestetty muissa kunnissa. Kuvion 2.9.2 perusteella näyttäisi esimerkiksi siltä, että kunnat tarjoaisivat erityislastentarhanopettajapalveluja yksityisille palveluntuottajille maksutta useammin kuin muita tukipalveluja. On kuitenkin mahdollista, että yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevat lapset saavat muut tukipalvelut käyttöönsä maksutta todellisuudessa yhtä usein tai jopa useammin, mutta eivät yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen vaan terveyskeskuspalvelujen kautta. Tulokset heijastavatkin sitä, että annetut vastausvaihtoehdot vastaavat parhaiten kuntien käytäntöjä erityislastentarhanopettajapalvelujen kohdalla, sillä vastausmäärästä päätellen (yhteensä 134 vastausta) kysymykseen on luultavasti vastannut kaikki 117 kuntaa. Sen sijaan esimerkiksi kohdan ”Toimintaterapiapalvelut” vastausmäärä on huomattavasti pienempi (yhteensä 65 vastausta). Tästä syystä esimerkiksi tulokseen siitä, että toimintaterapiapalvelut olisivat yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä paremmin saatavilla kuin muut palvelut (kts. kuvio 2.9.3.) tulee suhtautua varauksella.

2.10 Kuntien ajatuksia yksityisestä varhaiskasvatustoiminnasta

(Tulokset selvityksen kysymykseen 36)

Kyselyn päättäneessä avoimessa kysymyksessä vastaajia pyydettiin kertomaan vapaasti ajatuksistaan liittyen yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin, niiden valvontaan tai ko. selvitykseen liittyen. Vastauksia saatiin yhteensä 47 kunnasta.

Kunnissa hyviä ja huonoja kokemuksia yksityisestä varhaiskasvatustoiminnasta

Vastausten perusteella monessa kunnassa kokemukset ja yhteistyö yksityisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa on ollut hyvää (4 mainintaa).

”Palvelusetelitoiminta on otettu erittäin hyvin vastaan. Kyselyyn vastasimme yhdessä palveluntuottajan kanssa, mikä kertoo erittäin hyvästä yhteistyötoiminnasta.”

”Meillä toimii yhteistyö tällä hetkellä kiitettävästi.”

"Kunnassa laaditaan yhdessä kaikki varhaiskasvatus-, esiopetus- ja muut opetussuunnitelmat. Arvot ja kasvatuspilarit on luotu yhdessä."

"Meillä toimii ostopalveluna hyvin, vanhemmat ovat tyytyväisiä."

Kuitenkin myös kokemuksia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen epätasalaatuisuudesta on.

"Yksityinen palvelu voisi parhaimmillaan tuoda perheille ja kunnalle hyvän vaihtoehdon, mutta tällä hetkellä yksityinen palvelu on sekalaista ja epävarmaa. Henkilöstö on osittain epäpätevää ja esim. englanninkielisessä päiväkodissa osalla ulkomailla suoritettuja tutkintoja, jotka eivät ole Suomessa kelpoisia. Niiden selvittely työlästä. Yksityinen palvelu on liian kirjavaa."

Toinenkin vastaaja kertoo, että joillakin yksityisillä palveluntuottajilla on haasteita saada päteviä työntekijöitä töihin.

"Ne, joilla yrittäjä on samalla vastuhenkilö, eli lto, henkilöstöasetus toteutuu. Muilla on ollut haasteita saada kelpoinen lto sekä vakinaisiin että määräaikaisiin työsuhteisiin."

Laadukkaalla palvelulla saa asiakkaita ja siksi siitä huolehtiminen on myös palveluntuottajan etu.

"Yrittäjän tulee huolehtia palvelun laadusta ja markkinoinnista. Se on varmin tapa saada asiakkaita. Kaupungin palveluohjaus täydentää sitä."

Kolme vastaajaa kertoo, että erityistä tukea tarvitsevat lapset sijoitetaan kunnallisiin varhaiskasvatuspalveluihin, sillä yksityiset palveluntuottajat eivät ota erityistä tukea tarvitsevia lapsia asiakkaikseen tai lapset eivät saa riittävästi tarpeenmukaista tukea yksityisten palvelujen piirissä.

"Erityistä tukea tarvitsevat lapset eivät saa riittävästi tarvitsemaansa tukea, joten käytännössä tukea tarvitsevat lapset on sijoitettava kunnalliseen varhaiskasvatukseen."

"Kokemus on, että kun vastaan tulee haastava tai erityistä tukea tarvitseva lapsi tai poikkeavia hoitoaikoja tarvitseva, niin mielellään laitetaan kunnalliseen hoitoon. Ilmiötä, että yksityinen ottaisi helpot ja selkeät hoitoajat ja mielellään hieman isompia lapsia esiintyy välillä. Tosin sitä ilmiötä tulee joskus myös kunnallisella puolella."

"--yksityinen pk ei ota erityislapsia asiakkaakseen."

Kun kunnan yksityiset palveluntuottajat eivät ota erityistä tukea tarvitsevia lapsia asiakkaikseen, on erityislastentarhanopettajapalvelujenkin käyttö yksityisissä palveluissa hyvin vähäistä erään vastaajan mukaan.

Yksityisten palvelujen valvonta koetaan haasteellisena

Kolme vastaajaa mainitsee kokevansa ohjeistuksen yksityisten palvelujen ohjaamisesta ja valvomisesta epäselväksi. Vastuu yksityisten palvelujen valvomisesta on kunnilla, mutta vastuun sisältö on kunnille epäselvää.

”Kunnalla on valvontavastuu, mutta selkeä ohjeistus puuttuu siitä, mitä valvontavastuu pitää sisällään.”

”Valvonta on ehkä epäselvää, mihin kuuluvat toisen kunnan alaisuudessa olevat ostopalvelut.”

Eräs vastaajista kirjoittaa, että kunnan ja aluehallintoviraston tehtävät suhteessa yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin ovat monilta osin päällekkäisiä.

”Avin ja kunnan valvonta on jollakin tavoin päällekkäistä, kunta toimii postitoimistona ja lähettää kunnan palotarkastus, elintarvikevalvonta, rakennusvalvonta etc. raportteja Aville. Myös vaikkapa henkilökunnan kelpoisuuksia ja yksiköiden vastuuhenkilöiden muutoksia jne kirjataan sekä kunnassa että Avissa. Näitä muutoksia tapahtuu melko paljon.”

Yksityisten palvelujen valvominen koetaankin joissakin kunnissa haasteelliseksi (2 mainintaa). Erityisesti epäkohtiin puuttuminen koetaan vaikeaksi.

”Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja on käytännössä vaikea valvoa, vaikka paperilla asiat näyttävät olevan kunnossa, totuus käytännössä ja arjessa voi olla toisenlainen. Toivoisin myös keskusteluissa ja päätöksissä huomioitavan yksityisen palvelutuotannon todelliset kustannukset, jotka ainakin tällä seudulla ovat selkeästi kalliimmat kuin kunnan oma varhaiskasvatustoiminta.”

”Valvonta on ollut hyvin haasteellista. Palvelun tuottajilta on ollut hyvin haastava saada päivänvaloon mahdolliset epäkohdat. Pienessä kunnassa aikaresurssi viranhatijan puolelta on ollut haastava saada riittämään, kun kaikki tehdään itse (myös toimistosihteerin työt). Seutukunnassamme ovat yksityiset palvelun tuottajat lisääntyneet ja nyt ollaan yhdessä laatimassa valvontaa seudullisesti yhteiset säännöt / toimintatavat valvontaan.”

Kolme kuntaa toteaa, että yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaus ja valvonta vievät paljon aikaa. Sitä ei aina tahdo löytyä kunnan omien varhaiskasvatuspalvelujen hoitamisen rinnalla. Eräs kunta kirjoittaa yksityisten palvelujen valvomisen jäävän tästä syystä vähäiseksi.

”När tillsynen av och arbete med de kommunala småbarnspedagogiska verksamheterna tar all arbetstid lämnas tyvärr tillsynen av den privata servicen bort när den enda enheten funnits med och fungerat bra i så många år.”

”Ohjaus vie paljon aikaa päivähoidon johtajalta.”

Kaksi vastaajaa nostaa esiin yksityisten palvelujen ohjaamiseen ja valvontaan liittyvän koulutuksen tarpeen esimerkiksi aluehallintoviraston taholta.

Kuntien tilanteet yksityisen varhaiskasvatuksen osalta hyvin erilaiset

Monen kunnan vastauksissa nostetaan esille se, että kuntien tilanteet yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osalta ovat keskenään hyvin erilaisia. Osassa kuntia on esimerkiksi vain perheiden kotona lapsia hoitavia yksityisiä hoitajia kunnan omien varhaiskasvatuspalvelujen lisäksi.

”Ei ole yksityistä päivähoitoa, ainoastaan 3 perhettä on palkannut yksityisen hoidon tuella hoitajan kotiin.”

”Yksityinen päivähoito on ollut kunnassamme erittäin vähäistä. Yksityinen perhepäivähoitaja on ollut lasten kotona tapahtuvassa hoidossa perheiden itsensä palkkaama.”

”Huom. Meillä ei ole yksityishoidontuella perhepäivähoitajia, jotka hoitaisivat lapsia hoitajan omassa kodissa. Vastaukseni on siis siltä pohjalta, että hoitaja on lasten kotona hoitamassa.”

”Yksityisen hoidon tukea ja kuntalisää on mahdollisuus saada perheen toimiessa työnantajana (eli perhe palkkaa hoitajan kotiin). [Ko. kunnissa] ei juuri käytetä yksityisen hoidon tukea muuten yksityisissä palveluissa, ainoastaan palveluseteliä.”

Moni sanoo, että kunnassa toteutetaan vain perhepäivähoitoa yksityisenä varhaiskasvatuspalveluna.

”Tällä hetkellä kunnassamme yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta ja käyttö on vähäisempää rajoittuen yksityiseen perhepäivähoitoon.”

"[Ko. kunnassa] toimii yksi yksityinen perhepäivähoitaja. Toiminnan alkaessa sivistyslautakunta on hyväksynyt hänet yksityiseksi palvelun tuottajaksi. Kotikäynti tehty toiminnan alkaessa sekä vähintään kerran vuodessa. Palvelun ohjausta ja valvontaa suorittaa [ko. kunnan] päiväkodin johtaja."

"On ollut yksityisiä perhepäivähoitajia, mutta juuri tällä hetkellä ei ole."

Osalla kunnista esimerkiksi palvelusetelitoiminta on juuri käynnistymässä.

"Kunnassa on laadittu palvelusetelisääntökirja koskien yksityistä palveluntuottajaa päiväkotitoiminnassa. Alustavia neuvotteluja on käyty mahdollisen palveluntuottajan kanssa, mutta tilanne on tällähetkellä vielä auki. Kunnassa on ollut käytössä yksityisen hoidontuen kuntalisä, mutta käyttö on perheiden taholta aika vähäistä. 1–2 hoitajaa vuodessa on ollut perheessä hoitamassa lapsia. Tarve perheissäkään ei ole ollut päivittäistä vaan tietty määrä päiviä kuukaudessa."

Toisissa kunnissa yksityistä tarjontaa toivottaisiin olevan enemmän.

"Käyttäisimme enemmän vuorohoitoon liittyvää yksityistä palvelua, mutta kunnassa ei ole yksityisiä palveluntuottajia. Tänä vuonna ostimme palvelua osuuskunnan kautta, mutta palvelun tarjoaja lopetti toiminnan toukokuussa."

Yhden kunnan vastauksessa tuodaan esille se, että jotkin rajaseutukunnat tekevät ostopalvelusopimuksia myös yli valtiorajojen.

Kehittämisen varaa yksityisen toiminnan ohjaamisessa ja selvittämisessä

Kaksi keskeistä kuntien antamaa palautetta yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen selvityksestä ovat selvityksen tarpeellisuus sekä toisaalta kyselyn istumattomuus kaikkien kuntien käytäntöihin.

Useampi vastaaja kertoo, että kyselyyn oli hankala vastata, koska käytännöt esimerkiksi päiväkotitoiminnan ja perhepäivähoidon suhteen ovat niin erilaiset. Vastajat esittävätkin toiveen, että jatkossa vastaavanlaisia selvityksiä tehdessä erotettaisiin selkeämmin päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito (3 mainintaa).

"Jatkossa voisi erottaa perhepäivähoidon omana osanaan, koska käytänteet ovat erilaiset päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä vaihtelevuus perhepäivähoidon sisällä on suurempi."

"Vastaaminen oli hieman hankalaa, koska kunnassa on vain yksityistä perhepäivähoitoa. Olisi kannattanut eritellä pph ja päiväkotitoiminta."

Käytännöt myös esimerkiksi ostopalvelutoiminnan ja yksityisen hoidon tuella toteutetun toiminnan suhteen voivat erota toisistaan, mikä teki vastaamisen kyselyyn vaikeaksi ainakin erään vastaajan mukaan.

"Kyselyyn vastaamista hankaloitti se, että ostopalveluissa ja yksityisen hoidon tuella järjestetyssä varhaiskasvatuksessa toimintakäytännöt poikkeavat toisistaan. Ostopalvelu on verrattavissa kunnalliseen toimintaan, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus toimii itsenäisesti ja kunta ohjaa ja valvoo heidän toimintaansa vähemmän. Esim. ostopalveluihin tehdään kaksi ohjauskäyntiä vuodessa, yht päiväkoteihin yksi."

Palautetta annetaankin siitä, ettei sopivaa vastausvaihtoehtoa aina löytynyt monivalintakysymyksistä (5 mainintaa).

"Kyselyyn liittyen esim. kohta, jossa kysyttiin pedagogisia ja kasvatuksen osa-alueiden painotuksia, puuttui mahdollisuus vastata, että yksityisellä palvelun tuottajalla ei ole painotuksia (se on eri asia kuin että "kunnalla ei ole tietoa")."

"Vaihtoehtovastaukset epämääräisiä."

"Joihinkin kysymyksiin oli vaikea vastata, kun ei löytynyt oikeaa vastausvaihtoehtoa - jättimme vastaamatta."

"Kysely oli saaristokunnalle hieman haastava..."

"Alkukysymyksissä oli, onko yksityisellä palveluntuottajalta ostettu palvelusetelillä/rahalla esiopetusta. Eihän sitä voi ostaa palvelusetelillä. Hinnan sille voi määrittää, mutta ei palveluseteliä. Ostohinta on olemassa."

Moni koki selvityksen kuitenkin tarpeellisena (5 mainintaa).

"Kiitos kyselystä! Todella tarpeellista kiinnittää yksityisiin palveluihinkin huomiota, ja laskea ne mukaan tilastoihin, myös palvelusetelituotanto!"

"Hienoa, että yksityistä palvelua kartoitetaan valtakunnan tasolla."

"Olemme kiinnostuneita kehittämään tarjolla olevia palveluita edelleen. Nyt käynnissä on useita varhaiskasvatuksen toimintaan vaikuttavia muutoksia, joita on tarpeen huomioida. Esimerkiksi varhaiskasvatustilaki, subjektiivisen hoidon rajaukset ja kasvatta-

ja-lapsi-suhdelukumuutoksiin yli kolmevuotiaiden kohdalla tuovat tarvetta tarkastella nykyisiä käytänteitä, joten kyselyn tulokset kiinnostavat.”

Kunnat näkevät yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaamisen, valvomisen ja yhteistyön kehittämisen tärkeänä. Eräs vastaaja kiteyttää, että yksityinen varhaiskasvatustoiminta on osa kunnan varhaiskasvatuspalveluja ja se tulee ottaa osaksi varhaiskasvatuksen kehittämistyötä. Sama vastaaja toteaa, että valvonnasta pitää päästä vähitellen ohjauksen, neuvonnan ja yhteistyön suuntaan. Toinen vastaaja toteaa, että yksityiset palvelut on ohjeistettava valtakunnallisesti yhdenvertaisesti kunnallisten palvelujen kanssa.

3 Tulosten koonti

Tähän lukuun on koottu selvityksen keskeisimmät tulokset. Tulokset on jaettu alalukuihin Yksityiset palvelut osana kunnan varhaiskasvatuspalveluja ja Yksityinen varhaiskasvatus-toiminta.

3.1 Yksityiset palvelut osana kunnan varhaiskasvatuspalveluja

3.1.1 Yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista

Kyselyyn vastanneet 217 kuntaa jakautuvat kolmeen yhtä suureen joukkoon siinä suhteessa, mikä on yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osuus yhteensä kaikista kunnan alueella järjestettävistä varhaiskasvatuspalveluista. Ensimmäisellä kolmasosalla (33 %, n=72) ei ole alueellaan lainkaan yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna tai palvelusetelillä toteutettuja varhaiskasvatuspalveluja. Toisella kolmasosalla (33 %, n=72) yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista on alle kymmenen prosenttia ja kolmannella kolmasosalla (32 %, n=70) yli kymmenen prosenttia. Suurimmillaan yksityisten palvelujen osuus on 40 % kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista (n=1).

Vain muutamaa kuntaa lukuunottamatta kaikissa kyselyyn vastanneissa yli 10 000 asukkaan kunnissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Yli 20 000 asukkaan kunnista suurimmassa osassa (75 %, n=40) yksityisten palvelujen osuus on yli kymmenen prosenttia kunnan varhaiskasvatuspalveluista. Yhdeksästä yli 100 000 asukkaan kunnasta kahdessa yksityisten palvelujen osuus on 1–9 %, kolmessa 10–19 %, kolmessa 20–29 % ja yhdessä 30–39 % kunnan varhaiskasvatuspalveluista. Suurin yli 40 %:n osuus on alle 5 000 asukkaan kunnassa.

Kyselyyn vastanneista kunnista siis 65 % (n=142) ilmoittaa kuntansa alueella toteutettavan yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja. Yleisin yksityisen varhaiskasvatustoiminnan muoto näyttäisi olevan yksityisen hoidon tuella toteutettu perhepäivähoito. Perhepäivähoitoa toteutetaan yksityisen hoidon tuella 54 %:ssa (n=117) vastanneita kuntia. Seuraavaksi yleisin

yksityisen varhaiskasvatustoiminnan muoto on yksityisen hoidon tuella toteutettu päiväkotitoiminta, jota toteutetaan 25 %:ssa (n=55) vastanneita kuntia.

Suurimmalla osalla kunnista ei ole linjausta yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuuteen jatkossa seuraavien viiden vuoden aikana. Niistä kunnista, joilla linjaus on, aikoo suurin osa joko säilyttää yksityisten palvelujen määrän ennallaan tai lisätä sitä. Yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrän aikoo joko säilyttää ennallaan tai lisätä määrää kunnista 37 % (n=81). Ostopalvelujen kohdalla määrän aikoo joko säilyttää ennallaan tai lisätä määrää 23 % (n=50) kunnista ja palvelusetelillä toteutettujen palvelujen kohdalla 33 % (n=71) kunnista. Vain kahdeksan prosenttia (n=18) aikoo vähentää ostopalvelujen määrää ja kuusi prosenttia (n=12) yksityisen hoidon tuella toteutettujen palvelujen määrää. Yksikään kunta ei aio vähentää palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrää.

Suurimmiksi syiksi lisätä yksityisten palvelujen määrää kunnat kertovat kustannustehokkuuden (27 mainintaa) ja halun tarjota perheille vaihtoehtoja (20 mainintaa). Selvityksen perusteella kunnat näkevät yksityiset varhaiskasvatuspalvelut ratkaisuna kasvavaan palvelujen kysyntään (13 mainintaa). Yhteensä 20 kuntaa kertoo aloittaneensa juuri palvelusetelin käytön, ottavansa sen lähiaikoina käyttöön, selvittävänsä sen käyttöönottomahdollisuuksia tai pyrkivänsä kasvattamaan palvelusetelin käyttöä entisestään, mutta ei erittele syitä sille, miksi palvelusetelin käyttöä ollaan lisäämässä.

Kuten yksityisten palvelujen osuuden suhteen vastaushetkellä, kunnat jakautuvat kolmeen yhtä suureen joukkoon myös siinä suhteessa, mikä on kunnan tavoite yksityisten palvelujen osuudeksi kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista tulevaisuudessa seuraavien viiden vuoden aikana. Ensimmäinen reilu kolmasosa (35 %, n=76) kunnista tavoittelee yksityisten palvelujen osuudeksi kaikista kunnan varhaiskasvatuspalveluista 0-9 %. Toinen kolmasosa (33 %, n=71) kunnista tavoittelee osuudeksi yli kymmentä prosenttia. Kolmannella vajaalla kolmasosalla (31 %, n=67) kunnista ei ole linjausta siihen, mikä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuuden tulisi kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista tulevaisuudessa olla. Suurin osa (80 %, n=51) niistä yli 10 000 asukkaan kunnista, joilla on linjaus yksityisten palvelujen osuuteen tulevina vuosina, tavoittelee yksityisten palvelujen osuudeksi yli kymmentä prosenttia kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista.

Kun siis vastaushetkellä kolmasosalla (33 %, n=72) kunnista yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista on 0 % ja kolmasosalla (33 %, n=72) 1-9 %, tulevaisuuden linjausten kohdalla enää 17% (n=36) kunnista arvioi yksityisten palvelujen osuudeksi 0 % ja 18 % (n=40) kunnista 1-9 %. Yhtä suuri osa kunnista kertoo yksityisten palvelujen osuuden olevan yli 10 % kunnan kaikista varhaiskasvatuspalveluista niin vastaushetkellä kuin tulevaisuuden tavoitteiden mukaan. Näyttäisi siis siltä, että se joukko kunnista, joilla

ei ole linjausta yksityisten palvelujen osuudelle jatkossa (31 %, n=67), koostuisi niistä kunnista, joissa yksityisten palvelujen osuus vastaushetkellä on 0–9 %.

3.1.2 Kunnan tuki yksityisille varhaiskasvatuspalveluille sekä palveluohjaus

Yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksaa 61 % (n=92) kysymykseen vastanneista 150 kunnasta. Jatkokysymykseen vastanneista 90 kunnasta suurin osa (72%, n=65) suunnittelee säilyttävänsä kuntalisän määrän jatkossa ennallaan. Kuntalisän määrää aikoo lisätä 17 % (n=15) vastanneista kunnista ja vähentää seitsemän prosenttia (n=6) kunnista.

Aloitusrahoitusta toimintansa aloittaville yksityisille palveluntuottajille myöntää kuusi prosenttia (n=8) kysymykseen vastanneista 145 kunnasta. Kunnan tiloja vuokraa kaikille tai osalle kunnassa toimiville yksityisille palveluntuottajille 32 % (n=39) kysymykseen vastanneista 122 kunnasta. Vuokraa perimättä tilojaan tarjoaa viisi prosenttia (n=6) kunnista.

Hieman yli puolet (55 %, n=72) kysymykseen vastanneista 129 kunnasta kertoo, että kunnassa on laadittu linjaus yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palveluohjauksesta. Vastaavasti 44 %:ssa (n=57) kuntia linjausta ei ole tehty. Palveluohjaus on yleensä vastuutettu tietyllä taholla kunnan varhaiskasvatuksen organisaatiossa. Näin vastaa 85 % (n=102) kysymykseen vastanneista 120 kunnasta.

Selvästi suurin osa (85 %, n=108) kysymykseen vastanneista 127 kunnasta ohjaa perheitä ja lapsia yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiriin. Suurimmiksi syiksi ohjata perheitä yksityisten palvelujen piiriin kunnat kertovat, että yksityiset palvelut ovat tasavertainen osa kunnan varhaiskasvatuspalvelujen kokonaisuutta ja kunnan omat palvelut eivät riitä vastaamaan palvelujen kysyntään. Vain 13 % (n=16) vastanneista 127 kunnasta ei ohjaa perheitä yksityisiin palveluihin. Silloinkin syyksi kerrotaan se, että kunnan oman palvelutuotannon ollessa riittävä ei kunnalla ole tarvetta ohjata perheitä yksityisiin palveluihin.

3.1.3 Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaus ja valvonta

Selvityksen perusteella ohjauskäynnit näyttäisivät olevan kuntien yleisin keino ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Suurin osa (87 %, n=109) kysymykseen vastanneista 125 kunnasta kertoo käyttävänsä ohjauskäyntejä menetelmänä ohjata yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Ohjauskäyntejä tehdään yleisimmin vähintään kerran vuodessa. Kunnat näyttäisivät kuitenkin tekevän ohjauskäyntejä useammin päiväkoteihin kuin perhepäivähoitoyksiköihin. Kysymykseen vastanneista 101 kunnasta 80 % (n=81) tekee ohjauskäyntejä vähintään kerran tai kaksi kertaa vuodessa yksityisiin päiväkoteihin. Sen sijaan perhepäivähoitoyksiköihin yhtä usein ohjauskäyntejä tekee 62 % (n=75) kysymykseen vastanneista 121 kunnasta. Kun yksikään kunnista ei tee yksityisiin päiväkoteihin ohjauskäyntejä

harvemmin kuin parin vuoden välein, niin perhepäivähoidon kohdalla näin toimii 10 % kunnista (n=12/121) .

Infotilaisuuksilla yksityistä varhaiskasvatustoimintaa kertoo ohjaavansa 46 % (n=58) kysymykseen vastanneista 125 kunnasta. Neljäsosa kunnista (26 %, n=33) kertoo ohjaavansa yksityisiä palveluntuottajia toimintansa arviointiin. Kunnista 40 % (n=49) kertoo ohjaavansa yksityistä varhaiskasvatustoimintaa asiakastytyväisyyskyselyillä ja seitsemän prosenttia (n=9) henkilöstölle suunnatuilla kyselyillä kuten työtyytyväisyyskyselyillä. Suurin osa kunnista (78 %, n=98) ilmoittaa myös tilastoivansa tietoja yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista. Kolmasosassa (33 %:ssa, n=41) kuntia on laadittu toimintaohje yksityisten palvelujen ohjaamiseen.

Hieman yli puolet (53 %, n=68) kysymykseen vastanneista 129 kunnasta kertoo, että yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvonta kuuluu kunnassa varhaiskasvatuksesta vastaavalle johtajalle. Viidesosa (20 %, n=26) vastanneista kunnista kertoo valvonnan kuuluvan yksityisistä palveluista vastaavalle henkilölle varhaiskasvatusalueilla ja toinen viidesosa (20 %, n=26) yksityisistä palveluista vastaavalle henkilölle keskitetysti kunnan alueella.

Kysymykseen kunnan menettelyistä ja toimenpiteistä uuden yksityisen palveluntuottajan aloittaessa toimintansa¹⁹ vastasi 128 kuntaa. Lähes kaikki kunnat kertovat tarkistavansa palveluntuottajan tekemän ilmoituksen sisällön (98 %, n=125) ja ilmoitukseen tarvittavat liitteet (92 %, n=118) sekä edellyttävänsä ilmoituksessa mahdollisesti olevien puutteiden korjaamista ennen toiminnan aloittamista (90 %, n=115). Kunnista 71 % (n=91) tarkistaa yksityisen varhaiskasvatusyksikön henkilökunnan rikosrekisteriotteet ja 77 % (n=99) kelpoisuudet. Lähes kaikki (95 %, n=121) kunnat kertovat tarkistavansa yksityisen palveluntuottajan tilat ja ympäristön ennen toiminnan aloittamista, 61 % (n=78) kunnista (myös) toiminnan aloittamisen jälkeen. Varhaiskasvatustoiminnan tarkistaa 74 % (n=95) vastanneista kunnista.

Selvityksen perusteella yksityisiin varhaiskasvatuksen palveluntuottajiin on kohdistunut muistutuksia ja valvontatoimenpiteitä, ja palveluntuottajista on kanneltu vuosien 2014–2015 välisenä aikana. Suurin osa näistä on selvityksen perusteella ollut kunnan toimesta suoritettuja valvontatoimenpiteitä, yhteensä vastanneissa kunnissa vähintään²⁰ 129 kappaletta. Lisäksi on ollut vähintään 15 aluehallintoviraston valvontatoimenpidettä. Muistutuksia on ollut vähintään 38 kappaletta ja kanteluja 10 kappaletta. Valvontatoimenpiteistä,

19 Varhaiskasvatuslaki 36/1973, Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011, Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yksityisistä lasten päivähoitopalveluista 1050/2012, Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002.

20 Muistutusten, valvontatoimenpiteiden ja kantelujen tarkka lukumäärä ei ole tiedossa, sillä kuntia pyydettiin ilmoittamaan lukumäärät skaalalla 1–"10 tai enemmän".

muistutuksista ja kanteluista suurin osa on koskenut henkilöstön toimintaa, turvallisuutta, henkilöstön riittävyttä tai koulutustaustaa sekä pedagogista toimintaa.

Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjaamisen ja valvomisen parantamiseksi kunnat toivovat ennen kaikkea aiempaa selkeämpiä säädöksiä ja konkreettista ohjeistusta kunnan rooliin yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaajana ja valvojana. Selkeämpää ohjeistusta toivotaan esimerkiksi siihen, mitä asioita kunnan tulisi yksityisen palveluntuottajan toiminnasta tarkistaa ja kuinka usein. Myös työkaluja yksityisen palveluntuottajan toimintaan puuttumiseen kaivataan. Muutama kunta nostaa esiin myös hämmennyksen siitä, että osa yksityistä varhaiskasvatustoimintaa koskevasta lainsäädännöstä säädetään opetus- ja kulttuuriministeriössä ja osa sosiaali- ja terveysministeriössä.

Ylipäänsä kunnat kaipaavat lisää tukea yksityisten palvelujen ohjaamiseen ja valvomiseen. Tämä toteutuisi kuntien mukaan säännöllisen koulutuksen ja esimerkiksi kuntien välisen yhteistyön kautta. Kunnat kaipaavatkin käytänteiden yhtenäistämistä niin kuntien kesken kuin suhteessa kunnan itse järjestämiin palveluihin. Kunnat kertovat yksityisten palvelujen ohjaamisen ja valvomisen vaativan aikaa, johon on varauduttava myös riittäväillä resursseilla.

3.2 Yksityinen varhaiskasvatustoiminta

3.2.1 Henkilöstö yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

Selvityksen perusteella kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot eivät aina toteudu yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Lähes 15 % (n=15) kysymykseen vastanneista 106 kunnasta arvioi, että väittämä *"kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot toteutuvat kunnan alueella sijaitsevissa yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä"* ei pidä lainkaan paikkansa. Lisäksi kysymykseen vastanneista kunnista seitsemällä prosentilla (n=7) ei ole tietoa kelpoisuusehtojen toteutumisesta. Kysyttäessä henkilöstön kelpoisuusehtojen tarkistamisesta kertoo seitsemän prosenttia (n=8) kysymykseen vastanneista 116 kunnasta, että kunta ei tarkista yksityisten palvelujen henkilöstön kelpoisuuksia koskaan, ja 13 % (n=15) kunnista tarkistavansa kelpoisuudet harvemmin kuin parin vuoden välein. Kaikki kunnat eivät tarkista kelpoisuuksia edes uuden palveluntuottajan aloittaessa toimintansa, sillä vain 77 % (n=99) kysymykseen vastanneista 128 kunnasta kertoo tarkistavansa henkilöstön ja johtajan kelpoisuudet toiminnan alkaessa.

Lisäksi 64 % (n=69/108) kunnista arvioi väittämän *"epäpätevää henkilökuntaa joudutaan palkkaamaan määräaikaisiin suhteisiin pätevien hakijoiden puuttuessa"* ja 30 % (n=32/107) kunnista väittämän *"oppisopimussuhteisia työntekijöitä toimii kasvatusvastuussa kasvatus-*

*henkilöstönä*²¹ pitävän joissakin tapauksissa paikkansa. Lähes viidesosalla vastanneista kunnista ei ole tietoa, joudutaanko yksityisissä palveluissa käyttämään epäpätevää henkilökuntaa tai oppisopimussuhteisia kasvatusvastuussa.

Avoimessa vastauskentässä eräs vastaaja kirjoittaa, että niissä yksityisissä palveluissa, joissa yrittäjänä toimii lastentarhanopettaja, kelpoisuusehdot toteutuvat, mutta muilla yrittäjillä on ollut haasteita pätevien lastentarhanopettajien rekrytoimisessa. Myös toinen vastaaja kirjoittaa henkilöstön olevan osittain epäpätevää kunnan alueella toimivissa yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Etenkin vieraskielisessä päiväkotitoiminnassa kirjoittajalla on tullut vastaan se, että henkilöstöllä on ulkomailla suoritettuja tutkintoja, joiden pätevyys suhteessa kelpoisuusehtoihin Suomessa on työlästä selvittää. Selvityksen perusteella yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin on kohdistunut muistutuksia, valvontatoimenpiteitä ja kanteluja, jotka ovat koskeneet henkilöstön koulutustaustaa, henkilöstön toimintaa ja pedagogista toimintaa vuosina 2014–2015.

Kasvatushenkilöstön ja lasten mitoituksen (suhdeluvun) kerrotaan toteutuvan yksityisissä palveluissa päivähoitoasetuksen (239/1973) mukaisesti. Vain kahdeksan prosenttia (n=9) kysymykseen vastanneista 116 kunnasta kertoo suhdeluvun toteutuvan vain joissakin tapauksissa. Suhdeluvun toteutumisesta kunnilla näyttäisi myös olevan eniten tietoa verrattuna muihin henkilöstöä koskeviin kysymyksiin, sillä vain kahdella prosentilla (n=2) kunnista ei ole tietoa suhdeluvun toteutumisesta. Selvityksen perusteella yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin on kohdistunut muistutuksia, valvontatoimenpiteitä ja kanteluja, jotka ovat koskeneet henkilöstön riittävyyttä vuosina 2014–2015.

Perhepäivähoitajalta ei lain sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksesta (272/2005) pykälän 11 mukaan edellytetä välttämättä varhaiskasvatusalan koulutusta, vaan työnantaja tai yksityisten palvelujen kohdalla perhepäivähoitajan hyväksyvä kunta arvioi, minkälainen soveltuva koulutustausta riittää tehtävästä suoriutumiseen. Selvityksen perusteella suurimmassa osassa (58 %, n=70) kysymykseen vastanneista 120 kunnasta vain osalla yksityisistä perhepäivähoitajista on perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu varhaiskasvatusalan koulutus. Kunnista 13 % (n=15) vastaa, ettei väittämä ”yksityisillä perhepäivähoitajilla on perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu varhaiskasvatusalan koulutus” pidä ollenkaan paikkansa. Vain 22 % (n=26) kunnista arvioi väittämän pitävän täysin paikkansa. Monilta yksityisenä perhepäivähoitajana työskenteleviltä näyttäisi siis puuttuvan varhaiskasvatusalan koulutus, vaikka perhepäivähoitoa toteutetaan yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista eniten, yksityisen hoidon tuella yli puolessa (54 %, n=117) kun-

21 Oppisopimussuhteiset työntekijät eivät lain sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuksista (272/2005) mukaan ole kelpoisia toimimaan kasvatushenkilöstönä kasvatusvastuuta edellyttävissä tehtävissä.

tia, palvelusetelillä 12 %:ssa (n=26) kuntia ja ostopalveluna kuudessa prosentissa (n=14) kuntia.

Suurin osa kunnista arvioi erityisasiantuntijoiden palvelujen ja tuen sekä ammattitaitoa ylläpitävän ja kehittävän koulutuksen olevan vain joissakin tapauksissa riittävästi yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstön saatavilla. Näin arvioi erityisasiantuntijoiden palvelujen ja konsultaation osalta 42 % (n=46/109) kunnista ja ammattitaitoa kehittävän koulutuksen osalta 46 % (n=52/112) kunnista. Vähemmistö kunnista arvioi kuitenkin, ettei palveluja olisi ollenkaan saatavilla.

Suurin osa kunnista arvioi, että yksityisissä päiväkodeissa toimii kasvatushenkilökunnan lisäksi siivous- ja keittiöhenkilökuntaa vain joissakin tapauksissa. Näin arvioi siivoushenkilökunnan kohdalla 44 % (n=46/104) ja keittiöhenkilökunnan kohdalla 54 % (n=56/104) kunnista. Erillistä siivoushenkilökuntaa ei toimi lainkaan yksityisissä päiväkodeissa 11 %:ssa (n=11) kuntia ja keittiöhenkilökuntaa 15 %:ssa (n=16) kuntia.

3.2.2 Toiminta ja tilat yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

Selvityksen perusteella yksityiset palveluntuottajat toteuttavat varhaiskasvatustoimintaa yleensä joko omissa tiloissaan tai muulta taholta kuin kunnalta vuokratuissa tiloissa. Kysymykseen vastanneista 122 kunnasta 75 %:ssa (n=92) osa tai kaikki palveluntuottajat toteuttavat toimintaa omissa tiloissaan ja 58 %:ssa (n=71) muulta taholta kuin kunnalta vuokratuissa tiloissa. Kunnista 32 % (n=39) kuitenkin tarjoaa omia tilojaan yksityisille palveluntuottajille vuokraa vastaan ja viisi prosenttia (n=6) ilman vuokraa.

Kunnat arvioivat yksityisten palveluntuottajien toimitilat asianmukaisiksi useammin kaikissa kuin joissakin tapauksissa. Kysymykseen vastanneista 122 kunnasta 58 % (n=71) arvioi ulkotilat ja 60 % (n=73) sisätilat kaikissa tapauksissa asianmukaisiksi, terveellisiksi ja turvallisiksi ja lapsen kehitystä ja oppimista edistäviksi. Ulkotilat vain joissakin tapauksissa asianmukaisiksi arvioi 36 % (n=44) kunnista ja sisätilat 35 % (n=43) kunnista. Varhaiskasvatusympäristön ja -välineistön arvioi monipuolisiksi kutakuinkin yhtä moni kunnista kaikissa kuin joissakin tapauksissa. Vain noin viidellä prosentilla kunnista ei ole tietoa ympäristön ja välineistön monipuolisuudesta ja toimitilojen asianmukaisuudesta yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Selvityksen perusteella yksityisiin varhaiskasvatuksen palveluntuottajiin on kohdistunut toimintaympäristöä koskevia muistutuksia, valvontatoimenpiteitä ja kanteluja vuosina 2014–2015, mutta vähemmän kuin henkilöstöä ja henkilöstön toimintaa koskevia. Turvallisuus on kuitenkin yksi suurimmista muistutuksista, valvontatoimenpiteistä ja kanteluja koskeneista aiheista.

Kysymykseen vastanneista 119 kunnasta vain kahdeksassa prosentissa (n=9) kaikki ja 13 %:ssa (n=16) osa yksityisistä palveluntuottajista käyttää sähköistä asiakastietojärjestelmää. Vain yhdessä kunnassa kaikki ja neljässä kunnassa osa yksityisistä palveluntuottajista käyttää mobiilikirjausjärjestelmää lasten varhaiskasvatusaikojen ja henkilökunnan työaikojen seurantaan.

Kysymykseen vastanneista 122 kunnasta 88 %:ssa (n=107) järjestetään suomenkielistä ja 21 %:ssa (n=26) ruotsinkielistä yksityistä varhaiskasvatusta. Englanninkielistä yksityistä varhaiskasvatusta järjestetään yhtä monessa kunnassa kuin ruotsinkielistäkin (21 %, n=26). Muulla kielellä toteutetut yksityiset varhaiskasvatuspalvelut ovat selvänä vähemmistönä, näistä yleisimpinä venäjän- ja saksankielinen varhaiskasvatus, joita toteutetaan kolmessa prosentissa (n=4) vastanneita kuntia.

Yleisimmät yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toiminnassaan toteuttamat pedagogiset painotukset ovat selvityksen perusteella Steiner- ja Montessori-pedagogiikka. Kun selvityksen perusteella 142 kunnassa toteutetaan ylipäänsä yksityistä varhaiskasvatus-toimintaa, toteutetaan Steiner-pedagogiikkaa näistä kunnista 14 %:ssa (n=20) ja Montessori-pedagogiikka 10 %:ssa (n=14). Reggio Emilia -pedagogiikkaa toteutetaan kuudessa kunnassa ja Freinet-pedagogiikkaa yhdessä kunnassa.

Toiminnallisia painotuksia yksityisillä palveluntuottajilla on pedagogisia painotuksia useammin. Yleisimmät toiminnalliset painotusalueet ovat liikuntakasvatus ja ympäristö- ja luontokasvatus. Niistä kunnista, joissa toteutetaan ylipäänsä yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, 37 %:ssa (n=53) toimii liikuntakasvatusta toteuttavia yksityisiä palveluntuottajia ja 32 %:ssa (n=45) ympäristö- ja luontokasvatusta toteuttavia palveluntuottajia. Lisäksi viisi kuntaa mainitsee vapaassa vastauskentässä alueellaan toimivan palveluntuottajia, jotka painottavat kestävästä kehitystä toiminnassaan. Neljä kuntaa mainitsee luonto- ja/tai seikkailukasvatuksen.

Musiikkikasvatusta toteutetaan yksityisenä varhaiskasvatuspalveluna 22 %:ssa (n=31) ja taidekasvatusta 12 %:ssa (n=17) niistä kunnista, joissa järjestetään yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Uskontokasvatuksen mainitsee vapaassa vastauskentässä yhdeksän kuntaa. Pedagogisten ja toiminnallisten painotusten kohdalla on huomattava, että tulokset kertovat, kuinka laajalti painotuksia toteutetaan, eivät sitä, kuinka monessa yksikössä niitä toteutetaan. On siis mahdollista, että mitattaessa painotuksia toteuttavien varhaiskasvatusyksiköiden lukumäärän perusteella voisivat tulokset painotusten yleisyydestä olla erilaiset. Sama koskee kysymystä siitä, millä kielellä yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja toteutetaan.

Kunnista kutakuinkin yhtä moni arvioi varhaiskasvatustoiminnan olevan monipuolista, hyvin suunniteltua ja arvioitua ja tukevan lapsen kehitystä ja oppimista kaikissa tapauksissa kuin joissakin tapauksissa. Vain joissakin tapauksissa varhaiskasvatustoiminnan ar-

vioi olevan monipuolista 40 % (n=49/122) kunnista, hyvin suunniteltua ja arvioitua 43 % (n=53/122) kunnista ja tukevan lapsen kehitystä ja oppimista 45 % (n=54/120) kunnista. Noin kymmenellä prosentilla kunnista ei ole tietoa asiasta.

Varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa yksityisissä päiväkodeissa näyttäisi olevan yhtä yleistä se, että osa tai kaikki yksiköt laativat itse oman suunnitelmansa kuin se, että osa tai kaikki yksiköt käyttävät kunnan suunnitelmaa pohjana omansa laatimiselle. Vain yksi kunta vastaa, ettei yksikkökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia laadita ollenkaan osassa tai kaikissa kunnan yksityisissä päiväkodeissa. Sen sijaan perhepäivähoidon kohdalla kymmenen kunnan mukaan yksikkökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia ja kahdeksan kunnan mukaan lapsikohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia ei laadita kaikissa tai osassa kunnan yksityisistä perhepäivähoitoyksiköistä.

Tyypillisimmin osa tai kaikki kunnan yksityiset päiväkodit käyttävät kunnan esiopetus-suunnitelmia omien suunnitelmien laatimisen pohjana. Oman esiopetus-suunnitelman laatiminen ja suunnitelman laatiminen yhteistyössä kunnan kanssa näyttäisi olevan kuttakuinkin yhtä yleistä. Kunnista 11 kertoo, että kunnan alueella toimii yksityisiä päiväkotia, joissa ei laadita esiopetus-suunnitelmia lainkaan. Samalla määrällä kuntia ei ole asiasta tietoa.

Kysymykseen vastanneista 121 kunnasta 48 % (n=58) arvioi yhteistyön kodin ja yksityisten palveluntuottajien välillä toimivaksi ja monipuoliseksi kaikissa tapauksissa. Sen sijaan 40 % (n=48) vastanneista kunnista arvioi yhteistyön olevan toimivaa ja monipuolista vain joissakin tapauksissa.

Selvityksen perusteella näyttäisi siltä, että monella kunnalla ei ole tietoa yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toteuttamaan toimintaan liittyvistä asioista. Erilaisten yksityisten palvelujen varhaiskasvatustoimintaa koskevien kysymysten kohdalla niiden kuntien lukumäärä, joilla ei ole asiasta tietoa, vaihtelee välillä 6–24. Vähiten tietoa näyttäisi olevan perhepäivähoidon varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytännöistä, sillä vastaajista 27 kunnalla ei ole tietoa perhepäivähoidon yksikkökohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisesta. Kasvatushenkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun toteutumisesta yksityisissä palveluissa lähes kaikilla kunnilla näyttäisi olevan tieto.

3.2.3 Asiakkaat yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

Tyypillisimpiä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen asiakkaita näyttäisivät olevan 3–5-vuotiaiden lasten perheet, jotka tarvitsevat lapselle päivähoitoa tyypillisiin kellonai-koihin. Vain muutama kunta kertoo alueellaan toimivan palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa varhaiskasvatusta 3–5-vuotiaille lapsille. Sen sijaan viidesosassa (20 %, n=28) niitä kun-

tia, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, toimii palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa palveluja alle kolmevuotiaille, ja neljäsosassa (25 %, n=36) palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa palveluja esiopetusikäisille. Todellisuudessa kuntia, joissa osa tai kaikki yksityiset palveluntuottajat eivät tarjoa palveluja esiopetusikäisille, on oltava enemmän, sillä selvityksen perusteella esiopetusta tai sen tavoitteet saavuttavaa toimintaa²² toteutetaan ostopalveluna 41 kunnassa, palvelusetelillä 10 kunnassa ja yksityisen hoidon tuella 30 kunnassa, eli ylipäänsä yksityisinä palveluina korkeintaan 57 %:ssa (n=81)²³ niitä kuntia, joissa toimii yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia.

Neljäsosassa (25 %, n=35) niistä kunnista, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa osapäiväistä varhaiskasvatusta ja 11 %:ssa (n=15) palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa osaviikkoista varhaiskasvatusta. Lisäksi näistä kunnista 67 %:ssa (n=95) toimii palveluntuottajia, jotka eivät tarjoa vuorohoitoa. Todellisuudessa kuntia, joissa osa tai kaikki yksityiset palveluntuottajat eivät tarjoa vuorohoitoa, on oltava enemmän, sillä selvityksen perusteella vuorohoitoa toteutetaan ostopalveluna yhdeksässä kunnassa, palvelusetelillä viidessä kunnassa ja yksityisen hoidon tuella viidessä kunnassa, eli ylipäänsä yksityisenä palveluna korkeintaan 13 %:ssa (n=19)²³ niitä kuntia, joissa yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja järjestetään.

Useampi kunta kertoo avoimessa vastauskentässä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen aukioloaikojen rajaavan asiakaskunnasta pois ne perheet, jotka tarvitsevat lapselle päivähoitoa tyypillisten aukioloaikojen ulkopuolelta. Yksi vastaaja kertoo, että ”ilmiötä, että yksityinen ottaisi helpot ja selkeät hoitoajat -- esiintyy välillä”. Sen sijaan seitsemässä kunnassa toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka tarjoavat palvelujaan vain vuorohoitoa tarvitseville lapsille. Yksi kunta kirjoittaa syyksi ylipäänsä lisätä yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää sen, että ”ilta-, yö- ja viikonloppuhoidon tarve” on lisääntynyt. Toinen kunta kertoo, että kunta käyttäisi enemmän yksityisiä vuorohoitopalveluja, mutta niitä tarjoavia palveluntuottajia ei ole saatavilla.

3.2.4 Lapsen tuen tarve yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa

Useampi kunta kertoo avoimessa vastauskentässä, että erityistä tukea tarvitsevat lapset on sijoitettava kunnan varhaiskasvatuspalveluihin, sillä yksityiset palveluntuottajat eivät ota erityistä tukea tarvitsevia lapsia asiakkaikseen tai lapset eivät saa riittävästi tarpeenmukaista tukea yksityisten palvelujen piirissä.

22 Perusopetuslaki 628/1998.

23 Luku on laskettu sen mahdollisuuden mukaan, että kaikissa vastanneissa kunnissa toteutetaan ko. toimintaa yksityisistä palveluista vain joko ostopalveluna, palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Todennäköisesti samassa kunnassa toteutetaan ko. toimintaa kuitenkin useammalla tavalla, jolloin kuntien lukumäärä on pienempi.

Kokemukset saavat tukea selvityksen tuloksista, joiden mukaan lähes puolessa (47 %, n=67) niistä kunnista, joissa toteutetaan yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja (N=142), toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät pääsääntöisesti tarjoa palvelujaan erityistä tukea tarvitseville lapsille. Jopa puolet (n=60) kysymykseen vastanneista 119 kunnasta arvioi lapsen saavan tarvitsemaansa erityistä tukea vain joissakin tapauksissa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä. Yhdeksän prosenttia (n=11) arvioi, ettei lapsi saa tarvitsemaansa erityistä tukea yksityisten palvelujen puolella lainkaan.

Kunnista 42 % (n=45/108) arvioi, että yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa on vain joissakin tapauksissa riittävästi ja lasten tarpeita vastaavasti erityisasiantuntijoiden palveluja saatavilla ja että henkilöstö ja johtaja saavat vain joissakin tapauksissa riittävästi näiden asiantuntijoiden tukea (n=46/109). Kysymykseen vastanneista 103 kunnasta 41 % (n=42) arvioi myös, että yksityisissä päiväkodeissa ei ole tarvittaessa lapsi ja/tai ryhmäkohtaisia avustajia, 31 % (n=32) arvioi, että avustajia on joissakin tapauksissa.

Lisäksi kahdeksan prosenttia (n=8) kysymykseen vastanneista 95 kunnasta arvioi, ettei esiopetusikäinen lapsi saa tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja yksityisissä palveluissa. Vastanneista kunnista 23 % (n=22) arvioi lapsen saavan oppilashuollon palvelut vain joissakin tapauksissa. Jopa viidesosa (21 %, n=20) vastanneista kunnista ei kuitenkaan osaa sanoa, saako esiopetusikäinen tarvitsemansa oppilashuollon palvelut yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä vai ei.

4 Johtopäätökset

Selvitys yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista on aineistoltaan laaja ja tuloksia on mahdollista tarkastella monesta näkökulmasta. Johtopäätöksissä tuloksista nostetaan tarkasteltavaksi joitakin keskeisiä asioita.

Kuntien tilanteet yksityisen varhaiskasvatuksen osalta ovat keskenään hyvin erilaiset. Ensimmäisellä kolmasosalla kyselyyn vastanneista kunnista yksityisten palvelujen osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluista on alle kymmenen prosenttia, toisella kolmasosalla yli kymmenen prosenttia. Kolmannessa kolmasosassa kuntia sen sijaan ei toteuteta yksityistä varhaiskasvatustoimintaa lainkaan. Lisäksi monissa niissä kunnissa, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa, toimii ainoastaan yksityisiä perhepäivähoitajia, ei muita varhaiskasvatuksen yksityisiä palveluntuottajia. Kuitenkin muutamaa kuntaa lukuunottamatta kaikissa kyselyyn vastanneissa yli 10 000 asukkaan kunnissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa.

Selvityksen perusteella yksityisen hoidon tuella toteutettu perhepäivähoito näyttäisi olevan yleisin yksityisen varhaiskasvatuksen palvelumuoto. Yksityistä perhepäivähoitoa toteutetaan useimmissa niissä kunnissa, joissa toteutetaan yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. On kuitenkin huomattava, että selvityksen tulokset eivät kerro yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden lukumäärää eivätkä sitä, kuinka paljon lapsia niiden piirissä on. Perhepäivähoitajat toimivat usein yksin, ja yksi perhepäivähoitaja tarjoaa varhaiskasvatusta huomattavasti pienemmälle määrälle lapsia kuin päiväkotit. On siis mahdollista, että varhaiskasvatusyksiköiden tai palvelujen piirissä olevien lasten lukumäärän mukaan mitattuna yleisimpänä yksityisen varhaiskasvatuksen palvelumuotona näyttäytyisi jokin toinen perhepäivähoidon sijaan.

Kunnat näkevät yksityiset varhaiskasvatuspalvelut pääosin positiivisessa valossa ennen kaikkea siitä syystä, että yksityisten palvelujen tukeminen tulee kunnalle edullisemmaksi kuin omien palvelujen tuottaminen. Lisäksi kunnat näkevät, että yksityiset palvelut rikkauttavat varhaiskasvatuksen palveluvalikoimaa. Kunnat ohjaavat perheitä yksityisiin palveluihin pääosin kahdesta syystä: yksityiset palvelut ovat tasavertainen osa kunnan varhais-

kasvatuspalveluja ja kunnan itse tuottamat varhaiskasvatuspalvelut eivät riitä vastaamaan palvelujen kysyntään.

Steiner-pedagogiikka näyttyy yleisimpänä pedagogisena painotusalueena yksityisessä varhaiskasvatuksessa selvityksen perusteella. Toiseksi yleisimpänä pedagogisena painotuksena näyttyy Montessori-pedagogiikka. Toiminnallisia painotuksia yksityisillä palveluntuottajilla näyttäisi olevan pedagogisia painotuksia useammin. Näistä yleisimpiä näyttäisivät olevan liikuntakasvatus ja ympäristö- ja luontokasvatus. Myös näiden tulosten kohdalla on otettava huomioon se, että tulokset kertovat, kuinka useassa kunnassa toimii sellaisia palveluntuottajia, jotka toteuttavat pedagogisia tai toiminnallisia painotuksia toiminnassaan. On siis mahdollista, että tulokset näyttäytyisivät erilaisina varhaiskasvatustyksiköiden lukumäärien mukaan mitattuna. Kielellisistä painotuksista ruotsin- ja englanninkielinen varhaiskasvatus ovat yleisimmät.

Kunnissa on hyviä ja huonoja kokemuksia yksityisestä varhaiskasvatustoiminnasta. Moni kunta kertoo hyvästä yhteistyöstä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Kuntien arvioiden mukaan yksityisen varhaiskasvatustoiminnan laatu näyttäisi kuitenkin vaihtelevan. Kunnista kutakuinkin yhtä moni arvioi väittämien, joiden mukaan varhaiskasvatustoiminta yksityisissä palveluissa on monipuolista, hyvin suunniteltua ja arvioitua ja tukee lapsen kehitystä ja oppimista, pitävän paikkansa täysin tai vain joissakin tapauksissa.

Suurin osa kunnista arvioi, että yksityisissä päiväkodeissa toimii kasvatushenkilökunnan lisäksi vain joissakin tapauksissa erillistä siivous- ja keittiöhenkilökuntaa. Kun ruokailuun ja yleiseen hygieniaan liittyvät työt kuuluvat kuitenkin jokaisen päiväkodin arkeen, on tulosten valossa syytä epäillä, että monessa yksityisessä päiväkodissa kasvatushenkilökunnan työnkuvaan kuuluu paljon muitakin kuin kasvatustehtäviä. Niiden hoitamiseen kuluva aika on pois itse varhaiskasvatustoiminnan suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioimisesta, mikä taas ei voi olla heijastumatta pedagogiikan laatuun.

Perhepäivähoito näyttyy selvityksessä yleisimpänä yksityisen varhaiskasvatuksen muotona, mutta kuntien mukaan vain osalla yksityisistä perhepäivähoitajista on perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu varhaiskasvatusalan koulutus. Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) ei edellytä perhepäivähoitajalta varhaiskasvatusalan koulutusta, ja muutama kunta ottaakin esille tarpeen perhepäivähoitajien kelpoisuusehtojen tarkentamiselle. Selvityksen perusteella kunnat tekevät ohjauskäyntejä yksityisiin perhepäivähoitoyksiköihin harvemmin kuin yksityisiin päiväkoteihin, vaikka perhepäivähoitajilta puuttuu usein sellainen ammatillinen tuki, jota kollegat päiväkodeissa toisilleen tarjoavat.

Kaiken kaikkiaan kasvatushenkilöstön kelpoisuuksien toteutumiseen yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa on selvityksen perusteella syytä kiinnittää tulevaisuudessa enemmän

huomiota. Kuntien arvioiden mukaan kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot eivät aina toteudu yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa eikä kaikilla kunnilla ole tietoa kelpoisuuksien toteutumisesta. Osa kunnista ei tarkista yksityisten palvelujen henkilöstön kelpoisuuksia koskaan tai tarkistaa kelpoisuudet harvakseltaan. Edes uuden palveluntuottajan aloittaessa toimintansa kaikki kunnat eivät tarkista henkilöstön kelpoisuuksia. Kunnat arvioivat yksityisten palveluntuottajien joutuvan joissakin tapauksissa palkkaamaan epäpätevää henkilökuntaa ja käyttävän oppisopimussuhteisia työntekijöitä kasvatusvastuuta edellyttävissä tehtävissä. Lisäksi osalla kunnista ei ole tietoa, joudutaanko yksityisissä palveluissa käyttämään epäpätevää henkilökuntaa tai oppisopimussuhteisia kasvatusvastuussa.

Tulevaisuudessa on syytä kiinnittää huomio myös siihen, kuinka lapsen tarpeenmukainen erityinen tuki taataan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piirissä. Selvityksen perusteella kaikki yksityiset palveluntuottajat eivät tarjoa varhaiskasvatuspalvelujaan erityistä tukea tarvitseville lapsille eivätkä kaikki yksityisten palvelujen piirissä olevat lapset saa tarvitsemaansa tukipalveluja. Tämä herättää huolen siitä, että kaikki lapset eivät saa tarvitsemaansa tukea riittävän varhaisessa vaiheessa ennen perusopetukseen siirtymistä. Myös mahdollisimman pysyvä lapsiryhmä ja suhde kasvatushenkilökuntaan voi olla uhattuna, mikäli lapsi joutuu vaihtamaan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen piiristä kunnan palvelujen piiriin tuen tarpeen ilmaannuttua. Erityistä tukea tarvitsevien lasten rajaaminen asiakaskunnan ulkopuolelle herättää kysymyksen myös palvelujen eriytymisestä: kunnat näkevät yksityiset varhaiskasvatuspalvelut kunnan palveluvalikoimaa rikastuttavana tekijänä, mutta lisäävätkö ne vaihtoehtojen määrää vain niiden perheiden kohdalla, joiden lapset eivät tarvitse erityistä tukea?

Selvityksen perusteella näyttäisi siltä, että kunnilla ei ole aina tietoa yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toteuttamaan toimintaan liittyvistä asioista. Kuntien käytännöt siinä, kuinka usein yksityisten palveluntuottajien toimintaan liittyviä asioita ja asiakirjoja tarkistetaan, vaihtelevat. Moni kunta kertoo kokevansa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvomisen haasteellisena. Valtakunnallinen ohjeistus koetaan epäselvänä ja erityisesti epäkohtiin puuttuminen vaikeana. Kunnat kaipaavat selkeämpiä säädöksiä, yhteneviä käytänteitä sekä lisää tukea yksityisten palvelujen ohjaamiseen ja valvomiseen koulutuksen ja yhteistyön avulla.

Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen voisi arvioida tulevaisuudessa lisääntyvän. Kysyttäessä kuntien linjauksia yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen määrän suhteen lähivuosina ei suurimmalla osalla kunnista ole asiaan linjausta. Kuitenkin niistä kunnista, joilla linjaus on, aikoo selvästi suurin osa joko säilyttää yksityisten palvelujen määrän ennallaan tai lisätä niiden määrää. Vain pieni osa kunnista aikoo vähentää yksityisten palvelujen määrää. On siis tärkeää, että yksityiset palvelut otetaan tulevaisuudessa entistä vahvemmin huomioon varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa kehittämistyössä. Yksityiset varhaiskasvatuspalvelut tulisi saada mukaan

opetus- ja kulttuuriministeriön varhaiskasvatuksen tiedontuotannon kehittämishankkeeseen (Varda). Yhtenä haasteena tässä on se, että selvityksen perusteella suurin osa yksityisistä palveluntuottajista ei käytä sähköisiä asiakastietojärjestelmiä.

Selvityksen tuloksia ja kuntien antamaa palautetta on selvästi tarpeen hyödyntää myös laadittaessa vastaavanlaisia selvityksiä yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista tulevaisuudessa. Yksityistä päiväkotitoimintaa ja yksityistä perhepäivähoitoa on jatkossa syytä selvittää erikseen. Myös ero yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutettujen palvelujen välillä tulee tulevaisuudessa selvityksissä erottaa, sillä kuntien käytäntöjen kerrotaan olevan joskus erilaisia esimerkiksi yksityisen hoidon tuella ja ostopalveluna toteutettujen palvelujen välillä. Tässä selvityksessä yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja on tarkasteltu kuntien tuottaman tiedon näkökulmasta, mutta jatkossa yksityisestä varhaiskasvatustoiminnasta tulisi selvittää myös palveluntuottajilta ja niiden henkilöstöltä itseltään.

Liite. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen selvityksen kyselylomake

Opetus- ja kulttuuriministeriö / 3.12.2015

Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen yksikkö

Selvitys yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista

Arvoisa vastaanottaja

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen osasto toteuttaa kaikkiin Manner-Suomen kuntiin kohdistuvan valtakunnallisen selvityksen yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista. Selvitys toteutetaan kuntiin suunnatulla kyselyllä joulukuun 2015 aikana. Kyselyn tavoitteena on saada valtakunnallisesti kattavaa tietoa varhaiskasvatuksen yksityisten palvelujen muodoista, tukemisesta, henkilöstöstä, tiloista ja ympäristöistä, varhaiskasvatustoiminnasta sekä käytetyistä tietojärjestelmistä. Lisäksi tavoitteena on kartoittaa yksityisen varhaiskasvatustoiminnan palveluohjausta sekä ohjausta ja valvontaa. Kyselyssä ollaan kiinnostuneita myös yhteistyöstä kunnan ja yksityisen varhaiskasvatuspalvelun välillä. Selvitys kattaa yksityisistä palveluista ostopalvelun sekä palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutetut varhaiskasvatuspalvelut. Kyselyyn vastaamiseksi on tärkeä huomioida, että *kyselyssä ostopalvelu ja palvelusetelillä tuotettu toiminta luokitellaan yksityiseksi toiminnaksi yksityisen hoidon tuella toteutetun toiminnan lisäksi*. Kysymykset koskevat päiväkotitoimintaa, perhepäivähoitoa, esiopetusta ja vuorohoitoa.

Kysely on suunnattu vastattavaksi kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalle johtajalle/viranhaltijalle tai hänen määrittelemälleen taholle. *Kustakin kunnasta on tarkoitus kuitenkin lähettää vain yksi vastaus.*

Lomakkeessa on kaikkiaan 36 kysymystä, ja ne jakautuvat yhdeksään teemaan. Kysymykset ovat pääosin monivalintakysymyksiä. Kysymykset 11 ja 13 sisältävät väittämiä, joihin vastaajaa pyydetään vastaamaan asteikolla 1–3. Lomakkeessa on muutamia niin kutsuttuja avoimia kysymyksiä, joihin voi muotoilla vapaasti oman vastauksen. Kyselylomakkeen alussa kysytään vastaajan ja kunnan taustatietoja. Myös kunnan itse järjestämiin varhaiskasvatuspalveluihin liittyviä tietoja kysytään lomakkeen aluksi. *Mikäli kunnassanne ei ole yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja, riittää, kun vastaatte teemaan I.* Tähdellä (*) merkityt kysymykset ovat pakollisia vastata.

Kyselyn tuloksia hyödynnetään varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa kehittämisessä sekä säädösvalmistelussa. Koska varhaiskasvatuksen yksityisistä palveluista ei ole kattavaa valtakunnallista tietoa, kuntanne näkemys ja vastaus varhaiskasvatuksen yksityisistä

palveluista on erittäin tärkeä. Tulokset julkaistaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta kevään 2016 aikana.

Kysely avautuu 3.12.2015 ja vastausaika päättyy 18.12.2015. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Kiitos vastauksestanne!

Lisätietoja opetus- ja kulttuuriministeriöstä:

- opetusneuvos Kirsi Alila, kirsi.alila@minedu.fi, puh. 02953 30365
- neuvotteleva virkamies Tarja Kahiluoto, tarja.kahiluoto@minedu.fi, puh. 02953 30386
- erityisasiantuntija Lea Vuorinen, lea.vuorinen@minedu.fi; puh. 02953 30215.

Vastaajan taustatiedot

VASTAAJA *

Nimi_____

Virkanimike_____

Sähköpostiosoite_____

Puhelinnumero_____

KUNTA *

[Pudotusvalikossa Manner-Suomen kunnat]

(*)Mikäli kuntanne puuttuu listauksesta, kirjoita kunnan nimi tähän. _____

KUNNAN KOKO *

Pudotusvalikossa:

yli 100 000 as

50 001–100 000 as

20 001–50 000 as

10 001–20 000 as

5 001–10 000 as

5 000 tai > as

MAAKUNTA, JOSSA KUNTA SIJAITSEE *

[Pudotusvalikossa Suomen maakunnat]

ALUEHALLINTOVIIRASTO, JONKA TOIMIALUEELLE KUNTA KUULUU *

[Pudotusvalikossa Suomen maakunnat]

I. VARHAISKASVATUSPALVELUT KUNNAN ALUEELLA

1. Kunnan alueella on seuraavia **kunnan järjestämiä** varhaiskasvatuspalveluja: *

Kunnallisia päiväkotia	Kyllä	Ei
Kunnallista perhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Kunnallista avoimen varhaiskasvatuksen palvelua	Kyllä	Ei
Kunnallista esiopetusta	Kyllä	Ei
Kunnallista vuorohoitoa	Kyllä	Ei

2. Kunnan alueella on seuraavia **yksityisiä** varhaiskasvatuspalveluja:a) **Ostopalveluna** toteutettuja varhaiskasvatuspalveluja: *

Ostopalvelupäiväkoteja	Kyllä	Ei
Ostopalveluna toteutettua perhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Ostopalveluna toteutettua ryhmäperhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Ostopalveluna toteutettua avoimen varhaiskasvatuksen palvelua	Kyllä	Ei
Ostopalveluna toteutettua esiopetusta	Kyllä	Ei
Ostopalveluna toteutettua vuorohoitoa	Kyllä	Ei

b) **Palvelusetelillä** toteutettuja varhaiskasvatuspalveluja: *

Palvelusetelillä toteutettua päiväkotitoimintaa	Kyllä	Ei
Palvelusetelillä toteutettua perhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Palvelusetelillä toteutettua ryhmäperhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Palvelusetelillä toteutettua avointa varhaiskasvatusta	Kyllä	Ei
Palvelusetelillä toteutettua esiopetusta	Kyllä	Ei
Palvelusetelillä toteutettua vuorohoitoa	Kyllä	Ei

c) **Yksityisen hoidon tuella** toteutettuja varhaiskasvatuspalveluja: *

Yksityisen hoidon tuella toteutettua päiväkotitoimintaa	Kyllä	Ei
Yksityisen hoidon tuella toteutettua kuusivuotiaiden kokopäiväistä varhaiskasvatusta	Kyllä	Ei
Yksityisen hoidon tuella toteutettua perhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Yksityisen hoidon tuella toteutettua ryhmäperhepäivähoitoa	Kyllä	Ei
Yksityisen hoidon tuella toteutettua avointa varhaiskasvatuspalvelua	Kyllä	Ei
Yksityisen hoidon tuella toteutettua vuorohoitoa	Kyllä	Ei

3. Mikä on ostopalveluna, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella toteutettujen varhaiskasvatuspalvelujen osuus yhteensä kunnassa tällä hetkellä? *

- 0 %
- 1–9 %
- 10–19 %
- 20–29 %
- 30–39 %
- Enemmän kuin 40 %
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

4. Mikä on kunnan linjaus yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osuudesta jatkossa, seuraavien viiden vuoden aikana? *

	Kunnan tavoitteena on säilyttää palvelujen määrä ennallaan	Kunnan tavoitteena on lisätä palvelujen määrää	Kunnan tavoitteena on vähentää palvelujen määrää	Kunnalla ei ole linjausta aiheeseen
Ostopalveluna toteutetut varhaiskasvatuspalvelut				
Palvelusetelillä toteutetut varhaiskasvatuspalvelut				
Yksityisen hoidon tuella toteutetut varhaiskasvatuspalvelut				

5. Mikäli kunnassa on tavoitteena joko lisätä tai vähentää yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen määrää, mikä tähän on perusteena?

- a) Aikomuksena lisätä, koska _____
- b) Aikomuksena vähentää, koska _____

6. Kuinka suuri osa kunnan varhaiskasvatuspalveluista on tavoitteena toteuttaa yksityisinä palveluina jatkossa, seuraavien viiden vuoden aikana? *

- 0 %
- 1–9 %
- 10–19 %
- 20–29 %
- 30–39 %
- Enemmän kuin 40 %
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta
- Kunnalla ei ole linjausta aiheeseen

Mikäli kunnassanne ei ole yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja tällä hetkellä lainkaan, voitte päättää kyselyyn vastaamisen tähän. Kiitos vastauksestanne! Muistattehan myös lähettää vastauksen kyselylomakkeen lopusta.

7. Kunnan alueella toimii yksityisinä varhaiskasvatuspalveluntuottajina (voit valita useampia)
- o Yhden yksikön palveluntuottajia
 - o Useamman yksikön palveluntuottajia

8. Mitkä seuraavista yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja tuottavista useamman kuin yhden yksikön palveluntuottajista toimivat kunnan alueella? Voit valita useampia palveluntuottajia. [Pudotusvalikossa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valviran) yksityisten palvelujen antajien rekisterin (Valverin) vuoden 2015 listaus yksityisistä palveluntuottajista varhaiskasvatuksen alalla]

- o Muita useamman kuin yhden yksikön palveluntuottajia, mitä?
-

II. YKSITYISTEN VARHAISKASVATUSPALVELUJEN TUKEMINEN KUNNASSA

9. Maksaako kunta yksityisen hoidon tuen kuntalisää?

- Kyllä
- Ei

Mikäli vastasit kyllä, suunnitteleeko kunta

- Säilyttävänsä kuntalisän määrän ennallaan
- Lisäävänsä kuntalisän määrää
- Vähentävänsä kuntalisän määrää
- Lopettavansa kuntalisän maksamisen

Mikäli vastasit ei, suunnitteleeko kunta maksavansa kuntalisää tulevaisuudessa?

- Kyllä
- Ei

10. Myöntääkö kunta itse aloitusrahoitusta tai muuta vastaavaa tukea aloittaville yksityisille varhaiskasvatuspalveluntuottajille?

- Kyllä, määrä _____
- Ei
- Aloitusrahoituksen tai muun vastaavan tuen myöntäminen on suunnitteilla

III. HENKILÖSTÖ YKSITYISISSÄ VARHAISKASVATUSPALVELUISSA

11. Arvioi annetulla asteikolla 1-3 seuraavien henkilöstöä koskevien väittämien paikkansapitävyyttä kunnan alueella toimivissa yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

0= Kunnalla ei ole tietoa asiasta

1= Ei pidä ollenkaan paikkansa,

2= Pitää joissakin tapauksissa paikkansa

3= Pitää täysin paikkansa

- Yksiköiden johtajien kelpoisuusehdot toteutuvat kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä
- Kasvatushenkilöstön kelpoisuusehdot toteutuvat kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä
- Yksityisillä perhepäivähoitajilla on perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu varhaiskasvatusalan koulutus

- Epäpätevää henkilökuntaa joudutaan palkkaamaan määräaikaisiin suhteisiin pätevien hakijoiden puuttuessa
- Oppisopimussuhteisia työntekijöitä toimii kasvatusvastuussa kasvatushenkilöstönä
- Kasvatushenkilökunnan lisäksi yksityisissä päiväkodeissa on siivoushenkilökuntaa
- Kasvatushenkilökunnan lisäksi yksityisissä päiväkodeissa on keittiöhenkilökuntaa
- Yksityisissä päiväkodeissa on tarvittaessa lapsi- ja/tai ryhmäkohtaisia avustajia
- Kasvatushenkilöstön ja lasten mitoitus (suhdeluku) on päivähoitoasetuksen mukainen
- Yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa on riittävästi ja lasten tarpeita vastaavasti saatavilla erityisasiantuntijoiden (erityislastentarhanopettajien, toimintaterapeuttien, psykologien ym.) palveluja
- Yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa henkilöstö ja johtaja saavat riittävästi erityisasiantuntijoiden (erityislastentarhanopettajien, toimintaterapeuttien, psykologien ym.) konsultaatiota ja tukea
- Kasvatushenkilöstö saa riittävästi koulutusta ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi

IV. TOIMINTA, TILAT JA YMPÄRISTÖ YKSITYISISSÄ VARHAISKASVATUSPALVELUISSA

12. Toimiiko yksityisiä varhaiskasvatuspalveluntuottajia omistus- ja/tai vuokratiloissa?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Kunnan tarjoamissa tiloissa, joista palveluntuottaja ei maksa vuokraa
- Kunnalta vuokratuissa tiloissa
- Muulta taholta kuin kunnalta vuokratuissa tiloissa
- Yksityisen palveluntuottajan omissa tiloissa
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

13. Arvioi annetulla asteikolla 1-3 seuraavien varhaiskasvatustoimintaa ja –ympäristöä koskevien väittämien paikkansapitävyyttä kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

0= Kunnalla ei ole tietoa asiasta

1= Ei pidä ollenkaan paikkansa

2= Pitää joissakin tapauksissa paikkansa

3= Pitää täysin paikkansa

- Varhaiskasvatustoiminta on monipuolista
- Varhaiskasvatustoiminta on hyvin suunniteltua ja arvioitua
- Varhaiskasvatustoiminta tukee lapsen yksilöllistä kehitystä ja oppimista
- Lapsi saa tarvitsemaansa erityistä tukea
- Esiopetuksessa oleva lapsi saa tarvitsemansa oppilashuollon palvelut

- Yhteistyö ja kasvatuskumppanuus henkilöstön ja vanhempien kanssa on toimivaa ja monipuolista
- Varhaiskasvatusympäristö ja välineistö ovat monipuolisia
- Sisätilat ovat asianmukaiset, terveelliset ja turvalliset ja edistävät lapsen kehitystä ja oppimista
- Ulkotilat ovat asianmukaiset, terveelliset ja turvalliset ja edistävät lapsen kehitystä ja oppimista

14. Millä seuraavilla perusteilla yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat valikoivat asiakaskuntaansa? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- a) Lasten iän mukaan
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua alle yksivuotiaille lapsille
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua alle kolmevuotiaille lapsille
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua 3-5-vuotiaille lapsille
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua esiopetusikäisille lapsille
- b) Lasten erityisen tuen tarpeen mukaan
 - o Palveluntuottaja ei pääsääntöisesti tarjoa palvelua erityistä tukea tarvitseville lapsille
 - o Palveluntuottaja tarjoaa palveluja vain erityistä tukea tarvitseville lapsille
- c) Lasten varhaiskasvatustarpeen mukaan
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua osapäiväistä varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua osaviikkoista varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille
 - o Palveluntuottaja ei tarjoa palvelua vuorohoitoa tarvitseville lapsille
 - o Palveluntuottaja tarjoaa palvelua vain vuorohoitoa tarvitseville lapsille
- d) Muilla perusteilla
 - o Millä perusteilla? _____
- e) Kunnan alueella ei ole yksityisiä varhaiskasvatuspalveluntuottajia, jotka valikoivat asiakaskuntaansa, tai kunnalla ei ole tietoa asiasta
 - o Kunnan alueella ei ole yksityisiä varhaiskasvatuspalveluntuottajia, jotka rajaavat asiakaskuntaansa
 - o Kunnan alueella ei ole tietoa asiasta

15. Miten yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa laaditaan yksikkökohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmat ja lapsikohtaisten varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmien lomakkeet? Voit valita useampia vaihtoehtoja, mikäli käytännöt vaihtelevat yksikkökohtaisesti.

	Yksiköissä laaditaan oma	Yksiköissä käytetään kunnan suunnitelmaa oman suunnitelman laatimisen pohjana	Yksiköt ja kunta tekevät yhteistyötä suunnitelman laatimisessa	Yksiköissä ei laadita suunnitelmia lainkaan	Kunnalla ei ole tietoa asiasta
Päiväkotien yksikkökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat					
Päiväkotien yksikkökohtaiset esiopetus suunnitelmat					
Lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeet päiväkodeissa					
Lapsikohtaiset esiopetus suunnitelmalomakkeet					
Perhepäivähoidon varhaiskasvatussuunnitelmat					
Lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeet perhepäivähoidossa					

IV. TOIMINNALLISET JA PEDAGOGISET PAINOTUKSET YKSITYISISSÄ VARHAISKASVATUSPALVELUISSA

16. Mitä pedagogisia painotuksia kunnan alueella toimivat yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat toteuttavat? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Steiner-pedagogiikka
- Montessori-pedagogiikka
- Freinet-pedagogiikka
- Reggio Emilia –pedagogiikka
- Muuta, mitä? _____
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

17. Mitä seuraavia kasvatuksen osa-alueita painotetaan kunnan alueella sijaitsevilla yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Musiikkikasvatusta
- Liikuntakasvatusta
- Taidekasvatusta
- Draamakasvatusta

- Ympäristö- ja luontokasvatusta
- Muuta, mitä? _____
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

18. Millä kielillä yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kuntanne alueella? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- suomi
- ruotsi
- saamenkieli
- englanti
- venäjä
- ranska
- saksa
- romani
- viittomakieli
- Muu, mikä? _____
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

V. TIETOJÄRJESTELMÄT YKSITYISISSÄ VARHAISKASVATUSPALVELUISSA

19. Käyttävätkö yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat samaa asiakastietojärjestelmää kunnan kanssa?

- Kyllä, kaikki yksityiset palveluntuottajat, mitä tietojärjestelmää?
- Kyllä, osa yksityisistä palveluntuottajista
- Yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat eivät käytä sähköisiä tietojärjestelmiä
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

Mikäli vastasit kaikkien tai osan yksityisistä palveluntuottajista käyttävän samaa asiakastietojärjestelmää kunnan kanssa, mitä järjestelmää?

- Effic
- Pro Consona
- Muuta, mitä? _____

20. Käyttävätkö yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat mobiilikirjausjärjestelmää läsnäolojen lasten hoitoaikojen ja henkilökunnan työaikojen seurantaan?

- Kyllä, kaikki yksityiset palveluntuottajat
- Kyllä, osa yksityisistä palveluntuottajista
- Yksityiset varhaiskasvatuspalveluntuottajat eivät käytä mobiilikirjausjärjestelmiä
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

Mikäli vastasit kaikkien tai osan yksityisistä palveluntuottajista käyttävän mobiilikirjausjärjestelmää, mitä järjestelmää? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Daisy
- Päikky
- Lifecare Läsnä
- Lifecare Työaika
- Muuta mitä? _____

21. Onko kunta mukana sähköisessä palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmässä (parastapalvelua.fi)?

- Kyllä
- Ei

VI. YKSITYISIÄ VARHAISKASVATUSPALVELUJA KOSKEVA PALVELUOHJAUS

22. Onko kunnassa laadittu linjaus varhaiskasvatuksen yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palveluohjauksesta?

- Kyllä
- Ei

23. Miten yksityisen varhaiskasvatuksen palveluohjaus on järjestetty kunnan toimesta?

- Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluohjauksesta vastaa jokainen kunnan varhaiskasvatussyksikkö (esim. päiväkotit) itsenäisesti
- Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluohjaus on vastuutettu kunnassa tietyille taholle varhaiskasvatuksen organisaatiossa
- Muulla tavalla, miten? _____

24. Ohjaako kunta perheitä ja lapsia yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin?

- Kyllä, miksi _____
- Ei, miksi ei _____
- Kunnalla ei ole tietoa asiasta

VII. YKSITYISTEN VARHAISKASVATUSPALVELUJEN OHJAUS JA VALVONTA

25. Mitä menetelmiä kunta käyttää yksityisen varhaiskasvatustoiminnan ohjaamiseen? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Tiedon tilastoiminen yksityisistä palveluista
- Ohjauskäynnit
- Kunnan laatima toimintaohje
- Asiakastytyväisyyskyselyt

- o Henkilöstölle suunnatut kyselyt (mm. työtyytyväisyyskyselyt)
- o Kehityskeskustelut
- o Yhteiset tapaamiset säännöllisesti
- o Yhteiset tapaamiset satunnaisesti
- o Palveluntuottajan ohjaaminen toiminnan arviointiin
- o Infotilaisuudet
- o Muut, mitkä? _____

26. Tekeekö kunta ohjauskäyntejä yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä?

	Kyllä, vähintään puolen vuoden välein	Kyllä, vähintään kerran vuodessa	Kyllä, vähintään parin vuoden välein	Kyllä, harvemmin kuin parin vuoden välein	Ei koskaan	Kunnalla ei ole tietoa asiasta
Päiväkodeissa						
Perhepäivähoidossa						

27. Mille taholle yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvonta kunnassa kuuluu?

- Kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalle johtajalle (kunnan varhaiskasvatusjohtaja tmv.)
- Yksityisistä palveluista vastaavalle henkilölle/henkilöille varhaiskasvatusalueilla
- Yksityisistä palveluista vastaavalle henkilölle/henkilöille keskitetysti kunnan alueella
- Muulle taholle, mille? _____

28. Mitä menettelyjä ja toimenpiteitä kunnalla on uuden yksityisen varhaiskasvatuspalveluntuottajan aloittaessa toimintansa? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

(Varhaiskasvatuslaki 36/1973, 16§; Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011; Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yksityisistä lasten päivähoitopalveluista 1050/2012; Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002)

- o Ilmoituksen sisällön tarkistaminen
- o Ilmoitukseen tarvittavien liitteiden tarkistaminen
- o Ilmoituksessa mahdollisesti olevien puutteiden korjaamisen edellyttäminen
- o Henkilökunnan rikosrekisteriotteiden tarkistaminen
- o Toimitilojen ja varhaiskasvatusympäristön tarkistaminen ennen toiminnan aloittamista
- o Toimitilojen ja varhaiskasvatusympäristön tarkistaminen toiminnan aloittamisen jälkeen
- o Varhaiskasvatustoiminnan tarkistaminen
- o Henkilöstön (ml. johtaja) kelpoisuuksien tarkistaminen
- o Muut menettelyt tai toimenpiteet, mitkä? _____

29. Kuinka usein kunta tarkistaa yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toiminnasta seuraavia asioita (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011, 6§ ja 16§; Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yksityisistä lasten päivähoitopalveluista 1050/2012)

	Vähintään puolen vuoden välein	Vähintään kerran vuodessa	Vähintään parin vuoden välein	Harvemmin kuin parin vuoden välein	Ei koskaan	Kunnalla ei ole tietoa asiasta
Turvallisuussuunnitelma (ml. palo- ja pelastussuunnitelma)						
Omaavontasuunnitelma						
Terveystarkastajan tekemä tarkastus						
Henkilökunnan kelpoisuudet						
Asiakaspalautteet						
Yksityisen varhaiskasvatuspalveluntuottajan saamat muistutukset						
Muu, mikä?						
Muu, mikä?						

30. Onko yksityisistä varhaiskasvatuspalveluntuottajista tehty muistutuksia vuosien 2014-2015 aikana? (Varhaiskasvatuslaki 36/1973, 13 a§; Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, 23§)

- Kyllä
- Ei

Mikäli vastasit kyllä, määrä

[Pudotusvalikossa 1, 2, 3... 10 tai enemmän]

Mikäli vastasit kyllä, mitä asioita muistutukset koskivat? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- o Pedagogista toimintaa
- o Toimintaympäristöä sisällä
- o Toimintaympäristöä ulkona
- o Turvallisuutta
- o Henkilöstön toimintaa
- o Henkilöstön koulutustaustaa
- o Henkilöstön riittävyttä
- o Ravitsemusta
- o Siisteyttä tai hygieniaa
- o Yksityisen palveluntuottajan taloudellista tilannetta
- o Muuta, mitä? _____

31. Onko yksityisten varhaiskasvatuspalveluntuottajien toimintaan kohdistunut valvontatoimenpiteitä vuosien 2014-2015 aikana? (Varhaiskasvatuslaki 36/1973; Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011)

a) Kunnan toimesta

- Kyllä
- Ei

Mikäli vastasit kyllä, määrä

[Pudotusvalikossa 1, 2, 3.... 10 tai enemmän]

Mikäli vastasit kyllä, mitä toimenpiteitä

- o Huomautus ja/tai huomion kiinnittäminen
- o Määräys (havaittujen puutteiden korjaaminen tai epäkohtien poistaminen)
- o Toiminnan keskeytys tai käyttökieltoon asettaminen
- o Kunta on lopettanut palvelujen hankinnan palveluntuottajalta
- o Muita, mitä _____

b) Aluehallintoviraston toimesta

- Kyllä
- Ei
- Kunnalla ei ole tietoa

Mikäli vastasit kyllä, määrä

[Pudotusvalikossa 1, 2, 3.... 10 tai enemmän]

Mikäli vastasit kyllä, mitä toimenpiteitä

- o Huomautus ja/tai huomion kiinnittäminen
- o Määräys (havaittujen puutteiden korjaaminen tai epäkohtien poistaminen)
- o Toiminnan keskeytys tai käyttökieltoon asettaminen
- o Määräys sakon uhalla
- o Muita, mitä _____

Mikäli vastasit kyllä (a/b), mitä asioita toimenpiteet koskivat? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- o Pedagogista toimintaa
- o Toimintaympäristöä sisällä
- o Toimintaympäristöä ulkona
- o Turvallisuutta
- o Henkilöstön toimintaa
- o Henkilöstön koulutustaustaa

- Henkilöstön riittävyttä
- Ravitsemusta
- Siisteyttä tai hygieniaa
- Yksityisen palveluntuottajan taloudellista tilannetta
- Muuta, mitä? _____

32. Onko yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista tehty kanteluja vuosien 2014–2015 aikana?

- Kyllä
- Ei
- Kunnalla ei ole tietoa

Mikäli vastasit kyllä, määrä

[Pudotusvalikossa 1, 2, 3.... 10 tai enemmän]

Mikäli vastasit kyllä, niin mitä asioita kantelut koskivat? Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Pedagogista toimintaa
- Toimintaympäristöä sisällä
- Toimintaympäristöä ulkona
- Turvallisuutta
- Henkilöstön toimintaa
- Henkilöstön koulutustaustaa
- Henkilöstön riittävyttä
- Ravitsemusta
- Siisteyttä tai hygieniaa
- Yksityisen palveluntuottajan taloudellista tilannetta
- Muuta, mitä? _____

33. Mitä kehitysehdotuksia (ml. lainsäädäntö) Sinulla on yksityisten palveluntuottajien ohjauksen ja valvonnan parantamiseksi

a) Kunnallisella tasolla _____

b) Valtakunnallisella tasolla _____

IX. YHTEISTYÖ KUNNAN JA YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN VÄLILLÄ

34. Osallistuuko yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstö kunnan järjestämään varhaiskasvatuksen ammatillista osaamista kehittävään koulutukseen?

- Kyllä, kunta edellyttää yksityisen palveluntuottajan osallistuvan, vaikka osallistuminen on maksullista
- Kyllä, kunta edellyttää yksityisen palveluntuottajan osallistuvan, ja osallistuminen on maksutonta
- Yksityisellä palveluntuottajalla on mahdollisuus osallistua valintansa mukaan
- Yksityinen palveluntuottaja ei voi osallistua

35. Miten kunnan ja yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen yhteistyö on järjestetty seuraavien varhaiskasvatuksen tukipalvelujen osalta?

	Kunta tarjoaa palveluja maksutta yksityiselle palveluntuottajalle	Kunta tarjoaa palveluja maksullisena yksityiselle palveluntuottajalle	Kunta ei tarjoa palveluja lainkaan yksityiselle palveluntuottajalle	Yksityisellä palveluntuottajalla on palvelu omana tuotantona tai ostopalveluna muualta kuin kunnasta	Yksityisellä palveluntuottajalla ei ole palvelua tarjolla
Erityislastentarhanopettajapalvelut					
Puheterapiapalvelut					
Toimintaterapiapalvelut					
Fysioterapiapalvelut					
Psykologipalvelut					
Muut tukipalvelut, mitkä?					
Muut tukipalvelut, mitkä?					
Muut tukipalvelut, mitkä?					

36. Mitä muuta haluat sanoa yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin, niiden valvontaan tai tähän kyselyyn liittyen?

KIITOS VASTAUKSESTANNE! MUISTATTEHAN MYÖS LÄHETTÄÄ VASTAUKSEN!

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

ISBN 978-952-263-449-8 (PDF)

ISSN 1799-0351 (PDF)